

Labare á higa na a puwetaa MATA

**Kergema á eggye-aha-ɲara ge Yaisu *Almasi-
ihu
(Luka 3:23-38)*

¹ Náwa *kergema á eggye-aha-ɲara ge Yaisu *Almasiihu. Ɗane ta yanaa am emnde á *Dawuda. *Dawuda keni wulfe á Ibrahimima.

² Ibrahimima a yese Isiyaaku, Isiyaaku a yese Yakubu, Yakubu a yese Yahuda antara egdzara a mama-aha-ɲara.

³ Yahuda a yese tara Farais, antara Jara, a yateraa an Tamar. Daaci Farais a yese Haisruna, Haisruna a yese Aram,

⁴ Aram a yese Aminadabu, Aminadabu a yese Nasanu, Nasanu a yese Salmuna,

⁵ Salmuna a yese Bauyais, a yanaa an Rahab. Bauyais a yese Aubaid, a yanaa an Rut, Aubaid a yese Yaisa,

⁶ Yaisa a yese *Dawuda, ba ɲane una gevge slekse na. *Dawuda a yese Suleymanu, a yanaa an mukse na ndza mukse á Uriya na.

⁷ Suleymanu a yese Raubawam, Raubawam a yese Abiya, Abiya a yese Asa,

⁸ Asa a yese Yusafat, Yusafat a yese Yauram, Yauram a yese Ujiya,

⁹ Ujiya a yese Yauwatam, Yauwatam a yese Akas, Akas a yese Haijaikiya,

¹⁰ Haijaikiya a yese Manasa, Manasa a yese Amaus, Amaus a yese Yusiya,

¹¹ Yusiya a yese Yaihukiya antara egdzara a mama-aha-ɲara am sarte na ta kyaa emnde a *Iserayiila á dem *Babila na.

¹² Am iga á una ɲanna maa, Yaikuniya a yese Salatiyail, Salatiyail a yese Jauraubabila,

¹³ Jauraubabila a yese Abihuda, Abihuda a yese Ailiyakim, Ailiyakim a yese Ajaura,

¹⁴ Ajaura a yese Sadauka, Sadauka a yese Akim, Akim a yese Ailihuda,

¹⁵ Ailihuda a yese Ailiyajaaru, Ailiyajaaru a yese Mattan, Mattan a yese Yakubu,

¹⁶ Yakubu a yese Yusufa zhele á Maari na a yaa Yaisu na tá dahaná an *Almasiihu.

¹⁷ Daaci kezlakula á jeba-aha ɲanna, a fetuwe áte Ibrahimia sem zamane á *Dawuda, á maga jeba kelaawa ju ufáde. Fantau áte *Dawuda sem zamane na ta kyaa emnde a *Iserayiila á dem *Babila, jeba kelaawa ju ufáde. Tsante am zamane ɲanna, sem sarte na ta yaa Yaisu *Almasiihu keni, jeba kelaawa ju ufáde.

*Laukta á ya Yaisu *Almasiihu*

(Luka 2:1-7)

¹⁸ Náwa a sawa estuwa laukta ta yese Yaisu *Almasiihu. Emmenara Maari wá, á shebaná ba Yusufa. Ba lauktu á danaada Yusufa á dem mba-aara keni, kertenj Maari lyemlye huđe an hákuma á Shedekwe Cufedde.

¹⁹ Daaci zhele-aara Yusufa maa, ɲane dzayye ervaunđe-aara, wayeteka dekideki ganakini á balaná áza emnde, á kátá yanya á ba an nasherire.

²⁰ Daaci ba ɲane keni átira dzama una ɲanna, a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke-aara am shene, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yusufa egdza á *Dawuda, a waɲka lyáwá ge gá mukse á ɲa Maari. Adaba egdze na am hude-aara na wá, a lyanmá ba Shedekwe Cudedde an hákuma-aara.

²¹ Á de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu, adaba á de lya emnde-aara am haypa-aha-aatare.»

²² Bademme á una ɲanna, aɲkwa á magava á ba áte una ndza a ndahanaa Yaakadada á kya an we á nabi na kalkale. Adaba a ba ɲane:

²³ «Náwa watse á shá hude gyaale na zlaɓe diyaaka zhele na, á de yá egdzere zhele, zhera-aara wá, tá de dahaná an Aimanuwail.» Zhera ɲanna wá, á kátá ba: Dadaamiya aɲkwa antara miya.

²⁴ Daaci tsetsa Yusufa am háre, a magán ba seke una a bannaa malika á Yaakadada na. A naba gá Maari ge mukse-aarire.

²⁵ Amá Yusufa njaaka antara Maari dekideki seke tara zhele an mukse, dem sarte na a yese egdze-aara egdzere zhele na. Daaci Yusufa a fete zhera á egdzere Yaisu.

2

Emnde a ilmu ta se zhara Yaisu á sa am gedí

¹ Am sarte na yareya Yaisu am Baytilama, am kwara á Yahudiya, am zamane á *Hirudus, ta naba semhe ge emnde a ilmu á sem Urusaliima, ta sawa á sa am gedí.

² A ba emnde a ilmu ɲanna: «Áma ɲane slekse á Yahudiya-aha na ta yán ba herzhe na? Adaba naɲeránna terlyakwa-aara á sa am gedí. Adaba una ɲanna ɲa se kezlan ugje.»

³ Ba a cenaa una ɲanna sleksu *Hirudus, ba palle a názu á enndaha keni baaka. Baɗemme á emnde a Urusaliima diyarka názena tá ndahaná itare.

⁴ Daaci sleksu *Hirudus a naba jatermaare ge male-aha á *liman-aha, antara malum-aha na tá am larde-aara baɗemme, a ndavateruhe elva, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ate una am wakita á Dadaamiya mu, ta baa watse tá yáná áma ɲane *Almasiihu?»

⁵ Ta ɲwanante, a ba itare: «Am Baytilama, am kwará á Yahudiya. Adaba a bá nabi á Dadaamiya áte elva ɲanna:

⁶ “Ekka Baytilama am kwará á Yahudiya wá, gakefka cekwa am ekse-aha na tá am Yahudiya ɗekideki. Adaba watse á jesaare am ka slekse yaikke na watse á ɲáná ɲane larde-aaruwa *Iserayiila.” »

⁷ Daaci sleksu *Hirudus a naba ɗante emnde a ilmu na an nasherire, ta shanuwa itare jirire á sarte na ni a jesaara terlyakwa átekwa na.

⁸ A belaa ba itare ɲanna zlaɓe ádaliye slekse á dem Baytilama, a ba ɲane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tatayawtátaya egdze ɲanna ba shagera. Máki shakuránsha wá, sawmbare mbedawiyumbefde labare, iya keni yá de kezlan ugje.»

⁹ Daaci cenarvaacena emnde a ilmu elva na a baternaa slekse, lauktu ta zlala. Am sarte na tá

aṅkwa á zlala maa, tá zhárá ba terlyakwa na ndza ta zharanaa á sawa am gedfi na, aṅkwa á zlala á katafke-aatare. Ba daada terlyakwa ṅanna arge sledfe na ni aṅkwa egdzere átekwa na wá, a naba tsaahé mazla-aara.

¹⁰ Ba ta naa terlyakwa na tsaatse, ta naba higete an ervaunđe-aatare bademme.

¹¹ Daaci ta naba demhe á dem bere, ta de beraa egdzere áṅwaslire, antara Maari emmeṅara, daaci ta kezlaa ugje am haha, ta kezlanaa ugje na ge egdze ṅanna. Ta palaa kazlaṅa-aatare, ta vante sadake á dindar, antara dɔagwala á názase, umele keni yawyawe-aara am kudera ge egdze ṅanna.

¹² Am iga á una ṅanna maa, Dadaamiya a naba fatermaa am vuwa ge emnde a ilmu na am shene, ganakini a eptsarka á deza *Hirudus mazla-aara. Daaci ta naba eksetaa baráma-aatare umele, ta naba dá-aatare á dem larde-aatare.

Yusufa á zhagade an egdzere á dem Misera

¹³ Am sarte na daraada emnde a ilmu, a naba tsekwehe ge malika á Yaakadada á deza Yusufa am shene, a ba ṅane á elvan ge ṅane: «Tsetse ba kina an egdzere ira emmeṅara, ezzlala á dem Misera dem sarte na watse yá bakaná ya ganakini sawa á sá. Adaba watse *Hirudus á tataya egdzere ge já shifa-aara.»

¹⁴ Daaci a naba tsetehe ge Yusufa á ba an vayiya ṅanna an egdzere, ira emmeṅara, a naba zlala an itare á dem Misera.

¹⁵ Ta de njaa am Misera dem sarte á keɔa *Hirudus. Una ṅanna a magava ba kalkale

antara názena ndza a balanaa Yaakadada á kya an we á nabi-aara. Adaba a ba ñane: «Egdza-aaruwa wá, watse yá dahaná á sa am Misera.»

*A ba sleksu *Hirudus a cebarceba egdzar zála*

¹⁶ Am nanna sleksu *Hirudus ganakini emnde a ilmu magarka áte una a katanaa ñane, a naba jehe ge ervaunđe, a ba ñane, a cebarceba egdzar zála bademme am Baytilama, antara am kwára á ekse-aatare bademme. A ba ñane, a cebarceba egdzara na zlafe sharnaaka yawe bubuwa na, antara ba emnde na sharnaasha yawe bubuwa keni bademme. Ba kelaa egdzara na ta yateraa am sarte na ni a jesaara terlyakwa áte una ta se kwaransaa emnde a ilmu na a jaruka an shifa dƙidƙeki.

¹⁷ Daaci una a gevaa ba názena ndza a balanaa nabi Yairaimiya werre na. A ba ñane:

¹⁸ «Njaanja hula am Rama, anƙwa kyuwa antara dƙwa á ba an ká kwára. Rashail anƙwa á kyuwa egdzara-aara, wayaaka tá ekhyaná ervaunđe dƙidƙeki, adaba ta baaka egdzara-aara an shifa.»

Eptsa an egdzere á sa am Misera

¹⁹ Am sarte na emtsamtsa sleksu *Hirudus, a naba tsekwe ge malika á Yaakadada á de katafke á Yusufa am Misera am shene.

²⁰ A ba ñane á elvan ge ñane: «Ettsetse, eptsepts a an egdzere antara emmeɗara á dem *Iserayiila. Adaba emnde na ndza tá kátá shifa á egdzere na tá baaka an shifa mazla-aara.»

21 Daaci a naba tsetehe ge Yusufa antara egdzere ira emmenjara, ta naba sá-aatare á sem *Iserayiila.

22 Amá cenáncena Yusufa ganakini Arkilawus egdza á sleksu *Hirudus demda am sleksire á eddenjara, ge kwára larde á Yahudiya, jaaja lyawa ge de njá am larde njanna mazla-aara. Am jaaja lyawa njanna, Dadaamiya a naba kwaranse názena á maganá njane am shene.

23 Daaci a maganaa á ba áte una njanna lauktu a de nja am Nasarátu am kwára á Galili na. Una njanna, gevge á ba áte una ta ndahanaa nabihaha werre. A ba itare: «Watsé tá dahaná an ura Nasarátu.»

3

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma

(Mark. 1:1-8; Luka 3:1-18; Yuh. 1:19-28)

1 Shekwaashekwa duniya maa, a naba je-saarehe ge Yuhanna slemaga baptisma, a fantau ge bálá waazu am kaamba a Yahudiya.

2 A ba njane am waazu-aara: «Magaumága tuba, adaba herzhapteherzhe sarte na ni emnde tá njá am *kwára á Dadaamiya.»

3 Yuhanna njanna wá, nabi Aisaya ndza a enndahá elva-aara, a ba njane:

«Ankwa ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse unjule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara, a gevge ba ndedde.»

4 Am sarte njanna wá, Yuhanna ndza a tsekwa nanjyuwe na ta hanaa an úgje á ezlegwame,

ndza á ngudfa ba gwagwa. Náza za-aara keni maa, á za ba iwe, antara nama.

⁵ Daaci emnde a Urusaliima, antara emnde na tá am kwará á Yahudiya bademme, antara emnde a ekse-aha na ta herherzhe an guwa á Urdun na bademme ta sesehe, ta sezeɗara.

⁶ Emnde ɗanna ta naba sanse haypa-aha-aatare, ta magaa tuba. Daaci Yuhanna keni a naba baraterve am guwa á Urdun.

⁷ Am nanna Yuhanna ganakini tá aɗkwa á sawa *Farisa-aha, antara *Saduki-aha ásezeɗara kwakya, tá se ndavanu baptisma, a ba ɗane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaa ware ganakini magaumaɗa tuba, watse kwá de eɗzlesenɗle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá aɗkwa am ervaunɗe-aara na?

⁸ Magaumaɗa kure názena ni tá diyeddiye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba.

⁹ Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, ma egdzara á Ibrahimia miyenne, ázara lámbe á miya. Yá bakurá ba jirire: Ba nákwá-aha na náwa ɗane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahimia.

¹⁰ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge datsa náfa-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci bademme á náfa na ni á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara bademme, tá epshupshe an kára.

¹¹ Yá aɗkwa bakurá ba jirire: iya wá, yá aɗkwa á magakurá baptisma an yawe wá, ba ge mara tuba á kure, ganakini magakuraamaga

tuba. Amá anƙwa ura á sawa am iga-aaruwa, ba kina keni anƙwa á ba am dagave á kure wá, ɲane watse á magakurá baptisma an Shedekwe Cudfedde, antara an kára. Edda-aara ɲanna wá, an hákuma ba ɲane arge iya, ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya dekideki.

¹² ɲane wá, anƙwa á sawa an kazlaɲa a fáhá duksa-aara am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante kára na á emtseka dekideki na.»

*Baptisma á Yaisu *Almasiihu
(Mark. 1:9-11; Luka 3:21-22)*

¹³ Daaci am sarte ɲanna maa, a naba tsetehe ge Yaisu á sa am Galili, a seza Yuhanna áte we á guwa á Urdun, a se ndavanu baptisma ge Yuhanna.

¹⁴ Amá á kátá maɲka Yuhanna. A ba ɲane á elvan ge ɲane: «Iya maa, yá kátá ká maginá ka baptisma ni, ká se ndawiwa ka baptisma ge iya?»

¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Eksaareksa ka á ba an higa. Adaba baráma-aara ba estuwa, lauktu mi maganaamaga názena á kataná Dadaamiya.»

Daaci a naba eksaarhe ge Yuhanna,

¹⁶ a maganaa baptisma. Sessa Yaisu am yawe wá, a naba wertehé ge samaya wá, Yaisu á zhara ba anƙwa á tsekwa Shedekwe á Dadaamiya á setarge ɲane ba seke takala, a se tsekwaá áte ɲane.

¹⁷ Cekwaanɔɔɔɔ wá, tá cená kwárá á sa am samaya, a ba ɔane: «Ba ɔane una Egdza-aaruwa, wayanwaya jipu, baɔemme á higa-aaruwa á ba áte ɔane.»

4

Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu (Mark. 1:12-13; Luka 4:1-13)

¹ Am iga á una ɔanna maa, Sheɔekwe á Dadaamiya a naba daa Yaisu á dem kaamba ganakini á de badaná Shaitaine.

² Yaisu a de magaa háre kul ufafe am ndera áhuwa, vayi vaciyeka zawka duksa. Am iga á una ɔanna maa, a naba ɔanaahe ge waya mazla-aara.

³ Daaci a duhe ge slekeɔa emnde ádezeɔara, a ba ɔane á elvan ge ɔane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, bateránba ge nákwá-aha na a nyarefnye ɔafa ká ezza.»

⁴ A ɔwanante ge Yaisu, a ba ɔane á elvan ge ɔane: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɔane: “Úra á njá an shifa aɔaba ɔafeka palle, amá á fanemá elva-aha na a ndahesaa Dadaamiya baɔemme na shifa am vuwa.” »

⁵ Shaitaine a naba zlala antara ɔane á dem huɔe á berni cuɔeɔe, ta de ɔaltaa antara ɔane áte ire á *mashidi yaikke,

⁶ a ba ɔane á elvan ge ɔane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbeɔanaambeɔa ire á ɔa á dem áhá. Aɔaba ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɔane: “Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de cuwáká á ba am

erva, ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á ña keni áte nákwá.” »

⁷ Una keni a naba ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ankwa an puwa zlaɓe ádaliye am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: “Badeka Yaakadada, Dadaamiya á ña ðekiðeki.” »

⁸ Shaitaine a dánhe zlaɓe ádaliye á dete ire á wa umele ankwa, wa ñanna sladde jipu, a maranaa yaikkire na ankwa am huɗe á duniya na bademme, antara ñgahire-aara bademme á sáhuwa.

⁹ Daaci a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Máki kezlakiyaakezla ugje, ká ñala ázerwa wá, yá vakteva duksa-aha ñanna ka nanaa ka na bademme.»

¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ekka wá, ka Shaitaine ezzlálá áhuna. Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: “Sey ká kezlán ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á ña palle, ká ñala á ba ázeñara palle.” »

¹¹ Mazla-aara a yanhe ge Shaitaine áte una ñanna. Am sarte ñanna maa, ta semhe ge malika-aha á Dadaamiya, ta se maganaa slera.

*Zuññwire á slera á Yaisu am kwára á Galili
(Mark. 1:14-15; Luka 4:14-15)*

¹² Cenancena Yaisu ganakini ñgudfarenğudfa Yuhanna am danğay maa, a naba tsetehe áhuwa, a dem Galili.

¹³ Njaaka ñane am Nasarátu na mazla-aara, kwaye a de nja am Kafarnahum. Ekse ñanna áte we á guwa á Galili ñanna. Kafarnahum ñanna

wá, áte nákwa á kwárá á Jabulaun antara kwárá á Naiftalim.

¹⁴ An una ñanna wá, gevge elva na ndza a ndahanaa nabi Aisaya werre na. Adaba a ba ñane:

¹⁵ «Am kwárá á tara Jabulaun antara Naiftalim, antara ekse-aha na tá am ndaññire á háye á Galili na baðemme, an ekse-aha na tá á katafke á Urdun, ira am Galili á emnde na garevka Yahudiya-aha na,

¹⁶ baðemme á emnde na ni tá am tabedammire na, tá de nanna parakkire yaikke. Emnde ñanna tá njá am slede tabedamme jipu, shifa-aatare ba paihyhye na, watse á shat-eraasha parakkire yaikke.»

¹⁷ A fantau á ba am sarte ñanna Yaisu ge bálá waazu. A ba ñane á elvan ge emnde: «Magaumága tuba. Adaba samsa sarte á njá am *kwárá á Dadaamiya.»

*Pukura-aha á Yaisu zuññwe ta ufaðe
(Mark. 1:16-20; Luka 5:1-11)*

¹⁸ Daaci Yaisu a daba we á guwa á Galili wá, a naa egdzar mama buwa, tara Simaun, ñane una tá dahaná an Piyer, tá an egdza emmenjara Andarawus. Tá anjkwá á puwa narre-aatare á dem yawe, adaba itare ta emnde a sluwa kelfe.

¹⁹ Daaci a naba daterdáhá Yaisu: «Sawmbare dabawidába, yá gakurvege emnde a jaha emnde á sem sera-aaruwa, ba seke má tá jahava kelfe-aha á dem narre á kure,» a ba ñane á elvan ge itare.

²⁰ Ba watsewatse ta naba puwanve narre-aatare á ba áhuwa, ta daba Yaisu.

²¹ Ta zlalete ba cekwaangudfi á de katafke wá, Yaisu a naa egdzar mama umele ádaliye ta buwa, egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba, tá an egdza emmenjara Yuhanna. Antara ba eddetare keni anjwa ázetare, tá am paare á yawe, tá anjwa á tsatsa narre-aatare. Daaci a naba daterdáhá Yaisu itare keni.

²² Ba watsewatse, itare keni ta naba yaa paare, antara eddetare áhuwa, itare, ta d'aba Yaisu.

Yaisu anjwa á magaterá waazu ge emnde,

á mbatermbe am lapikere keni

(Luka 6:17-19)

²³ Daaci Yaisu a jem d'aba am kwara á Galili bademme, a magateraa waazu ge Yahudiya-aha am mashidi-aha-aatare. Waazu njanna wá, waazu á labare á higa, ganakini emnde tá njá á ba am *kwará á Dadaamiya mazla-aara. Emnde na ta lapika-aha, antara nguryekwe-aha, a mbateraaha bademme.

²⁴ Daaci ta hyanme labare-aara am slede bademme am larde á Siriya. Bademme á emnde na ni anjwa á magaterá palasa lapikere gergere, ta sateraa áseza Yaisu. Emnde na á wáterá tauraurau, emnde na tá an shaitaine, antara emnde a nguryekwe, bademme á emnde na ni ta lapika-aha na, a mbateraaha.

²⁵ Kwakya nalga na a d'aba Yaisu. Emnde na ta sawa á sá am Galili, emnde umele ta sawa á sá am ekse na tá d'ahaná an ekse kelaawa na, antara emnde na ta sawa á sá am Urusaliima antara Yahudiya bademme, ira emnde a ekse-aha na tá á katafke á Urdun na bademme ta d'aba Yaisu.

5

Waazu áte ire á wa
(Luka 6:20-23)

¹ Yaisu nanna nalga á emnde ñanna maa, a ðalete áte wa, a de njehe. Ta ðabem ge pukura-aha, ta duhe ádezenjara.

² Daaci a fantau ge tsakateraa elva áhuwa, a ba ñane á elvan ge itare:

Higa jirire
(Luka 6:20-23)

³ «Higa yaikke ge emnde na ni diyardiya ba itare keni am ire-aatare ganakini hyarepka ba názara keni áza Dadaamiya. Adaba tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.

⁴ Higa yaikke ge emnde na tá an yawe á kyuwa am ice kina, adaba watse Dadaamiya á de halaterse yawe á kyuwa am ice.

⁵ Higa yaikke ge emnde na tá anjwa á maga kemaarire, adaba tá de shá slede na a ba Dadaamiya watse á vaterteva na.

⁶ Higa yaikke ge emnde na tá an wedera á mága jirire á Dadaamiya jipu, adaba Dadaamiya á vaterteva ge itare keni názena á kataná ervaunđe-aatare.

⁷ Higa yaikke ge emnde a mága zevarzire, adaba Dadaamiya á de zatervaareze ge itare keni.

⁸ Higa yaikke ge emnde na an bára ervaunđe-aatare, adaba watse tá nanna Dadaamiya á ba an ice-aatare.

⁹ Higa yaikke ge emnde na ni tá melaterá itare emnde a dágala, adaba tá de ðahaterá an egdzara á Dadaamiya.

- 10 Higa yaikke ge emnde a shá zlaɗa aɗaba ta magaa názena á kataná Dadaamiya, aɗaba watse tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.
- 11 Higa yaikke ge kure má tá aɗkwa á zlazlakur-zlázle emnde, má tá fákurá áte ɗuɗiyire, tá aɗkwa á tsaka elva a mándzawe áte kure aɗaba kwa emnde-aaruwa.
- 12 Máki tá aɗkwa á magakurte una-aha ɗanna wá, higa yaikke ge kure, jákurja geɗa. Aɗaba laɗa á kure kwakya jipu am samaya. Nabi-aha werre keni ndza ta magaterán ba estuwa.»

*Ekkure kwa ba seke elleɗa, antara parakkire
(Mark. 9:50; Luka 14:34-35)*

13 «Ba názena ni á magaterná elleɗa ge emnde am duniya na wá, ba kure una kwa elleɗa ge duniya. Amá máki elleɗa ɗanna baaka ɗaɗɗaɗire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe, ganakini á gevge ɗaɗɗaɗe zlaɓe áɗaliye? Baaka pute dekiɗeki. Máki estuwa, baaka nampire-aara, sey ba tá eppuwa á degashe, tá payaná emnde an sera.

14 «Zlaɓe áɗaliye, ba kure una kwa parakkire ge duniya, kwa ba seke berni na ni áte ire á gávaye, ma á sawa áme keni tá zhará ba ɗane na.

15 Zlaɓe áɗaliye, kwa ba seke kára á fanus. Máki mbarantembe kára á fanus wá, tá uɗmbarka tasa, sey tá zleɗelaná áte tate-aara, ganakini á maraterá parakkire ge emnde na tá am huɗe á bere ɗanna baɗemme.

16 Ba duksa palle ge kure keni. Kwa parakkire á duniya. Marawateránmárá parakkire á kure ge emnde bademme. A naránna emnde shagerire na kwá maganá kure, lauktu tá de gálá Eddekure Dadaamiya am samaya.»

*Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte *tawraitá*

17 «Bawánka am ire á kure, ganakini ya se mbedaa shairiya-aha á Dadaamiya na a sanaa Muusa na, bi ya se mbedaa elva-aha na ta kwaratersaa nabi-aha werre ge emnde. Amá ya se palateraa ba jirire á duksa-aha ñanna ge emnde, ya se ganvege.

18 Yá ndaakur ba jirire: Baaka duksa na á shekwaashekwa seke tara samaya antara haha. Amá tá zlauzle itare; ba egdza elva cekwaangudi keni á eblyantaaveka ge názu am *tawraitá, sey má gevge bademme.

19 Yá bakurná adaba una ñanna: Ma ware una a epsawaa ba egdza duksa am shairiya-aha á Dadaamiya, bi a kwaraterse epsawa shairiya á Dadaamiya ge emnde, á de gevá kataliya ba ñane am *kwará á Dadaamiya. Amá edda una ni ankwá á fansaarfe ge shairiya-aha á Dadaamiya, ámbera á kwaraterse ge emnde geni a faransaarefe keni na wá, watse male ba ñane am *kwará á Dadaamiya.

20 Yá bakurá ba jirire: Kwá demka am zlanna á Dadaamiya dekideki, máki jakurateruka ge malum-aha, antara *Farisa-aha an mága názena á kataná Dadaamiya.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica ervaunɗe

²¹ «Kwa cenan vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggye-aha: “Jauka shifa. Ma a janaa ware shifa keni á de ɗezleka am shairiya.”

²² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma a ɗanaa ware egdza emmeɗara am ervaunɗe keni, á dem shairiya. Ma a bannaa ware ge egdza emmeɗara “Baaka eɗkale á ɗa”, edda-aara á dem shairiya yaikke. Ma a bannaa ware ge ura “Ká an shaitaine”, edda-aara á dem kára á jahanama.

²³ Adaba una ɗanna, máki ka sanaa sadake á ɗa ge Dadaamiya, amá á ba á katafke á Dadaamiya ɗanna wá, ka naba yehete ganakini aɗkwa duksa ka maganta ka ge egdza emmeɗa wá,

²⁴ naba yanya sadake á ɗa ɗanna á ba áhuwa, de melawemela emtsaade antara egdza emmeɗa, lauktu ká se vante sadake á ɗa ge Dadaamiya.

²⁵ «Máki aɗkwa sledágala á ɗa watse á dáká á dem shairiya wá, edduwa ba watsewatse ádezeɗara, de melawemele arge una ni á de fakem am erva ge narkali-aha. Narkali-aha, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáká á ba á dem danɗay.

²⁶ Yá baká ba jirire: Watse baaka segashe á ɗa áhuwa dekideki, ma a juwa ba shishi-aara keni, sey má pelaksepele baɗemme.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a gwardzire

²⁷ «Kwa cenán vateneka, ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Maṅka gwardzire.”

²⁸ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a zharaa mukse, wayetewáyá am ervaunḡe-aara, maganaamaga gwardzire an mukse ḡanna am ervaunḡe-aara.

²⁹ Daaci má aṅkwa á mbedáká á dem haypa ice á naḡafa á ḡa wá, naba sansese ice ḡanna, eblyanveblye yiyiye an ka. Ambáne ká keḡá ba duksa palle áte vuwa á ḡa, arge una ni iricaḡa baḡemme ká dem kára á jahanáma na.

³⁰ Zlabe ádaliye, má aṅkwa á mbedáká á dem haypa erva a naḡafa á ḡa wá, naba icica erva ḡanna, eblyanvebelye yiyiye an ka. Ambáne ká keḡá ba ubiya palle áte ka, arge una ni iricaḡa baḡemme ká dem kára á jahanáma na.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica nika

(Mat. 19:8-9; Mark. 10:11-12; Luka 16:18)

³¹ «Aṅkwa an puwa am wakita á Dadaamiya ganakini má zhele á ica nika an mukse-aara wá, sey á vante nalmesheri á ica nika ḡanna am erva ge mukse, ganakini a belanaa ba ḡane.

³² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a eksevaa am gwardzireka, uweka, máki mukse na de gaaga zhele umele wa, a eblyanmaa ba ḡane am gwardzire. Ma a ganaa ware mukse na a segashe am mbá á zhele keni, a magaa ba gwardzire.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a za waḡa

³³ «Kwa cenán vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggye-aha: “Zawka waɗa á fida, zawza ba waɗa á jirire á katafke á Dadaamiya.”

³⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Zawka waɗa dekiɗeki ma an uwe keni. Ma an samaya keni zawka waɗa. Adaba una ɲanna tate á njá á Dadaamiya an sleksire-aara.

³⁵ Ma an haha keni zawka waɗa. Adaba haha tate á puwa sera á Dadaamiya. Ma an Urusaliima keni zawka waɗa. Adaba aɲkwa Slekse yaikke am berni ɲanna.

³⁶ Ma á ba an ire á kure keni zawka waɗa dekiɗeki. Adaba kure, ba úgje á ire á kure palle keni kwá taa maganaaka, ma kuliya, ma úgje danɲwe keni.

³⁷ Elva á kure ge kure wá, a tsatse á ba áte duksa palle. Ma “a'aa” keni, ba a'aa. Máki “ane” á bá kure keni, ba ane. Máki jauje am una ɲanna wá, ba slera á Shaitaine.»

*Elva a eptsanna haypa ge ura
(Luka 6:29-30)*

³⁸ «Zlaɓe á daliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ma a kyan-naa ware ice ge ura, ɲane keni tá kyanaakya ba ice ɲanna; ma slare keni, tá mbadaava á ba an slare ɲanna.”

³⁹ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: eptsawanaaka mandzawire ge ura. Má edda-aara a tedaku babárva am ekte a hyema á naɗafa wá, naba eptsananteptsana á náza á názlaba keni.

⁴⁰ Ma a ndavakuwaa ware danciki á ña ge dáká á dem shairiya keni, naba yanánya, a lyevaalya antara ba zane keni.

⁴¹ Ma a fakaara ware sepa gwatama an ndzedfa ba kilaumaiter palle keni, naba danánda ma kilaumaiter buwa keni.

⁴² Má ura a ndavaku duksa wá, naba vanteva. Edda una a de ndava gema keni yanveka.»

*Wayauwáyá an kelaade-aha á kure
(Luka 6:27-28, 32-36)*

⁴³ «Zlafe ádaliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ewwaya an sleriya á ña, amá edda una ni ñane kelaade á ña wá, ka keni yanaaya.”

⁴⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magaumága maduwa arge emnde na ni tá fá zlađa áte kure ba dey na.

⁴⁵ Magaumága una ñanna, lauktu kwá geva egdzara á Eddekure na am samaya na á ba an jirire. Adaba ñane wá, anƙwa á maraterá vaciya-aara ge emnde a mága kemaarire, antara emnde a mága mandzawire bademme; á hyaterá yawe ge emnde na an bara ervaunđe-aatare, antara ge emnde na danƙwa hude-aatare bademme.

⁴⁶ Máki kwá wáyá ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, baaka lađa á kure áza Dadaamiya. Adaba ba emnde á ñezla keni tá anƙwa á magán ba estuwa.

⁴⁷ Zlafe ádaliye, má kwá gater use ba ge egdzar mama-aha á kure, kwá jaterwa an uwe kena ge emnde umele? Adaba ba emnde na

ɗabarka Dadaamiya keni, tá anƙwa á magán ba estuwa.

⁴⁸ Adaba una ɗanna, a eksakuraareka enƙale ɗekideki, gawevge ba seke Eddekure na am samaya na.»

6

Elva á melateru ge talaga-aha

¹ «Máki kwá kátá mága duksa adaba Dadaamiya wá, magauka áte ice á emnde ganakini a naranna. Máki kwá kátá zleba á emnde wá, nube á kure ba una ɗanna, kwá shánka laɗa áza Eddekure na am samaya na mazla-aara.

² Daaci máki ká kátá melanu ge talaga wá, baleka an bálá. Amaana: maƙka áte ice á emnde geni a naranna. Magauka jeba á duksa na ndza ta maganaa fida-aha na am mashidi, antara áte we á layye-aha, ganakini a galaratergálá emnde na. Yá bakurá ba jirire: Jeba á emnde ɗanna, laɗa-aatare ba una ɗanna, baaka umele.

³ Amá ekka wá, máki ká kátá vante sadake á ɗa ge ura wá, emmága an nasherire. Ba názlaba á ɗa keni a diseka názena á maganá naɗafa á ɗa.

⁴ Emmága maggwire á ɗa á ba an nasherire. Eddeɗa Dadaamiya wá, baaka názu á nanka ɗane. Daaci á de vakteva ba ɗane laɗa-aara.»

Nazu á kwaratersá Yaisu ge emnde

áte elva a mága maduwa (Luka 11:2-4)

⁵ Má kwá anƙwa maga maduwa wá, gawufka seke emnde a fida. Itare wá, wayarwaya maga

maduwa am tate a tse am mashidi ira áte we á layye-aha, geni a naraterna emnde. Yá bakurá ba jirire: lafa-aatare ba una nanna ge jeba emnde nanna.

⁶ Amá ekka wá, má ká kátá mága maduwa wá, demde am bere á na, hedanuhede ge we á bere á na; daaci enjala Edeña na nane ankwa am tata nasherire á na nanna. Edeña na nane ankwa á zhara názena ka maganaa an nasherire na, a de vakteva lafa-aara.

⁷ Má kwá ankwa maga maduwa wá, kwakyawanveka elva-aha ba dey seke una tá maganá emnde na dábarka Dadaamiya. Itare tá kurken má tá tsaka elva-aha kwakya wá, watse Dadaamiya á cenatervarcene.

⁸ Kumauka garava-aatare dekideki, adaba Ed-dekure Dadaamiya nane diyaadiya wedera á kure ba lauktu kwá de ndavana ázenara keni.

⁹ Daaci náwa kwá maga maduwa á kure estuwa:

Edeñere am samaya, ekka wá, ka cufedde.

Emmága dalila á na ganakini emnde bademme a farfa zherwe áte ka.

¹⁰ Sawa an sleksire á na. A gevge namaari á na am duniya keni, ba seke una am samaya na.

¹¹ Vanjerteva náza za a hyanjerhye vatena.

¹² Yanjeraarye haypa-aha á nere, ba seke una nere keni na yateraare ge emnde a haypa an nere.

¹³ Danjeremka am bada á Shaitaine, fer-taneraaferta átuge haypa. ((Adaba ekka, sleksire á na ankwa. Ká an hakuma,

ká an dɛmɛmire dem ba ge dɛkidɛki.
*Aamin.))

¹⁴ «Adaba má kure kwá aɲkwa yateraare haypa-aatare ge emnde a haypa an kure wá, Eddekure na am samaya na keni á yakuraarye ge kure keni.

¹⁵ Amá má kwá yateraareka ge emnde wá, Eddekure na am samaya na keni, á yakuraareka ge kure keni.»

Elva a tsufa ndera

¹⁶ «Má kwá aɲkwa tsufa ndera wá, eptsawan-teka njá á kure ba seke kwá am zlada, seke una tá maganá emnde a fida na tá kwashante feka-aatare, geni a naranna emnde ganakini tá am nderire na. Yá aɲkwa bakurá ba jirire: jeba á emnde ɲanna laɗa-aatare ba una ɲanna.

¹⁷ Amá ekka wá, má ká am ndera wá, baraabare ica á ɲa ba tseɗaɲɲe, tsatsanaatsatse ba shagera úgje am ire á ɲa,

¹⁸ lauktu tá de diseka emnde geni ká am nderire. Sey ba Edeɲa na ma am tate a nasherire keni ɲane aɲkwa na palle una diyaadiya. Daaci Edeɲa na ɲane aɲkwa a nanna názu ká maganá ka an nasherire na, á de vakteva laɗa-aara.»

Berbire na am samaya (Luka 12:33-34)

¹⁹ «Jahauka nalmane á kure á ba am duniya na, adaba á naba badzanvebadze weshege-aha antara viya. Neyle-aha keni tá kyaba bere-aha a emnde, tá ila kazlaɲa am huɗe-aara.

²⁰ Ekkure wá, jahaujaha nalmane á kure á ba am samaya, ma weshege-aha, ma viya, ma neyle-aha keni, baaka názu á de badzená áhuwa.

²¹ Adaba am tate na ni átekwa nalmane á ña wá, ire á ña keni á ba am tate ñanna.»

*Parakkire na áte vuwa
(Luka 11:32-36)*

²² «Ice wá, ñane ba seke kára á fanus ge vuwa. Má lapiya ice á ña wá, bademme á vuwa á ña ba parakke.

²³ Amá má shagerka ice á ña wá, vuwa á ña bademme á ba am tabedammire. Daaci má parakkire na am ka na gevge danñwe wá, á tsaame tabedammire na ká tse am hufe-aara!»

*Slera á Dadaamiya bi slera á nalmane
(Luka 16:13; 12:22-31)*

²⁴ «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá palle, á manka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

*Dzamauka ire an kazlaja á duniya
(Luka 12:22-31)*

²⁵ «Yá bakurná adaba una ñanna, geni dzamauka ire an duksa na kwá de zaná kure, bi duksa na kwá de shaná kure, bi názena kwá de tsekwaná áte vuwa á kure. Yaikke ba shifa ka arge náza zuze emtu? Yaikke ba vuwa ka arge zane emtu?

²⁶ Zharauzhára á ba áte yiye-aha á samaya, tá ja duksa ka, tá icananá á dem mba ka, tá halaná á

dem kuvere ka, amá Eddekure na am samaya na á gelatergela. Kwá jateruka ba kwakya ge yiyeha emtu?

²⁷ Ware am kure una á dzegwandzegwa sladva shifa-aara ba cekwaanḡudī keni an dzama ire na á maganá ḡane?

²⁸ Ay labara kwá dzama ire á zane ge tsekwana áte vuwa á kure? Zharauzhárá áte ugbene-aha am kaamba, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka,

²⁹ amá yá ndaakur ba jirire ba Suleymanu an kwakyire á nalmane-aara keni, ndza tsek-wameka am zane na ni zariya ba seke zariyire á palle á ugbene-aha ḡanna keni.

³⁰ Má másá na aḡkwa vatená, makuralla kertenḡ faraterufe ge kárá maa, Dadaamiya á tsekwateremtsekwa am ugbene-aha zariya, sakwa kure emtu, máki cekwire á fetarfire ka?

³¹ «Adaba una maa, dzamauka ire d̄ekideki geni watse ḡá de za uwe? Bi ḡá de sha uwe? Bi ḡá de tsekwa uwe?

³² Sey ba emnde na d̄abarka Dadaamiya na una tá njá á ba dzama kazlaḡa ḡanna. Ekkure wá, diyaadiya Eddekure na am samaya na ganakini kwá an wedera á duksa-aha ḡanna keni.

³³ Zuḡḡwe wá, tatayautataya kure ba njá am kwara á Dadaamiya, antara mága jirire-aara, daaci Dadaamiya á de vakurteva duksa-aha umele keni.

³⁴ Dzamauka ire áte duksa á makuralla. ḡane keni á de sakurá ba dzama ire-aara tsekemme. Adaba ba kelaa hare á bere á ba an dzama ire-aara.»

7

Habazauka sera á emnde
(Luka 6:37-38, 41-43)

¹ «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvaarze Dadaamiya am shairiya.

² Adaba ba shairiya na kwá maganá á dete emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurá á ba áte una ñanna. Baðemme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ñanna ge kure keni.

³ Labara ñane ge ekka ká zhára esseba na am ice á egdza emmeña, amá ká tapanaaka slalbe sladde na am ice á ña ge ekka?

⁴ Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmeña: “Sansa yá sakansese esseba am ice”, amá ekka ká an slalbe sladde am ice á ña?

⁵ Egdza á fida na, sansese emtsaade slalbe sladde na am ice á ña na, ká nanna ice á ña parakke, lauktu ká de sananse esseba am ice ge egdza emmeña.

⁶ «Vawaterteka duksa cudede ge kere-aha, kuvaukuva geni a eptsarakuraareka, a cebarakuraaka; velyawanveka náza hyema á kure á katafke á nabezhe-aha geni a payeraaka an sera.»

Ndavaundáva, tatayautataya, ðaudaha á dem mba
(Luka 11:9-10)

⁷ «Naba ndavaundáva tá de vakurteva; tatayautataya, kwá de shansha; ðaudaha emnde a há tá se werakurantewera wakiya.

⁸ Adaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey á shansha. Ma a janaa ware wakyiya keni, tá weranantewere.

⁹ Ankwa ura am kure, má egdza-aara á ndavanu dfafa, nane á vante nákwá emtu?

¹⁰ Bi má a ndavanu kelfe, nane á vanta zahe?

¹¹ Kwa mandzawe-aha tsa, amá diyakurdiya vaterte duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya na emtu? Nane á jauje ge emnde bademme an vante duksa shagera ge emnde na tá ndavaná ázenara.

¹² «Názu kwá kataná kure áza emnde bademme, kure keni magawateránmaga ba estuwa ge emnde. Adaba una nanna jirire á názena a belateraare *tawraitá á Muusa ge emnde, ira názena am wakita á nabi-aha.»

Wakyiya becce

(Luka 13:24)

¹³ «Dawemde á kya wakyiya becce. Adaba wakyiya na gatatte antara baráma yaikke wá, á da ura á dem kefa, aley emnde kwakya tá dfaba ba una nanna.

¹⁴ Amá á kya wakyiya becca, antara unjule shairre wá, á dá ura á dem tate á shifa, emnde na tá dfaba una nanna ta cekwa.»

Nafa wá, tá diyeddiye á ba áte egdza-aara

(Luka 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵ «Tsufautsufa ire á kure áza nabi-aha fida. Má tá sawa á sezekure, tá ganve ire-aatare ba seke kyawe-aha, amá am huđe-aatare wá, ta ba seke indale-aha na mandzawe-aha na.

16 Kwá de diyatersediye áte názena á de maraná slera-aatare. Tá ñazlevaaka egdzara á nderza áte dake, bi egdzara á gwayafa áte zaza.

17 Nafa na shagera na, á yá egdzere emtake, nafa na shagerka na, á yá egdzere keni emtaŋka.

18 Nafa shagera á taa yeka egdzere emtaŋka; nafa na shagerka keni á taa yeka egdzere emtake.

19 Baɗemme á nafa na á yeka egdzere emtake na, a icarsice, a epsharapsha an kára.

20 Una keni ba duksa palle: Kwá de diyatersediye nabi-aha fida ñanna áte slera-aatare.»

Diyanakurka ya ɗekidɗeki

(Luka 13:25-27)

21 «Diyaweddiye una ba shagera: Baɗemme á emnde na tá biya: Yaakadada, Yaakadada na ka una watse tá shá dem zlanna am samaya. Sey edda una á maga názena á kataná Edderwa na anƙwa am samaya na.

22 Vacite ñanna, emnde kwakya tá de biya: Yaakadada, Yaakadada, ñere keni ndza ña magaa slera á nabiyire an zhera á ña; ndza ña ñgyanse jini-aha am ura an zhera á ña; ndza ña magaa najipu-aha gergere an zhera á ña.

23 Daaci ge emnde ñanna watse yá baterá: Ndza diyanakurka ya ɗekidɗeki. Gawiyapteka zlalauzlálá, kure kwa emnde a maga haypa.»

Bere-aha gergere buwa

(Luka 6:46-49)

24 «Daaci ma a cenanaa ware elva-aaruwa ñanna, a maganaahe áte una ñanna, ñane á garava an zhele slenƙale, a nderaa bere-aara, a yese haha, á de faná ekte áte palaha.

²⁵ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á kela, a se eblyetaa áte bere ñanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, aley bere ñanna mbedáaka, adaba ta nderanaa áte palaha.

²⁶ Amá ma ware una a cenvaahé elva-aaruwa ñanna, maganaaka áte una ñanna maa, ñane á gáráva an zhele uce, a naba nderaa bere-aara áte shiili.

²⁷ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á kela, a se eblyetaa áte bere ñanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, daaci a mbedánaahe reppe.»

Hákuma á Yaisu ge kwaranse duksa ge ura

²⁸ Am sarte na Yaisu zlauzle am ndaha elva-aha ñanna, bademme á zlamaha tá maga ba najipu-aara,

²⁹ adaba kwaraterseka seke náza á malum-aha á *tawraitá, ñane a kwaraterse á ba an hákuma.

8

Yaisu a mbanaahe slederve (Mark. 1:40-45; Luka 5:12-16)

¹ Tsekwaatsekwa Yaisu á sá áte ire á wa, kwakya nalga na a daa daba ñane.

² A semhe ge ura á wana derve, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-waysa ka dzegwándzegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.»

³ Yaisu a naba pelse erva-aara, a fete áte slederve na, a ba ñane á elvan ge ñane: «Wayanwáyá ká mbembe, ba metedde vuwa á

ɲa.» Ba seke ndaha miya na, a naba mbehe ge slederve ɲanna metedɛfe.

⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ec-cena ba shagera: Balananseka ma ge ware keni ɛkideki. Názena ká de maganá ka wá, de maranánmárá ire á ɲa ge *liman, vanteva sadake na ndza a ndahanaa Muusa na, ká maraterná an una ɲanna ge emnde ge mbakmbire.»

Náwa a mbanaa estuwa

Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma (Luka 7:1-10)

⁵ Daaci damda Yaisu á dem Kafarnahum. A demhe ge male á sawji-aha á Rauma á deɛɲara, a de ɲalan geni a melanumele.

⁶ A ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yaakadada, aɲkwa nave-aaruwa á zlava am mba, lapika ba zlazlaɛa, matsamatsa ubiya-aha áte ɲane, á shá zlaɛa jipu.»

⁷ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Yá aɲkwa duwa, yá de mbanaambe.»

⁸ A ɲutehe zlaɛe ádaliye ge male á sawji-aha á Rauma na, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Malum, hyanefka ɛkideki geni ká sem huɛe á ha-aaruwa. Ndaasendahe ka ba elva á ɲa palle, á mbemmba nave-aaruwa.

⁹ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá aɲkwa. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlala. Má ya ɛaha palle-aatare ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

¹⁰ Ba cenancena Yaisu elva-aara ñanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a ba ñane á elvan ge emnde na tá ankwá á d'aba ñane na: «Yá bakurá ba jirire: á ba am *Iserayiila keni, shananka ura an fetarfire estuwa.

¹¹ Yá ankwá bakuranba: Emnde kwakya una tá de sawa á sá á ba am gedí, antara á sá á ba am yala, tá de z'á emtakire áza Ibrahimá, Isiyaaku, ira Yakubu am z'lanna am samaya.

¹² Amá emnde na ma andze náza-aatare z'lanna á Dadaamiya wá, itare tá de puwaterpuwa á dem tabedammire ágashe, tá de kyuwa ambera tá kerda slare-aatare ge z'lada.»

¹³ Daaci, a ba Yaisu á elvan ge male á sawji-aha na: «Ezzlala á dem mba á ña, a gevge áte una ka fetaare átekwa na.» Kerten a naba mbehe ge nave á male á sawji-aha na á ba am sarte ñanna.

*Yaisu a mbaa lapika-aha kwakya
(Mark. 1:29-34; Luka 4:38-41)*

¹⁴ Am iga-aara maa, Yaisu a dem mba á Piyer, a de bera shawle á Piyer mukse á z'lava, á w'aná zlagzlagi.

¹⁵ Yaisu ba a de fete erva-aara áte mukse na, daaci a naba yanhe ge zlagzlagi, a tsetehe, a maganaa slera-aha.

¹⁶ Herzhe manjaripu maa, ta sanaa emnde na tá an shaitaine na kwakya. A naba ngyanse jini-aha ñanna am itare an elva-aara, a mbaa emnde na tá áte lapikere na bademme.

¹⁷ Estuwa ganvege názena ndza a ndasaa nabi Aisaya, a ba ñane: «Ba ñane an ire-aara a

lyamivaare lipire á miya ira lapikere á miya bademme».

*Emnde na wayarwaya d'aba Yaisu
(Luka 9:57-62)*

¹⁸ Yaisu nanna kwakyire á nalga na átevge ñane, daaci a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Ebzaumibza haye ádehuwa-aara.»

¹⁹ A ganaptehe ge malum á *tawraita umele, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Malum, yá d'abakdaba ma ka deme keni.»

²⁰ A ñwanantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare; yiye-aha keni tá an bere-aha-aatare. Amá iya *Ura á emnde bademme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa keni baaka.»

²¹ A ba ura umele zlafe ádaliye am dagave á emnde a d'aba ñane, á elvan ge ñane: «Yaakadada, viteva barama yá de hedehefa emtsaade edderwa.»

²² A ñwanantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sawa, d'abid'aba, yaterya emtsa-aha, a hedard'aba emtsa-aha-aatare.»

*Yaisu a ekhyaa válale
(Mark. 4:35-41; Luka 8:22-25)*

²³ Yaisu a de demhe am paare á yawe, pukura-aha-aara keni ta naba d'abemhe.

²⁴ A naba tsetehe ge válale yaikke arge haye ñanna. Yawe na a fatsana effeya na a nduhe paare, amá Yaisu á pá ba hare-aara.

²⁵ Ta de tsantehe ge pukura-aha-aara, tá ámbera ed'faha: «Yaakadada, lyamilye degiya má baaka.»

²⁶ A ηwutehe, a ba ηane á elvan ge itare: «Labara á wakurwa lyawa estuwa? Ekkure wá, cekwa fetarfire á kure!» Daaci a naba tsetehe, a valateraarhe ge tara effeya antara haye. Ba seke ndaha miya na, a tsaahē tseriyye ba seke ndza gejaaka duksa.

²⁷ Emnde bademme tá maga ba najipu, a ba itare: «Ware ηane jeba á zhele na, dete ba effeya antara haye keni tá fansarefe na?»

A mbateraa estuwa Yaisu emnde buwa tá an shaitaine

(Mark. 5:1-20; Luka 8:26-39)

²⁸ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gadarainaha maa, ba tsekwa-aatare am paare wá, tá de ja ba ire antara emnde buwa tá an shaitaine, tá segashe am irekhya-aha, ta zlazlafa-aha jipu, tá an kuva áza emnde, ura á taa deseka á kya unjule ηanna.

²⁹ A ba itare á ba an ka kwara: «*Egdza á Dadaamiya, ázara am dagave á ηere antara ekka? Zlabe ba laukte-aara keni samka kerten ka se fa zlada áte ηere emtu?»

³⁰ Ay, áhuwa ηanna maa, anjwa walda á nabezhe yaikke, tá anjwa piya.

³¹ Jini-aha na ta naba ηala Yaisu a ba itare: «Má ká ngyanngye wá, vanjerteva barama njá de njá am walda á nabezhe-aha na.»

³² «Dawmbare», a ba Yaisu á elvan ge jini-aha na. Daaci ta sesehe am emnde na, ta de demhe am walda á nabezhe-aha na. Ta naba zlerdaa zhagade ge nabezhe-aha na daga á sate egdza wa

ɲanna, ta se valyeme am haye, a ndateruhe ge haye baɗemme.

³³ Zhagade á dem ekse ge suni-aha á nabezhe na, ta de ɓalaterse labare ɲanna ge emnde, antara názena ta shanaa emnde buwa na ndza tá an shaitaine na baɗemme.

³⁴ Daaci emnde a ekse baɗemme saresse, tá se yainu ge Yaisu. Ba puwartepuwa ice áte ɲane maa, ta ɲalanaa á ba an ɲála geni a dedde am larde-aatare ba ɗekiɗeki.

9

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aha-aara (Mark. 2:1-12; Luka 5:17-26)

¹ Yaisu a demhe am paare á yawe tá antara pukura-aha-aara, a icese haye, a saahe á sem ekse-aara.

² Daaci ta sanaa ura lapika an matsa ubiya-aha-aara, tá sá sepaná áte egdera. Am Yaisu nanna fetarfire-aatare, a ba ɲane á elvan ge edda una lapika na: «A gazleka ervaunɗe á ɲa egdza-aaruwa, aɗaba an bára haypa-aha á ɲa.»

³ Daaci tá anƙwa malum-aha á *tawraita áhuwa, a ba itare am ervaunɗe-aatare: «Kwaye zhele na anƙwa á lyiya sleɗe á Dadaamiya.»

⁴ Kertenɗ Yaisu diyeddiye názu tá dzamaná itare, a ba ɲane: «Labara kwa dzamete elva kelaadire estuwa am ervaunɗe á kure?»

⁵ Ázara una tsaftsafe jauje ge baná: An bára haypa-aha á ɲa, bi baná: Tsettse ezzlala an sera á ɲa?

⁶ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde baɗemme, yá an hákuma ge yateraare

haypa ge emnde am duniya na.» Daaci, a ba ɲane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aha-aara na: «Tsettse, ezzlala á da.»

⁷ A naba tsetehe, a zlalehe á dem mba-aara.

⁸ Amá nalga á emnde na tá áhuwa na naranna una ɲanna, baɗemme gazlargazla, ta fantau ge gálá Dadaamiya, aɗaba hákuma ɲanna a vante ge urimagwe na.

*Náwa ndza a ɗantaa estuwa Yaisu Mata
(Mark. 2:13-17; Luka 5:27-32)*

⁹ Daaci Yaisu a tsetehe áhuwa, aɲkwa á zlala áte barama; átira zlala, a naa zhele umele zhera-aara Mata, á njá am bere á hadama. A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Tsettse sawa ɗabidaba.» A naba tsetehe, a ɗabete Yaisu.

¹⁰ Am iga-aara maa, tara Yaisu tá aɲkwa za ɗafa antara pukura-aha-aara am mba á Mata ɲanna, ta naba semhe ge *emnde a jaha hadama, antara emnde a haypa umele kwakya, ta se nja átirpalle antara Yaisu.

¹¹ *Farisa-aha ba naranna una ɲanna maa, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labara malum á kure á za ɗafa antara emnde a jaha hadama ira emnde a mága ser haypa?»

¹² De cenatercena Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, ɓaaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar.

¹³ Zlalauzlala, de tsahautsaha názena am huɗe á wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: Názena yá kataná ya kwakya wá, baira zezarzure, sadake á dabba-ka. Aɗaba iya wá, sanko ya á se tataya

emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa.»

*Ndává áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mark. 2:18-22; Luka 5:33-39)*

¹⁴ Ta se ndavanuhe ge pukura-aha á Yuhanna slemaga bapstima, a ba itare: «Ŋere antara *Farisa-aha, ŋa eksa ndera, labara pukura-aha á ŋa tá ekseka ndera đekideki na?»

¹⁵ Daaci a ŋwaterante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Emnde na tá đahaterá á sem larusa keni, kwa kurken tá dzegwándzegwa tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka đekideki. Amá aŋkwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte ŋanna wá, itare keni, watse tá tsufá ndera.

¹⁶ «Baaka ura a venya emgyegwe a nanɣyuwe an baukta aŋwaslire, adaba una aŋwaslire na á de tefá una emgyegwe na, daaci á de ette ba kwakya zlaɓe adaliye.

¹⁷ «Zlaɓe adaliye, tá puweka mbazla aŋwaslire á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki naavenahe, á tata kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haɓa, kanyakanya-aha keni badzavbadze. Sey tá puwa mbazla aŋwaslire á dem *kanyakanya keni aŋwaslire lauktu baaka una á de badza am huđe-aara.»

Labare á egdza á male á

*Yahudiya-aha an mukse na a geɗante nanɣyuwe á Yaisu
(Mark. 5:21-43; Luka 8:40-56)*

18 Ba Yaisu anƙwa á baterá elva-aha ɲanna, a semhe ge palle á male á Yahudiya-aha, a naba kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Emsamtsa egdza-aaruwa mukse ba kinamina na, amá naba sawa fetefa erva á ɲa áte ɲane, á de shifeteshifa.»

19 A naba tsetehe ge Yaisu, ta dɓabemhe antara pukura-aha-aara.

20 Anƙwa mukse, á maga yawe kelaawa ju buwa, á maga ba palase áte lapikere á kela uzhe, a naba ganaptehe ge Yaisu á kya iga, a fete erva-aara áte we á nanɣyuwe-aara.

21 Adaba ndza a slaslan ba estuwa am er-vaunɗe-aara, a ba ɲane: «Ma shanansha ya fete ba erva-aaruwa áte nanɣyuwe-aara keni, ya mbembe.»

22 A eptsapte ge Yaisu, a zharanaahe, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Mbakaambe fetarfire á ɲa egdza-aaruwa. A gazleka ervaunɗe á ɲa dɓekideki.» A ba am sarte ɲanna a naba mbehe ge mukse na.

23 Daaci damda Yaisu á dem mba a male á Yahudiya-aha, a de bera jahava a emnde kwakya tá kyuwa, emnde umele keni tá ferta derma.

24 Daaci a ba ɲane a elvan ge itare: «Dawedde áhuna adaba egdzere an emtseka, á pá ba hare.» Ta naba puwar dzáká, agira tá epsawepsawa.

25 Daredda emnde á degashe maa, a demhe ge Yaisu á dem bere ɲanna, a de ɲanaa ba erva ge egdze na, daaci a naba tsetehe.

26 Ta naba hyanme labare ɲanna am larde ɲanna bademme.

Yaisu a mbaa wulfe-aha ta buwa

²⁷ Tsettsa Yaisu áhuwa zlazlálá, ta naba dábemhe ge wulfe-aha umele ta buwa, tá ámbera eddaha an ka kwara: «Ambarka á ña Yaisu *Egdza á Dawuda zañervaarze.»

²⁸ De demda Yaisu am bere, ta demhe ge wulfe-aha ñanna keni ádezenjara, a ndavateruhe ge Yaisu: «Fakurtarefa geni yá dzegwándzegwa vakurtá ice emtu?» Ta naba ñwanantehe: «Ane, fañertarefe Yaakadada.»

²⁹ Daaci Yaisu a semtateraa ice, a ba ñane: «A gevge áte una kwá fetaara kure átekwa.»

³⁰ A naba werte ge ice-aatare. Yaisu a fantau ge giyatergiya, a ba ñane á elvan ge itare: «Fawfa hyema ba shagera: a cenanka ura umele d'ekideki.»

³¹ Aley itare ba zlala-aatare, tá de b'alese labare á Yaisu am larde ñanna bademme.

Yaisu a mbaa ura an jini

³² Am sarte na tá átire á zlala, ta naba sanaa ura an shaitaine ge Yaisu, ba elva keni á taa ndaaseka d'ekideki.

³³ Ba Yaisu ñgyansengye jini na am ñane maa, uce na a naba fantau ge ndaha elva. Daaci nalga á emnde na bademme ta fantau ge mága najipu, ta bantsa itare: «Ndza nañeranka jeba una am *Iserayiila d'ekideki.»

³⁴ Amá ta bantsa *Farisa-aha: «A vantaa ba male á shaitaine-aha hákuma ñanna ge ñgyanse jini am ura.»

Yaisu añkwa á zanvarze ge nalga á emnde

³⁵ Yaisu jemje d̄aba am berni-aha antara am ekse-aha bademme, á kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha-aatare, a balateraa labare á higa, labare á dem *kwára á Dadaamiya, ámbera á mbatermbe am lapikere gergere, ira názena a badza ura bademme.

³⁶ Am Yaisu a zharanaahe nalga á emnde na, daaci a naba zatervaarehe, adaba kudarevkude, zlauzle ndzed̄a-aatare. Ta ba seke kyawe-aha na baaka suni am ekte ge itare.

³⁷ Daaci, a ba ṅane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a ehhála-aara á dem mba.

³⁸ Adaba una ṅanna, ṅalaun̄ala Edda á fe, geni á farfe ge bela emnde á dem fe-aara.»

10

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa

(Mark. 3:13-19; Luka 6:12-26)

¹ Yaisu a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, daaci a vaterte hákuma ge ṅgyanse jini-aha am ura, tá mba emnde am lapikere gergere antara emnde na tá an badza bademme.

² Náwa itare zhera-aha a emnde a bela kelaawa ju buwa ṅanna: Zun̄ṅwe wá, ba Símaun, ṅane una ta d̄ahanaa an Piyer, tá antara egdza emmen̄ara Andere; egdzara á Jaibaidaiyus buwa tara Yakuba an Yuhanna,

³ Filip, Bartaulauma, Taumas, Mata ṅane una slejaha hadama, Yakuba egdza á Halfa, Tadawus,

4 Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

5 Yaisu á ßela pukura-aha-aara kelaawa ju buwa ñanna, a ba ñane á elvan ge itare: «Daumbareka á dem tate á emnde a jeba umele, daumbareka á dem ekse-aha á emnde a *Samariya keni.

6 Daumbare kure á ba deza Iserayiila-aha, itare tá ba seke kyawe-aha na ta keða an keða na.

7 Daumbare an waazu, bawateranba: Sarte á njá am *kwárá á Dadaamiya herzhapteherzhe.

8 Daaci mbaumbe lapika-aha, tsautse emnde am emtsa, mbaumbe emnde na á waterá derve, ñgyaungye jini-aha am emnde keni baðemme. Hákuma ñanna kwá shan ba dey, kure keni magawateránmaga ba dey ge emnde.

9 Daumbareka an dindar, bi lipela, ma shungu keni am lyiba-aha á kure.

10 Eksauka nambela á kashi am erva ge mága shula á kure, ma nangyuwe buwa keni áte ura palle. Halauka kimake, ma zade keni am erva, aðaba edda á slera wa, zlayánzlaya geni á lyevalya dáfá keni.

11 Má dakuremde am berni, bi am ekse, tatayautataya ba edda una ankwá higa-aara ge lyiyakurlyiya na, njawinja á ba am mba-aara, dem sarte á zlala á kure áhuwa.

12 Má kwá ankwá dem mba á ura, bawateránba emtsaafé ge emnde á há ñanna: A vakurteva Dadaamiya hairire!

13 Daaci má lyarakurvalye emnde a há ñanna tá shansha hairire na. Amá má lyiyarakurka, tá

shanka hairire ṅanna.

¹⁴ Má dakuremde am mbá á emnde, bi am ekse na lyiyarakurka emnde, bi cenarka elva á kure wá, dawedde am ekse-aatare, papawaa-pape berbere na áte sera á kure.

¹⁵ Yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ṅgulme ba shairiya na ta magaterán ge emnde a *Saudauma antara emnde a *Gaumaura na, arge názá á emnde a ekse ṅanna.»

*Zlaḍa-aha na watse á sawa na
(Mark. 13:9-13; Luka 21:12-17)*

¹⁶ «Cenaucena: Náwa yá belakurbela wá, kwa ba seke kyáwe-aha am dágave á indale-aha. Amá gawuvge yaimyaime-aha ba seke záhe, gawuvge emnde a kamaare ba seke zalke-aha.

¹⁷ Faufa hyema áte ire á kure, aḍaba watse tá dakurá á de katafke á shairiya, tá de slerpákurá an já am mashidi-aha-aatare.

¹⁸ Watse tá dákurá á de katafke á male-aha á duniya, tá de dákurá á de katafke á slekse-aha aḍaba zhera-aaruwa. Estuwa, kure keni kwá de ndaasendahe seydire áte iya á katafke-aatare antara áza emnde a jeba umele keni.

¹⁹ Amá, má darákurda wá, dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, bi geni kwá de ndaaná estara. Aḍaba á ba am sarte ṅanna wá, watse á semsa elva-aha na kwá de ndaaná kure á sem ire-aha á kure.

²⁰ Aḍaba kwá de ndaaná kure-ka, á de ndaaná ba Shedekwe á Eddekure elva-aha ṅanna am kure.

²¹ «Am sarte ɲanna maa, emnde umele tá de vatertá ba itare an erva-aatare egdzar mama-aha-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba. Dada-aha keni tá de vatertá ba itare egdzara-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba. Egdzara umele keni, tá de daterar ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, tá de ceba ba shifa-aatare.

²² Emnde bademme watse tá dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa, amá edda una má tsaatse shagera dem halavuwaa-aara wá, ɲane á lyelye shifa-aara.

²³ Amá am ekse na má tá fá zlada áte kure, zhagadawzhagade á dem ekse umele, adaba uwe, una yá bakurá ba jirire: yá de semsa ya ba estuwa, ya *Ura á emnde bademme, kwá de zlanaaka ja daba am berni-aha á *Iserayiila bademme.

²⁴ «Baaka pukura na ni á januje ge málum-aara an malire; baaka walaadĩ na á januje ge zanuwe-aara an malire.

²⁵ Á juka am, ma waletewala pukura, ɲane keni á gevge seke malum-aara, ma walaadĩ keni á juka am á gevge seke zanuwe-aara. Má edda á há maa, tá dahaná an *Bailjaibul ni, sákwa emnde na tá am huđe á há ɲanna emtu?»

Kuvaukuva ba Dadaamiya palle
(Luka 12:2-9)

²⁶ «Adaba una ɲanna, kuvauka urimagwe dekideki. Adaba baaka duksa na an shebe kina, á de shebaaveshebe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde.

²⁷ Názu yá bakurná ya an shebe na, de balausebale ba parakke. Una tá ndaakurse á dem hyema an nasherire na keni, de balaubala á ba an ká kwára á dem huđe á ekse.

²⁸ Kuvawaterka emnde na tá dzegwándzegwa cebakurceba ba shifa á kure am duniya na. Itare tá dzegwánka mága duksa áte shifa a dem zlanna. Kure wá, kuvaukuva ba edda una ni nane an hákuma ge cebakurceba kina, an hákuma ge dakurá á dem kára á jahanama keni.

²⁹ Njedu-aha buwa tá velan ba ge kwába palle-ka emtu? Amá ba palle á njedu-aha nanna keni á taa kedfeka ba estuwa, sey má a wayetaa Eddekure na am samaya na.

³⁰ Ba duksa palle ge kure keni: Ba úgje á ire á kure keni an kezla bademme áza Dadaamiya.

³¹ Adaba una nanna gazlauka dfekideki, kwá an dárádza ba kure arge njedu-aha nanna ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba nane una Yaakadada
(Luka 12:8-9)

³² «Ma ware una shebaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya keni yá de enndaha ba parakke á katafke á Edderwa am samaya geni nane ura-aaruwire.

³³ Amá edda una yiyaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya á katafke á Edderwa am samaya.»

Hairire-ka amá kelaadire
(Luka 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ «Slaslauka geni iya ya saa hairire á sem duniya. Sanka an hairire á sem duniya, amá ya saa ba kelaadire.

³⁵ Sawa-aaruwa wá, ya se wesha tara egdzere an dada, tara egdzere mukse an emmenjara, ira tara egdzere mukse antara shawle-aara mukse.

³⁶ Ba emnde a há-aatare una tá de gev kelaade-aha-aara.

³⁷ «Ma ware una a hayaa ba eddenjara bi a hayaa emmenjara arge iya, njane wa, hyafka sledfabidfaba.

³⁸ Ma ware una eksanteka dzangala-aara emt-saade ge dfabidfaba an njane, njane wá, hyafka sledfabidfabi.

³⁹ Ma ware una á kátá njezlese shifa-aara na, edda-aara á kedanaakeda, amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya, njane á njezlesenjezle.»

Elva a sha lafa
(Mark. 9:41; Luka 10:16)

⁴⁰ «Ma a lyakurvaa ware keni, edda-aara a lyevaa ba iya. Edda una lyivaalye, a lyevaa ba edda una a belibela na.

⁴¹ Ma ware una a lyevaa nabi á Dadaamiya adaba njane nabi á Dadaamiya, njane keni á de shansha lafa á nabiyyire. Edda una a lyevaa ura jirire adaba njane slejirire, njane keni á de shá lafa á slejirire.

⁴² Yá bakurá ba jirire: Ma ware una a vante ba yáwe lailaidfe ge cekwa á pukura-aha-aaruwa, adaba njane pukura-aaruwa, á shansha lafa-aara.»

11

Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu (Luka 7:18-35)

¹ Am Yaisu zlauzle á tsakaterá elva ñanna ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa maa, a naba tsetehe áhuwa mazla-aara, ge de kwaraterse elva antara ge balatera waazu ge emnde am ekse-aha á larde ñanna.

² Am sarte ñanna maa, Yuhanna slemaga baptisma am dangay. Ba cenancena labáre á slera na ankwá á maganá Yaisu *Almasiihu na, daaci a belanve emnde umele am pukura-aha-aara,

³ geni tá de ndavanundave estuwa: «Ba ekka edda una diyanjerdiya ganakini watse á sáwa na emtu? Una ka ura umele, sey ñá tsákwá hyema ádaliye he?»

⁴ A ñwaterantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «De bawanánba kure názena á cenaná hyema á kure, antara názena kwá zheraná á ba an ice á kure na ge Yuhanna ñanna.

⁵ Bawanánba ganakini wulfe-aha tá ankwá nanna ice-aatare, emnde a dere tá ankwá zlala ba lanje, emnde a derve garevge ba metedmetedde, makwaya-aha tá ankwá cenáncena, emnde na ndza emtsaremtsa keni tsarettse, talage-aha keni maa, cenarvaacena waazu á labare á higa.

⁶ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya na.»

⁷ Am sarte na tá ankwá zlalá pukura-aha á Yuhanna maa, Yaisu a fantau ge ndahater elva á Yuhanna ge zlamáha, a ba ñane á elvan ge itare:

«Ndza kwa de zhárá uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhárá masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una ñanna-ka dekidfeki.

⁸ Ay ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsekwa zane zariya keni tá á ba am mba á slekse-aha.

⁹ Ay ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsáka á ba an nabi keni.

¹⁰ Adaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya anƙwa á ndaha elva-aara a ba ñane:

“Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ña, ge tsatsaká baráma, á ba Dadaamiya.”

¹¹ Yá ndaakur ba jirire: am emndimagwaha na tá yaterá ba ñwásha, baaka ura á jauje ge Yuhanna slemaga baptisma an malire. Aley edda una cekwa ba ñane am emnde na tá am *kwara á Dadaamiya wá, ñane á jauje ge Yuhanna an malire.

¹² Kwaye a fantuwa estuwa Yuhanna slemaga baptisma ge bala waazu, sem vatena, kwara á Dadaamiya á shá ba zladá áza kelaade-aha, tá kátá ba ta berduhe daaci tá kwaraná itare.

¹³ Adaba bademme á nabi-aha, antara *tawraita á Muusa ta magaa nabiyire-aatare áte kwara á Dadaamiya. Itare wá, halarvuhale á ba áte Yuhanna.

¹⁴ Má kwá cena náza-aaruwa wá, *Ailiya na Dadaamiya a balese werre am wakita-aara ganakini watse á sawa na, ba ñane Yuhanna ñanna.

¹⁵ Edda una anƙwa hyema-aara ge cena duksa, a cenvaacena elva na ya bakurna ya na ba shagera.

16 «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Yá sláterá an egdzara na tá beɗa ba nara áte we á layye am huɗe á ekse, a ba emnde umele, tá elvan ge emnde umele-aatare:

17 Na fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; na tsakakurte ɗákwa keni, kyuwakurka.

18 Haá! Samsa Yuhanna, nane zaaka duksa-aha umele, shaaka mbazla, nane wá, an shaitaine ɗeme ákyiye!

19 De samsa *Ura á emnde baɗemme, nane wá, aŋkwa ezza, aŋkwa essha keni, ta bantsa: Kwaye zhele na slera-aara ba huɗe, nane ɗeme wá, ura á emnde a neɗla antara emnde na tá maga ba haypa na akyiye! Amá ilmu á Dadaamiya wá, aŋkwa á máraɗa jirire-aara am slera na aŋkwa á maganá nane.»

*Zlaɗa árge eksa-aha na ta kwaleve mága tuba
(Luka 10:13-15)*

20 Daaci Yaisu a naba valataraarhe ge emnde a ekse-aha na ndza a magaa najipu-aha kwakya am huɗe-aara, aley magarka tuba ɗekiɗeki na. A ba nane áte ekse-aha nanna:

21 «Degiya watse zlaɗa arge ekka, ekka Kau-rajin; zlaɗa arge ekka, ekka Baytisayda. Aɗaba najipu-aha na ya maganaa am kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremɗa emnde a ekse-aha nanna am buhwa-aha, ma andze darende am kelpa á kára ge marese tuba-aatare.

22 Aɗaba una nanna, yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ngulme ba shairiya na ta

magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge názá á kure.

²³ Ekka keni Kafarnahum, ka kurken watse á kakteka Dadaamiya, á dakaada á dem samaya emtu? Baaka defekideki! Watse á gakaage á dem jahanama. Adaba najipu-aha na ya maganaa am ka na wá, una nanna ma andze am *Saudauma wá, sem vatena keni ekse nanna ma ba nja-aara.

²⁴ Adaba una nanna, yá baká ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ngulme ba zlada na Dadaamiya á de faná áte emnde a *Saudauma na arge názá á na.»

Sawmbare ásezerwa kwá shansha puwansepuwe

(Luka 10:21-22)

²⁵ Am sarte nanna, a eksante elva ge Yaisu, a ba nane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá ankwá slafak we-aaruwa kwakya, adaba ka sateransa ka ge egdzara mesheshe názu ka shebatervuwe ge emnde a diya, antara emnde a enkale.

²⁶ Ba estuwa Edderwa, una namaari á na ganakini a gevge ba estuwa.

²⁷ «Edderwa a fime duksa bademme am erwa ge iya. Diyaweddiye ganakini baaka ura á diyeddiye *Egdza á Dadaamiya máki Eddejera nanna-ka. Dada keni, baaka ura á diyeddiye máki Egdza-aara-ka palle, antara emnde na a wayaterántaa Egdza-aara ge marateránmara.

²⁸ «Kwa emnde na kudakurefkuđe ge sapa gwatama demdeme na, sawmbare bademme ásezerwa, yá lyakurvarelya kwá puwánsepuwe.

²⁹ Naba fawisarefe, tsahautsaha duksa ázerwa, adaba ya ura maggwe, ya slekemaare. Ba jirire geni kwá shansha puwansepuwe ge ire á kure.

³⁰ Adaba duksa na yá de fakuraara iya, á de magakuránmaga emtakire, gwatame na yá de fakuraara iya keni, zlazlada-ka essepa-aara dekideki.»

12

*Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe
(Mark. 2:23-28; Luka 6:1-5)*

¹ Daaci shekwaashekwa cekwaangudí, vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe Yaisu a degashe am dágave á fe-aha á hiya, á wáterá waya ge pukura-aha-aara maa, ta naba kezleve ire á hiya na, ta zuhe.

² Ba naráterna *Farisa-aha maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ezzhara pukura-aha á ŋa tá maga názu piyatepiya shairiya á miya an vaci puwansepuwe.»

³ A naba ŋwaterantehe ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme ŋateraana waya na emtu?

⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, ta de zuhe tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na. Baráma á zuze-aara keni belarateránka tsa. Una á ndaaná shairiya á miya wá, sey tá zana ba *liman-aha palle.

⁵ Emtu ndaakurseka am *tawraitá, ganakini *liman-aha wá, ma vaci puwansepuwe keni, itare tá diya ba mága slera am mashidi emtu?

Adaba una ɲanna, itare ma tsufarteka una am *tawraita keni, baaka haypa áte itare.

⁶ Ay degiya, aɲkwa názu jauje ba ge mashidi keni an yaikkire áhuna.

⁷ Á ndahaná wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: Maggwire una yá kataná iya sadake á dabba-ka, á bina. Ma andze diyakurdiya una ɲanna wá, ma andze kwá faterarka shairiya ge emnde na baaka haypa-aatare na.

⁸ Ya ndahanaa áfaba uwe una, adaba ba iya *Ura á emnde bademme una ya edda á vaci puwansepuwe ɲanna.»

*Zhele an emtsa erva-aara
(Mark. 3:1-6; Luka 6:6-11)*

⁹ Tsetsa Yaisu áhuwa, a de demhe am mashidi-aha-aatare umele.

¹⁰ Am mashidi ɲanna wá, aɲkwa zhele an emtsa erva-aara. Emnde na tá am huđe á bere ɲanna itare tá tsagwada ba Yaisu, má watse á maganaamaga duksa na áte unɲule-aara-ka, lauktu ma ta puwar elva. Ta ndavanuhe áfaba ba una ɲanna, a ba itare: «*Tawraita á naba vamiteva baráma geni mí mbanaambe ura an vaci puwansepuwe emtu?»

¹¹ A ɲwaterantehe ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Máki a eblyemaa kyawe á kure á dem evege sladde an kwaskwe á puwansepuwe, kyawe á edda-aara keni palla ba ɲane, á zlála-ka á de sansese emtu?»

¹² Sakwa ura emtu? Una ba jirire ganakini yaikke ba ura arge kyawe. Daaci estuwa, *tawraita á vante baráma á mága slera á maggwire ge ura an vaci puwansepuwe.»

¹³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge zhele na an emtsa erva-aara na: «Pelansepele erva á ña». A naba pelanse, erva-aara gevge ba lanje ba seke umele.

¹⁴ Mázle-aara ba zláá ge *Farisa-aha ta de maga sawari-aatare geni tá maganá estara, lauktu tá keƒanaakeda shifa á Yaisu.

Sleslera na Dadaamiya a eksese ñane

¹⁵ De diyeddiye Yaisu sawari-aatare ñanna maa, a naba yaa tate ñanna, a naba zlala á dem tate umele. Dikele á emnde estuwa ta daa ƒaba ñane. A mbataraahe emnde na ta lapika-aha na baƒemme.

¹⁶ Amá a giyataraahe á ba an ndzedá geni a de balateranseka labáre-aara ge emnde, ma ware ñane keni.

¹⁷ Estuwa jiranvejire ñane elva na ndza a balanaa nabi Aisaya, á ba ñane:

¹⁸ «A bantsa Dadaamiya:

Nawa una sleslera-aaruwa ya eksesaa ya, ñane edda una a wayanaa ervaunƒe-aaruwa, yá higa jipu áte ñane. Watse yá se tsekwaná áte ñane Sheƒekwe-aaruwa, á de balaterá ñane ge nalga-aha baƒemme, geni watse yá kya shairiya-aatare baƒemme.

¹⁹ Ñane, tá de mbaƒeka we antara ura ƒekideki, á de feka hula, baaka ura á de cenancena kwara-aara á dem zhegela áte we á layye-aha.

²⁰ Ñane wá, ma edda una ba seke názambakara na an dzala keni, ñane á kezleka ƒekideki. Ma ba seke kára á názambakara na herzhe á emtsa keni, ñane á emtsanaaka ƒekideki. Á de magán ba estuwa sey má

ganvege jirire á Dadaamiya am dagave á emndimagwaha.

21 Baɗemme á nalga-aha, watse tá fete tama-aatare á ba áte ɲane palle.»

*Jawapa a vatertaa Yaisu ge *Farisa-aha
(Mark. 3:20-30; Luka 11:14-23)*

22 Daaci ta sanaa zhele an jini ge Yaisu, jini na ganvege zhele ɲanna wulfe, ganvege uce. Amá Yaisu a naba mbanaahe zhele ɲanna, aɲkwa á nanna ice-aara, á ndaha elva ba laɲɲe zlaɓe áɗaliye.

23 Emnde baɗemme tá aɲkwa maga ba najjipu-aara, a ba itare: «Watse ba ɲane una wulfe á sleksu *Dawuda, ɲá aɲkwa ufufa na ka?»

24 Amá am sarte na cenaratercena *Farisa-aha, a ba itare: «Zhele ɲanna, a shaa hakuma á ba áza male-aatare á shaitaine-aha, zhera-aara *Bailjaibul, ge ɲgya jini-aha am emnde.»

25 Amá kertenj diyeddiye Yaisu názu am ire-aatare, daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Estuweka. Baɗemme á sleksire, máki tarapsete emnde gergere buwa am kwara ɲanna, tá aɲkwa dagala am dagave-aatare wá, sleksire ɲanna ba badzavbadze. Ma berni-ara, bi ma huɗe á há-ara keni, máki emnde na tá am huɗe-aara garevka palle, tá aɲkwa dagala am dagave-aatare wá, ba badzavbadze.

26 Daaci máki shaitaine á ɲgya jini-aha-aara ba ge ɲane wá, á wava áte ire-aara ba ge ɲane, á zlala estara kena kwara-aara á de katafke?

27 Náwa kwa bantsa kure, a vitaa ba *Bailjaibul hakuma ge ɲgya jini-aha am ura. Máki estuwa

wá, a vatertaa ware kena hakuma á ɲgya jini-aha am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure shairiya-aara, geni baaka jirire am elva á kure.

²⁸ Yá ndaakur ba jirire: Yá aɲkwa ɲgya jini-aha á ba an hákuma na a vitaa Shedekwe á Dadaamiya. Amaana wá, samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara aseze kure.»

²⁹ Yaisu aɲkwa á slá Shaitaine an slendzedá, a ba ɲane á elvan ge itare: «Á dzegwaná estara ura de za há á slendzedá máki eksevaaka slendzedá ɲanna emtsaade, a puwanse erva á kataliya, lauktu á za há-aara bademme?

³⁰ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, ɲane kelaade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde na, ɲane slezadaterzada.

³¹ Adaba una ɲanna maa, yá aɲkwa ndaakur ba jirire: Á naba yateraareye Dadaamiya ge emnde ma haypa-ara keni, antara elva-aha mandzawe na tá valyaná itare bademme. Amá edda una a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cudedde wa, baaka yanarye dekideki.

³² Máki ura a ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde bademme wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda una, má a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cudedde wá, baaka yanarye ge ɲane dekideki, ma am zamane na, ma am zamane na á de sawa na keni.»

*Bademme á nafa-aha ta diyaterse á ba áte egdzara-aatare
(Luka 6:43-45)*

³³ «Egdza á nafa na emtake, sey tá shaná áte nafa na shagera. Tá shanka egdza á nafa emtake áte nafa laake. Ma nafa-ara keni tá diyeddiye á ba áte egdza-aara.

³⁴ Kure, elva-aha á kure á ja shifa seke wenye á zahe, kwá taa ndaaseka duksa shagera adaba kwa mandzawe-aha. We á ura wá, á ndaha ba názu jauje am ervaunđe á edda-aara.

³⁵ Slekemaare, á sa arge shagerire á názena an ndaka am ervaunđe-aara, á sanse ba názena emtake na. Slemanzawe maa, á sa arge shagerkire á názena an ndaka am ervaunđe-aara, á sanse ba názena emtanjka defekideki na.

³⁶ Yá ndaakur ba jirire: Vacite na Dadaamiya á de kya shairiya á duniya bademme wá, emnde bademme tá de shansha elva-aha laakire na tá anjwa tsakaná itare na bademme.

³⁷ Adaba ma ware keni tá de kyanaa shairiya á ba áte elva na anjwa á tsakaná nane bademme na, ma edda-aara áte jirire, ma áte fida keni.»

*Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas
(Mark. 8:11-12; Luka 11:29-32)*

³⁸ Daaci a ba emnde umele am malum-aha á *tawraitá, antara *Farisa-aha, tá elvan ge Yaisu: «Malum, náj kátá ká marañerá najipu palle, náj diyeddiye átekwa máki a belakaa ba Dadaamiya.»

³⁹ A njetete ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wa, ta mandzawe-aha váyya, varanteka ervaunđe-aha-aatare ge Dadaamiya. Itare tá anjwa ndava najipu ge diyise átekwa, máki a beliyaa ba Dadaamiya,

amá tá shanka ðekideki. Hyaahya ba najipu na a marsaa Dadaamiya áte nabi Yaunas na.

⁴⁰ Ba seke una Yaunas a magaa váha keye, vayiya keni keye, am huðe á kelfe na wá, iya *Ura á emnde baðemme keni yá de gá váha keye vayiya keni keye am irekhya ba estuwa.

⁴¹ Vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe tá de mbedateraambeda emnde a zamane na. Adaba itare, am sarte na cenarácena waazu a Yaunas, magarnaamaga tuba. Amá náwa ankwá edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá manka tuba.

⁴² Zlabe ádaliye, vaci shairiya wá, ankwá slekse mukse, ñane keni watse á mbedateraambeda emnde a zamane na. Adaba ñane kwaye ndza a tsetaa am pute, a se cena waazu á Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa ankwá edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka.»

Eptsa á jini á dem urimagwe

(Luka 11:24-26)

⁴³ «Má sesse jini am ura wá, á de ja ðaba á ba am kaamba, ge tataya tate á puwansepuwe. Máki shanka wá,

⁴⁴ á bánba jini ñanna: Ambane yá eptsa á dem bere-aaruwa na ya segashe am huðe-aara na. Má eptsapta wá, á de bera ba bere an hyaða, an tsatse tseðanñe, amá baaka ura am kwa.

⁴⁵ Daaci á zlálá-aara, á de ðaha jini-aha umele na jaruje ba ge ñane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am huðe-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zunñwire na. Náza emnde a zamane mandzawe na keni, watse ba estuwa.»

*Tara emmeɲara antara egdzar mama-aha-
ɲara ge Yaisu*

(Mark. 3:31-35; Luka 8:19-21)

⁴⁶ Yaisu aɲkwa á ndaater waazu ge emnde am bere wá, ta semhe ge tara emmeɲara antara egdzar mama-aha-ɲara wá, ta tsatsehe ágashe, tá kátá tá ndaha elva antara ɲane.

⁴⁷ Daaci ura umele a de mbedanuhe ge Yaisu, geni tá aɲkwa ndavaná tara emmeɲara, tá antara egdzar mama-aha-ɲara ágashe.

⁴⁸ Yaisu á ɲwanante ge edda-aara, a ba ɲane: «Ware ɲane emmerwa ge iya? Emnde-ara ɲane egdzar mama-aha-aaruwa ge iya?»

⁴⁹ Daaci á mara pukura-aha-aara an erva, a ba ɲane: «Náwa tara emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa tá áhuna.

⁵⁰ Ma ware una aɲkwa á maga názu á kataná Edderwa am samaya, edda-aara egdza emmerwa zhele, bi egdza emmerwa mukse, bi emmerwa.»

13

Naraje an slepuwa wulfe

(Mark. 4:1-9; Luka 8:4-8)

¹ Vacite ɲanna wá, Yaisu a tseta á ba am mba, a de nja áte we á haye geni á kwaraterse elva ge emnde.

² Daaci emnde kwakya se jarammeje ázeɲara, ɲane a naba njema am paare áte ire á haye; emnde wá, bademme tá á ba am haha áte we á haye ɲanna.

³ A kwaraterse duksa kwakya an naraje-aha, a ba ɲane á elvan ge itare:

⁴ «Sesse zhele umele ge de puwa nalkame am fe-aara. Am sarte na aɲkwa á puwa nalkame ɲanna, wulfe-aha umele a de valyaa áte unɲule, ta se tsakantehe ge yiye-aha.

⁵ Wulfe-aha umele, a de valyaa áte cacera, cekwa haha, a naba sesehe á ba áte watsewatsire adaba cekwa haha.

⁶ Amá de sesse vaciya an kára wá, deraadera adaba baaka slalwe ɲgelama.

⁷ Wulfe-aha umele zlaɓe adaliye, a valyemaa am dake, a waltaa am dake, a becante ge dake.

⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera, a magaa ire shagera. Ekte-aha umele, ta yayaa egdzara deremke deremke; ekte-aha umele ta yayaa egdzara kul unɲkwahe kul unɲkwahe, ekte-aha umele zlaɓe adaliye ta yayaa kul keye kul keye.»

⁹ Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Edda una máki aɲkwa hyema-aara wá, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(Mark. 4:10-12; Luka 8:9-10)

¹⁰ Am iga á una ɲanna maa, ta naba sawa pukura-aha áseza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Labára ká ndater elva ge emnde an naraje-aha?»

¹¹ A ɲwaterante, a ba ɲane: «Kure wá, vararakurteva barama geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya, amá itare sharanka una ɲanna.

¹² Adaba edda una aɲkwa ázeɲara wá, tá de fanaarfe á de jauje á ba áte ɲane. Amá edda una

an erva dey wá, ba egdza una ázeṅara na keni, watse tá de lyanvulye.

¹³ Adaba una ṅanna, yá ndater elva an naraje. Adaba ma tá aṅkwa ezzhárá ḍeme keni tá nánka; tá effa ḍeme hyema keni, tá cenánka duksa ḍekideki, á duka á dem hyema-aatare.

¹⁴ Estuwa, názena ndza a ndahanaa Dadaamiya á kya an we á nabi Aisaya na gevge jirire-aara. Adaba a ba ṅane:

Kwá aṅkwa eccena an hyema-aha á kure, amá kwá cenanka ba názara keni. Kwá aṅkwa ezzhara an ice-aha á kure, amá kwá nanka duksa.

¹⁵ Adaba degdega ire á emnde ṅanna. An vanya hyema-aha-aatare, geni a demka elva-aaruwa á demkwa. An hádá ice-aha-aatare, geni a naránka duksa-aaruwa an ṅane. Adaba ire-aatare degdege jipu, tá sawka á sem sera-aaruwa, geni yá se mbateraambe, a ba Dadaamiya.

¹⁶ Amá kure wá, higa yaikke ge kure, adaba ice-aha á kure aṅkwa á nanna duksa-aha á Dadaamiya, hyema-aha á kure aṅkwa cenancena.

¹⁷ Yá bakurá ba jirire: Kwakya nabi-aha antara emnde á Dadaamiya umele ta kátá puwete ba ice-aatare áte názena kwá aṅkwa zharaná kure kina, amá naranka. Ndza ta kátá cena názena kwá aṅkwa cenaná kure kina, amá cenaranka.»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(Mark. 4:13-20; Luka 8:11-15)

¹⁸ «Cenaucena ba shagera náwa yá aṅkwa ndaakur maana á naraje an slepuwa wulfe na.

¹⁹ Emnde umele, tá cenvá elva áte *kwara á Dadaamiya, amá á duka á dem ire-aatare. Daaci á sawa zhele mándzawe, á se eksese elva ñanna am vuwa-aatare. Itare wá, ta ba seke unñule.

²⁰ Emnde umele ta ba seke cacera. Itare, má cenarvaacena elva áte kwara á Dadaamiya wá, kertenj tá lyiyaná á ba an higa.

²¹ Amá tá vanteka slede ge elva á Dadaamiya am vuwa-aatare. Daaci má jerje lámare umele bi zladá adaba elva á Dadaamiya na wá, tá ya fetarfire-aatare ba watsewatse.

²² Emnde umele zlafe adaliye wá, ta ba seke dake. Tá lyevalya tsa elva á Dadaamiya, amá wá, á dem dagave á dzama á ire-aha á duksa á duniya gergergre, antara wáyá á nalmane á duniya kwakya. Á becanta ba una ñanna elva á Dadaamiya na am itare na, á manka nampire defekideki.

²³ Amá emnde umele wá, ta ba seke haha na slede shagera na. Itare, má cenarvaacena elva á Dadaamiya wá, á duwa á dem ire-aatare ba shagera. Elva á Dadaamiya á sha slede am itare, itare tá maga nampire. Emnde umele kwakya nampire-aatare; emnde umele nampire-aatare ba deydey. Emnde umele zlafe adaliye, nampire-aatare ba cekwa.»

Naraje an ezleha am dagave á hiya

²⁴ Daaci a bateraa naraje umele zlafe adaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa názu á garava an *kwara á Dadaamiya. Ankwa ura umele a ica faha-aara, a de jem hiya.

²⁵ Vacite umele an vayiya maa, duwa kelaade-aara, a naba de janem wulfe á ezleha am hiya-aara ñanna, a naba zlala.

²⁶ Am sarte na waltewala hiya a sanse ire maa, ezleha-aha keni sesse.

²⁷ Daaci duwa á emnde a slera á edda á fe ñanna á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ñane: Ambarka á ña male! Ábi ka jaa ba wulfe á jirire am faha á ña? Labara kwakya ezleha am hiya á ña?

²⁸ A ñwaterante, a ba ñane: A maganaa ba kelaade-aaruwa lámare na. A ba emnde a slera tá elvan ge ñane: Eksakaarekse emtu ná de ica ezleha-aha ñanna bademme á dem áhá?

²⁹ Yawanya, a ba ñane á elvan ge itare, adaba watse kwá icesice antara hiya shagera.

³⁰ Yawanya bademme á narnáhá; má narvenahe, hyephye sarte á ica hiya wá, watse yá bateranba ya ge emnde a ica hiya geni a icarsice emtsaade ezleha-aha, a jaranmejahe am tate palle, a epsharupsha an kára, lauktu tá haliya hiya-aaruwa á dem kuvere.»

Naraje an wulfe á pilli

(Mark. 4:30-32; Luka 13:18-19)

³¹ Yaisu a bateraa naraje umele zlafe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, ba seke mága á wulfe á pilli, a eksante ge ura umele, a de ñeleme am haha am fe-aara.

³² Cekwa ba ñane am wulfe-aha á duksa, amá má de sesse, waltewala wá, hyema-aha-aara jauje ge hyema á duksa-aha umele an

prempremire, gevge mama á nafa, haa yiye-aha tá maga bere-aha-aatare áte erva-aha-aara.»

Naraje an shahi á makala
(Luka 13:20-21)

³³ Yaisu a bateraa naraje umele zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, ɲane ba seke mága á shahi á makala. Á eksevákxa mukse ba cekwaangudí, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na baɗemme.»

A maganaa estuwa Yaisu slera an naraje-aha
(Mark. 4:33-34)

³⁴ Yaisu a kwaraterse elva-aha ɲanna baɗemme na an naraje-aha gergergre, baaka názu a baternaa ɲane baaka naraje am huɗe-aara.

³⁵ An una ɲanna wá, maganaamaga názena ndza a ndaanaa nabi Aisaya am nabiyire-aara na, a ba ɲane:

«Watse yá bateranba elva-aha-aaruwa ge emnde an naraje-aha.» A ba ɲane zlaɓe ádaliye: «Duksa-aha na ndza an shebe kwaye am fakte á duniya keni, watse yá ndaatersendahe.»

Maana á naraje an ezleha am hiya

³⁶ Am sarte na Yaisu puwaterapuwa emnde, ɲane keni a de demhe am bere. Ta duhe ge pukura-aha-aara á deɓɓara, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Palaɲernaapala maana á naraje an ezleha am hiya na.»

³⁷ Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Sleja wulfe wá, ba iya ya *Ura á emnde baɗemme.

³⁸ Fe wá, duniya. Hiya keni maa, emnde na watse tá dem *kwara á Dadaamiya. Ezleha maa, emnde na tá átuge zhel mándzawe.

³⁹ Kelaade na a de jem ezleha ɲanna am hiya, Shaitaine. Sarte á ica hiya, amaana halavuwa á duniya. Emnde á ica hiya, malika-aha á Dadaamiya. Kwaye ɲane maana á naraje ɲanna.

⁴⁰ Ba seke una ta icese ezleha am hiya, ta de peshanaa an kárá na wá, am halavuwa á duniya keni watse ba estuwa.

⁴¹ Iya *Ura á emnde bademme, watse yá puwa malika-aha-aaruwa á sawa, tá se dzerese emnde a emtaɲkire á hala antara emnde na tá vaterte ektapaare ge emnde na am kwara-aaruwa.

⁴² Malika-aha tá de puwaterem am kárá á jahanama, tá de kyuwa am kárá ɲanna, tá de kerda slare am kárá.

⁴³ Amá emnde na tá aɲkwa fansarfe ge Dadaamiya wá, itare tá de gev ba seke vaciya an wulwulire am zlanna á Eddetare Dadaamiya. Edda una aɲkwa hyema-aara a cenvaacena elva ɲanna.»

Naraje an nalmane an heɗa am fe, antara náza hyema

⁴⁴ «*Kwara á Dadaamiya wá, á garava an nalmane na an heɗa am fe, de shansha ura umele, a shebanvehe zlaɓe ádaliye, á higa jipu. A de vala názu am erva-aara bademme geni sey á shekwepshekwe fe na.

⁴⁵ «Zlaɓe ádaliye, kwara á Dadaamiya á garava an slatsakala, á tataya ba náza hyema na shagera na.

⁴⁶ Má shansha palle, una shagera jipu zlazlaḁa gane-aara na, á valuvale názena am erva-aara baḁemme, á de shekwa náza hyema ḁanna.»

Naraje an narre á sluwa kelfe

⁴⁷ «Zlaḁe áḁaliye, *kwara á Dadaamiya á garava an narre na tá puwaná emnde a sluwa kelfe á dem haye, tá duwa jili á kelfe-aha gergergre á dem huḁe-aara.

⁴⁸ Má naatena, tá tedese ásegashe, tá dzera kelfe shagera shagera á dem ilila-aha-aatare, una baaka nampire-aara na ta puwanvehe.

⁴⁹ Am halavuwa á duniya keni watse á magava ba estuwa. Watse tá sawa malika-aha, tá se lateraale emnde na shagera hala-aatare, antara emnde na shagerka hala-aatare.

⁵⁰ Daaci emnde na shagerka hala-aatare na maa, watse tá puwaterá á dem kára á jahanáma, tá de kyuwa, tá de kerdá slare am kára ḁanna.»

Naraje an edda una emgyegwe a duksa antara una aḁwaslire keni aḁkwa am mba-aara

⁵¹ Am iga á naraje-aha ḁanna maa, Yaisu a ndavateru ge pukura-aha-aara, a ba ḁane á elvan ge itare: «Cenakurancena una-aha ḁanna baḁemme?» «Cenaḁerancena», a ba pukura-aha tá elvan ge ḁane.

⁵² Daaci a ba ḁane á elvan ge itare: «Máki estuwa, ma ware una malum á *tawraita na aḁkwa fansarfe ge Slekse yaikke am samaya na, ḁane á garava an edda á há na emgyegwe a duksa keni, sey tá shaná á ba am mba-aara, duksa aḁwaslire keni á ba am mba-aara na.»

*Emnde a Nasarátu fartareka áte Yaisu
(Mark. 6:1-6; Luka 4:16-30)*

⁵³ Zlauzle Yaisu am tsakaterse naraje-aha nanna maa, á tsetehe am tate nanna,

⁵⁴ a zlalehe á dem ekse na a waletaa am hude-aara na. A de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi á Yahudiya-aha. Emnde na tá áhuwa bademme tá maga ba najipu-aara geni a shanaa áme ilmu-aara nanna, a vantaa ware hakuma á mága najipu-aha-aara nanna.

⁵⁵ Ta bantsa itare wá: «Ábi ba nane una egdza á slega nafa na? Ba nane kahe una zhera á emmenjara Maari na? Ábi ba nane una egdza emmetare ge tara Yakuba, antara Yusufu antara Simaun ira Yahuda?

⁵⁶ Ábi egdzar mama-aha-nara njwasha keni tá anjwa á ba am dagave á miya áhuna? A shanaa áme kena nane hakuma estuwa?»

⁵⁷ A piyatertaa ba una nanna ge fetaare áte nane, baaka umele.

Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma áme keni emnde tá fa zherwe áte nabi á Dadaamiya, amá am ekse-aara wá, tá feka zherwe áte nane.»

⁵⁸ Daaci Yaisu a magaa najipu-aha ba cek-waangudí áhuwa, adaba tá fetareka emnde áte nane.

14

*Elva a emtsa á Yuhanna slemaga baptisma
(Mark. 6:14-29; Luka 3:19-20; 9:7-9)*

¹ Daaci am sarte ɲanna cenancena sleksu *Hirudus labare á Yaisu. Hirudus ɲanna wá, ɲane slekse á kwara á Galili.

² A ba ɲane á elvan ge emnde-aara: «Una degiya ba Yuhanna slemaga baptisma. A tsetaa ba ɲane am faya. Adaba una ɲanna an hákuma á mága najipu-aha gergere.»

³ A bateraa una ɲanna adaba ndza a ndahanaa ba ɲane ɲanna geni a eksarvaksu Yuhanna. Daaci ta naba eksevaahé, ta puwete zawa áte ɲane, ta de belema am dangay. A ngudanaa adaba uwe Hirudus Yuhanna, adaba Hirudus ɲanna a eksantaave Hirudiya ge egdza emmenjara Filip.

⁴ Amá ankwá á ndandaha Yuhanna, geni a eksantaave mukse ge egdza emmenjara na wá, una ɲanna zlayeka dekideki.

⁵ Ndza Hirudus á kátá keɗa shifa á Yuhanna á ba am sarte ɲanna, amá a kuva emnde a ekse, adaba bademme á Yahudiya-aha fartarefe an Yuhanna, geni ɲane nabi á Dadaamiya.

⁶ Daaci shekwaashekwa cekwaangudi wá, samsa sarte á ya Hirudus, a magaa egdza munri. Duwa á egdza á Hirudiya mukse, a de shekelaterante ge emnde na a d'ahateraa Hirudus á sem munri-aara. Una ɲanna hayanhaya jipu sleksu Hirudus.

⁷ A naba zanu ba wada ge gyaale ɲanna, geni ma a ndavanu uwe keni sey á vanteva.

⁸ Ba zlala ge gyaale na, a de ndava sawari áza emmenjara emtsaade. Zlarauzle am sawari antara emmenjara maa, sawa-aara áseza sleksu Hirudus, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Iya wá, yá

kata ká vite ire á Yuhanna slemaga baptisma am kwatame.»

⁹ Una ñanna namaari-aareka dekideki ge sleksu Hirudus, amá am a zanuwa ba ñane waɗa ge gyaale ñanna á katafke á emnde-aara baɗemme, a naba eksaarhe. Daaci a ba ñane: A varanteva ba názena a ndavana ñane.

¹⁰ Daaci a naba bela ura á de ica ire á Yuhanna slemaga baptisma am dangay.

¹¹ Ta de icaa ire áte Yuhanna am dangay wá, tá sanhe am kwatame, ta se vante ge gyaale ñanna, ñane keni a zlala an ire na á deza emmeɗara.

¹² Saremsa pukura-aha-aara ge Yuhanna, ta se eksante emtsa-aara, ta de hedehe, ta naba de mbedanu labare ge Yaisu.

*Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyeɓe
(Mark. 6:30-44; Luka 9:10-17; Yuh. 6:1-14)*

¹³ Cenancena Yaisu labare á emtsa á Yuhanna, ta naba tsetehe am tate ñanna, ta dema am paare á yawe, ta zlala á dem tate na ta baaka emnde átekwa na. Cenarancena emnde am huɗe á ekse geni zlazlala Yaisu maa, baɗemme á emnde sariesse am eksa-aha-aatare, ta ɗabem Yaisu an sera, ta ɗaba ba we á haye, we á haye.

¹⁴ De sessa Yaisu am paare maa, á zhárá ba dikele á emnde tá kela ádezeɗara, a naba zatervaarhe, a mbateraaha emnde na ta lapika-aha am dagave-aatare.

¹⁵ Eblyabelya vaciya maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeɗara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Baaka vaciya mazla-aara, tate na keni kaamba, ambane puwateraapuwa emnde na, a zlarzlala á

dem ekse-aha, tá de shakwanu náza za ge shifa-aha-aatare.»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma zlalarka keni ba kalle, vawartereva ba kure názu tá zuze.»

¹⁷ Amá ta nwanante a ba itare: «Baaka duksa ázeñere, sey ba depain ilyebe, antara kelfe buwa, baaka umele.»

¹⁸ «Sawansa una nanna ásezerwa», a ba Yaisu.

¹⁹ Daaci a ba nane á elvan ge emnde: «Njawnja bademme áte masa na.» Nane a halante depain ilyebe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, daaci a kwacaa depain-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vaterta ge emnde.

²⁰ Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte hufe-aara, aley jauje zlahe ádaliye. Pukura-aha ta halante jugena-aara nanna wára kelaawa ju buwa.

²¹ Kezlakula á emnde a zá náza zá nanna wá, tá maga zála debu ilyebe, baaka nwashá antara egdzara am hufe-aara.

*Yaisu á zlalá an sera áte ire á haye
(Mark. 6:45-52; Yuh. 6:15-21)*

²² Shekwaraaka dekideki am iga á za depain nanna, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Dawemda am paare, dawedde kure zunñwe á katafke-aaruwa, ebzaubze guwa á kya erwa. Iya wá, yá puwateraapuwa emtsaade emnde.»

²³ Puwateraapuwa emnde maa, a naba daleme am egdza wa ba nane palle, ge de maga maduwa. Dem vayiya ba shagera, ba nane palle áte wa nanna.

24 Am sarte ɲanna wá, paare na pukura-aha tá am huɗe-aara na, zlazlala yiyiye. Amá aɲkwa á maganá palasa vadza á yawe áhuwa, aɗaba a se yateruwa válale, á berhaterá á sem iga.

25 An ireɲlya wá, a duhe ge Yaisu de shater-aasha pukura-aha-aara na áte ire á haye, amá á zlala á ba an sera-aara áte ire á haye ɲanna.

26 Ba naranna pukura-aha-aara ɲane aɲkwa á zlala áte yawe na wá, gazlargazla jipu, ta naba fu hula ge lyawa, aɗaba itare ta kurken shaitaine á yawe.

27 Kerteɲ a ndaater elva Yaisu: «Gazlauka degiya una ba iya, a wakurka lyawa», a ba ɲane á elvan ge itare.

28 A ɲwanante ge Piyer, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Máki ba jirire una ba ka Yaakadada wá, ndaasendahe elva á ɲa palle, geni yá duwa á dezeɲa áte yawe ba seke náza á ɲa.»

29 «Sawa!» a ba Yaisu á elvan ge ɲane. A naba tsekweše am paare na ge Piyer, a fantau ge zlala áte yawe á deza Yaisu.

30 Amá ba a fantau ge zhára mága á effeya wá, a ja ge lyawa, a fantau ge ɲgye á dem yawe. Daaci a naba fu hula: «Yaakadada-aaruwa lyilya!»

31 Kerteɲ a velante erva-aara Yaisu, a de ɲanaahe, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Degiya jeba á cekwire á fetarfire na! Labara ka magaa shaige?»

32 Daaci ta ɗalema am paare bukerɗe-aatare. Tseriyye a naba ɗuhe ge válale keni.

33 Pukura-aha baɗemme ta kezlan ugje ge

Yaisu am paare ɲanna. A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya ba jirire.»

Yaisu a mbaa lapika-aha am Gainaizarait
(Mark. 6:53-56)

³⁴ Ba ebzarubze haye, daaci daraada am haha á Gainaizarait.

³⁵ Emnde a ekse na ta de tsekwa am hufe-aara na diyareddiye Yaisu, daaci duwa-aatare ge itare ta hyenme labare-aara am haha-aatare bademme, ta naba sanaa emnde na ta lapika-aha na bademme ge Yaisu.

³⁶ Ta ndavanuhe geni a vaterteva baráma ge emnde na lapika vuwa-aatare na, tá fafetefafa ba erva-aha-aatare á ba áte we á naɲgyuwe-aara keni. Daaci emnde na ta fafete erva-aha-aatare áte naɲgyuwe á Yaisu bademme mbarembe.

15

Elva a naɲe á eggye-aha werre
(Mark. 7:1-13)

¹ Am iga á una ɲanna maa, ta semhe ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita á sa am hufe á Urusaliima, ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare:

² «Labara pukura-aha á ɲa tá maɲka názu ta kwaramisaa eggye-aha á miya? Adaba ɲá aɲkwa zharaterzhara tá bareka erva ge za náza za áte naɲe á emnde a nadina.»

³ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ekkure maa, labara kure keni kwá aɲkwa cuda názu a ndaasa Dadaamiya, an tsaha na kwa jansaara ba kure?»

⁴ Adaba a ba Dadaamiya, dematervedeme tara eddeṅa an emmeṅa. Ma a ndahesaa ware elva mándzawe áte eddeṅara, bi áte emmeṅara keni, sey tá ejja ba shifa-aara.

⁵ Amá kwa bantsa kure wá: Máki ndakansendahe ge eddeṅa, bi ge emmeṅa, geni nalmane na ma andze yá melakumele an ṅane na wá, aṅkwa fanefa tsekemme, watse yá danán ge Dadaamiya.

⁶ Máki ndakansendahe estuwa wá, ka baaka an wedera melanu ge eddeṅa, ma emmeṅa keni mazle-aara. An jeba á tsaha á kure ṅanna, kezlakuranveka názena a ndaasaa Dadaamiya emtu? Kezlakuranvekezle ba parakke!

⁷ Egdzara á fida-aha, tá demka am huḍe á kure ḍekideki. Sesse jirire á názena ndza a ndahanaa Aisaya am nabiyire-aara na. Ndza a ndahanaa á ba áte kure. Adaba a ba ṅane:

⁸ “A bantsa Dadaamiya wá: Emnde na wá, tá aṅkwa á galiyá á ba áte we, am ervaunḍe-aatare ta yiyye an ya.

⁹ Tá aṅkwa jáháva ḍeme am sera-aaruwa, amá una ṅanna ba dey. Adaba itare tá ndáhá ba naḍe-aha á emndimagwaha, ta ganve ba seke elva-aaruwa.” »

*Kazlaṅa na á badza ura an Dadaamiya
(Mark. 7:14-23)*

¹⁰ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Sawmbare, cenauvaacena elva na ba shagera:

¹¹ Názu á badza ura wá, á badzaná názu á fana edda-aara á dem mbuweka, á badzaná ba názu á segashe am mbuwe á edda-aara.»

¹² Ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Diyakdiya emtu ganakini anjwa á waterwa elva á ɲa na am ervaunɗe ge *Farisa-aha?»

¹³ A ba Yaisu: «Bademme á wulfe na a janaa Edderwa na am samaya na ka tsawe, watse tá ebbeta á degashe.

¹⁴ Yawaterya seke itare, ábi ta wulfe-aha tá tádá wulfe-aha seke itare. Máki wulfe á tádá ukfenara wulfe, ba bukerɗfire-aatare tá de puwa á dem evege.»

¹⁵ A ba Piyer á elvan ge ɲane: «Palaɲeraapala maana á naraje na ɲá cenvaacena.»

¹⁶ «Ba kure keni kwaasau kwá cenanka?

¹⁷ Bademme á názena á dem mbuwe á urimagwe, a tsekwa á ba á dem huɗe, amá á degashe zlaɓe adaliye am ɲane; una ɲanna ni diyakurka?

¹⁸ Amá názu á segashe am mbuwe á ura wá, kwaye a fantau á sawa am ervaunɗe, á badzaná ba una ɲanna edda-aara.

¹⁹ Adaba kwakya dzama ire mandzawe na á segashe am ervaunɗe á ura. Á berhaná ba una ɲanna á de ja shifa, antara mága gwardzire, antara dakarire, an neylire, fidire, ira sanse elva yaiyaihe.

²⁰ A badzaná ba jeba á duksa-aha ɲanna ura. Adaba zu duksa an erva na baraaka áte nade á emnde a nadina wá, una ɲanna á badzeka ura.»

*Mukse á emnde a jeba umele fetarfe áte Yaisu
(Mark. 7:24-30)*

21 Am iga á una ɲanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate ɲanna, kwaye a zlala á dem haha á Tirus antara Sidaun.

22 Anƙwa mukse Kanani umele á njá am haha ɲanna, a sawhe á seza Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane á ba an ka kwara: «Edda-aaruwa! Ura jeba á *Dawuda! Tasle á ɲa zivarze! Adaba anƙwa egdza-aaruwa mukse an shaitaine, anƙwa á maga ba palasa.»

23 Amá mbedanareka Yaisu ba elva palle keni. Mukse na keni yanka dábaterɗaba. Ta naba duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ndandaha seke elva palle ge mukse na a ezzlala mazle-aara, adaba anƙwa á hulamitehula ba dey.»

24 A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Iya wá, belarika ge emnde umele, ta beli ba ge emnde a *Iserayiila, adaba itare ta ba seke kyawe-aha na, ta keɗa an keɗa na.»

25 Amá cenaaka mukse na, a naba se ɲanta sera ge Yaisu: «Tasle á ɲa meliyumele edderwa», a ba ɲane á elvan ge Yaisu.

26 A ɲwanante ge Yaisu, a ba elva-aara á elvan ge mukse na: «Haleta dafa á egdzara, puwateranve ge kere-aha wá, zlayeka d'ekideki.»

27 «Ba estuwa», a ba mukse na, «amá ma kere-aha keni tá wazaná ba itare kwaca á dafa na á valya á sawa am erva á dada-aha-aatare na.»

28 A ba Yaisu: «Ekka mukse na, kwakya fetarfire á ɲa. Názena ká kataná ká ɲanna wá, a gevge á ba áte una ɲanna.» A naba mbehe ge egdza á mukse ɲanna á ba am sarte ɲanna.

Yaisu a mbateraache emnde na ta lapika-aha

²⁹ Am iga á una ñanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate ñanna, a d'aba we á haye á Galili, a de d'aleta áte egdza wa umele, a de njehe áte egdza wa ñanna.

³⁰ Nalga á emnde kwakya ta d'abem Yaisu á dete wa ñanna, ta danaa antara emnde a dere, antara wulfe-aha antara ñguryekwe-aha, an uce-aha, antara lapika-aha umele gergere kwakya, ta de puwateraa am sera á Yaisu, a mbateraache bademme.

³¹ Emnde na ndza ta uce-aha tá an'kwa ndaha elva ba lañje; emnde na ndza ta ñguryekwe-aha mbarembe; emnde na ndza ta dere-aha tá an'kwa zlala ba lañje; emnde na ndza ta wulfe-aha keni tá an'kwa nanna ice-aha-aatare bademme. Bademme á emnde na ta naa una ñanna, tá maga ba najipu-aara. Daaci bademme ta fantau ge gálá Dadaamiya á emnde a *Iserayi-ila.

*Yaisu a zateru duksa ge zála debu ufadé
(Mark. 8:1-10)*

³² Am iga á una ñanna maa, Yaisu a d'etaa pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde na tá wiwa am ice ge iya, ad'aba hare keye vatena tá á ba ázerwa, názu tá ezza keni baaka. Wayanka yá puwateraapuwa ba estuwa tá an waya am huđe, a de mbadateraaka waya áte barama a da.»

³³ A ba pukura-aha tá elvan ge ñane: «Mí de shaná áme kena náza zá am kaamba na ni haa á hyater ge emnde kwakya estuwa?»

³⁴ «Aɲkwa wanyara depaiɲ ázekure?» a ba Yaisu á elvan ge itare. A ba itare: «Aɲkwa depaiɲ vuye, antara egdza kelfe-aha cekwaangudi.»

³⁵ Daaci «ɲjawinja am haha,» á ba Yaisu á elvan ge emnde baɗemme.

³⁶ ɲane a halante depaiɲ-aha vuye antara egdza kelfe na, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kwacaache, daaci a naba tegateraa ge pukura-aha-aara, itare ta tegateraa ge emnde.

³⁷ Ma ware-aatare keni a zuhe á ba áte huɗe-aara, ta yanaa ba itare náza zá. Pukura-aha ta jema a jugena-aara ilila vuye.

³⁸ Kezlakula á emnde na ta za náza za ɲanna, tá maga zála debu ufaɗe, baaka ɲwasha antara egdzara am huɗe-aara.

³⁹ Daaci Yaisu a puwaa emnde. Am iga-aara maa, a dema am paare, a zlala á dem haha á Magadan.

16

**Farisa-aha antara *Saduki-aha tá ndava nalaama áza Yaisu*

(Mark. 8:11-13; Luka 12:54-56)

¹ Ta sawhe ge *Farisa-aha, antara *Saduki-aha áseza Yaisu, ta se tsagwaɗana áte elva, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, maraɲeranmara najipu palle geni ɲá diyeddiye átekwa.»

² A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ábi kure máki hyaahya yawe kwakya dem eblya vaciya, kwá ba: Makuralla wá, watse ba laɲɲe sleɗe.

³ An enjlya-waabere keni, má kwa nanna danjwe ekte á samaya, á ngya vaciya á ba am huđe-aara, kwá ba: Watse á maga yawe vatena. Iyau, nalaama-aha na anjwa á magava áte samaya wá, baďemme diyakurdiya; duksa-aha na anjwa á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka!

⁴ Kure emnde na kwá am zamane na, kwa mándzawe-aha jipu, vakuranteka ervaunđe á kure ďekidėki ge Dadaamiya. Kure kwá ndava najipu! Ba palle keni kwá nanka mazle-aara, hyaahya ba una kwá anjwa ndaaná áte Yaunas werre na.» Ba a ndaaterse una, a naba yaterhe, a zlala-aara.

*Shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha*
(Mark. 8:14-21)

⁵ Am sarte na tá anjwa zlala, tá átira degashe am haye á dete iga á guwa, pukura-aha ta naba viyaa depainj, slaslarka ekseksa-aara.

⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Faufa hyema ba shagera, tsufautsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha.»

⁷ Am cenaránka pukura-aha názu a ndahanaa njane, a ba itare am dagave-aatare: «Yaisu a ndaha una njanna adaba mi viyaa depainj na.»

⁸ Carare cenancena Yaisu elva na tá anjwa ndahaná itare am dagave-aatare, a ba njane á elvan ge itare: «Labara kwá tsala elva a baakire á depainj am dagave á kure? Kure degiya baaka fetarfire á kure ďekidėki!

⁹ Sem ba kina keni aley zlaɓe ba kwá cenanka? Kwá yeheteka á ba áte depaiŋ ilyeɓe na ya kwacateraa ya ge emnde debu ilyeɓe na emtu? Kwá yeheteka á ba áte kezlakula wára-aha na kwa nahetaa an jugena-aara na emtu?

¹⁰ Zlaɓe adaliye kwá yeheteka áte depaiŋ vuye na ya kazlateranvaa ya ge emnde debu ufaɗe antara kezlakula á ilila-aha na kwa nahete an jugena-aara na emtu?

¹¹ Labara kwá lanaaka ganakini ya ndaakur elva á depaiŋ ka? Iya wá, ya bakuraa, tsufaut-sufa ire á kure ba shagera atuge shahi á makala na á segashe am *Farisa-aha antara *Saduki-aha.»

¹² Daaci sharantaushe pukura-aha mazle-aara geni Yaisu ndahaaka elva a shahi á makala na tá puwaná am depaiŋ; ɲane a ndaha ba elva a názu tá kwaratersa *Farisa-aha antara *Saduki-aha ge emnde.

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasi-ihu na*

(Mark. 8:27-30; Luka 9:18-21)

¹³ Am iga á una ɲanna maa, Yaisu a zlalehe antara pukura-aha-aara á dem Kaysariya á Filip. A de ndavateru ge pukura-aha-aara áhuwa, a ba ɲane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme mu, emnde ta baa ya ware?»

¹⁴ Ta ɲwanante, a ba itare: «Ta bantsa emnde umele ka Yuhanna slemaga baptisma; a baa emnde umele, ka *Ailiya; a baa emnde umele zlaɓe adaliye ka Yairaimiya, bi ka ba nabi umele.»

¹⁵ «Ay, kure ma, kwá ba ya ware?»

16 A ɲwanante ge Simaun Piyer: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya na á fa shifa am ura na.»

17 Daaci a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Simaun egdza á Yaunas, ekka wá, shakansha barka kwakya, adaba jirire na ka cenaana áza urimagwe ka, a vaktaa ba Edderwa na am samaya na an ire-aara.

18 Yá ndak ba jirire Piyer: Ábi zhera á ɲa ɲanna wá, amaana palaha. Yá faná áte palaha ɲanna emnde na tá fetaare áte ya na bademme. Ma emtsa keni á de dateruka d'ekid'eki.

19 Yá fakem egdza a tsekweram á wera *kwara á Dadaamiya am erva ge ekka. Ma ka piyetaa uwe ge emnde am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una ɲanna. Ma ka yateraa baráma á uwe ge emnde keni, am samaya keni tá á ba áte una ɲanna.»

20 Am iga á una ɲanna maa, a tedaterte hyema ge pukura-aha-aara, geni a ndaranka ge ura umele d'ekid'eki, ganakini *Almasiihu ɲanna ba ɲane.

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya

(Mark. 8:31-9:1; Luka 9:22-27)

21 Yaisu a fantau am sarte ɲanna ge ndaaterse elva á ire-aara ge pukura-aha-aara, a ba ɲane á elvan ge itare: «Sey ba yá duwa á dem Urusaliima. Tá de magiya palasa kwakya male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita. Tá de zlanazle shifa-aaruwa bademme, amá am hare ge keyire wá, watse yá sesse zlaɓe adaliye an shifa.»

²² A naba d'ahese ge Piyer ba itare ta buwa antara Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «A piyetepiya Dadaamiya jeba una, a gevka d'eme jeba una áte ka Yaakadada-aaruwa!»

²³ Amá Yaisu a eptsanaa ge Piyer, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Giyapteka d'ekid'eki, ekka, ka Shaitaine, ká kátá mbediya á dem haypa. Ad'aba názena ká dzamaná ka na jarammeka antara náza á Dadaamiya, náza á ɲa na ba názu tá dzamaná emndimagwaha.»

²⁴ Daaci a ba ɲane á elvan ge pukura-aha-aara bad'emme: «Máki edda-aara wayaawaya d'aba ya wá, a dzameka shifa-aara d'ekid'eki, a eksanteksa dzangala-aara, á d'abid'aba an ɲane.

²⁵ Ad'aba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de ked'anaakeda. Amá edda una a ked'aa shifa-aara ad'aba ya, á de shansha z'labe adaliye.

²⁶ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bad'emme keni, máki ked'anaakeda shifa-aara wá, ázara nampire-aara ge ɲane? A de mag-anánka duksa d'ekid'eki. Ad'aba baaka duksa na urimagwe á de vara shifa-aara an ɲane.

²⁷ Ya *Ura á emnde bad'emme wá, watse yá sawa antara malika-aha-aaruwa, an sleksire á Edderwa. Watse yá se pelaterse ge emnde bad'emme, ma ware keni yá se pelansa á ba áte názena ndza a maganaa ɲane.»

²⁸ A ba ɲane z'labe adaliye: «Yá ndaakur ba jirire: a ba am dagave á kure na keni, tá an'kwa emnde na ni tá de emtseka ba estuwa, sey má naranna sawa-aaruwa ya *Ura á emnde bad'emme, má watse yá sawa am sleksire

yaikke.»

17

Eptsaptepsa Yaisu a gev umele
(*Mark. 9:2-13; Luka 9:28-36*)

¹ A magaa hare unkwahē am iga á una ṅanna maa, Yaisu a dētaa tara Piyer, antara Yakuba, ira Yuhanna egdza emmenjara ge Yakuba ṅanna, a dateraa áte ire á wa umele sladdē ba itare-itare áhuwa.

² Daraada ahuwa maa, a naba eptsavte ge Yaisu am ice-aatare wá, gevge umele ba seke ṅane ka mazle-aara. Feke-aara ankwá á mba wulwulire ba seke vaciya, nangyuwe-aara gevge dzayye ba telle, ankwá mbe ba seke parakkire.

³ Daaci pukura-aha na tá zhára ba emndu werre, tara Muusa antara *Ailiya, tá ankwá ndaha elva antara Yaisu.

⁴ A ba Piyer á elvan ge Yaisu: «Yaakadada-aaruwa, una shagera jipu ṅere keni ṅá ankwá áhuna na. Má wayak-wayá wá, yá maganaam-aga dzadzawe-aha keye, palle náza á ṅa, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.»

⁵ Zlaḅe ba elva ṅanna keni ndaaseka Piyer wá, a naba tsekwaterarhe ge kumba. Ankwá kwara á ndaha elva am kumba ṅanna. A ba edda-aara: «Una na wa, Egdza-aaruwa! Bademme á higa-aaruwa á ba áte ṅane. Cenaucena názena á bakurná ṅane.»

⁶ Cenarancena pukura-aha na kwara ṅanna maa, jaterja lyawa bademme, reppe ta kazlaa ugje am haha bademme.

⁷ A gapte ge Yaisu á dezetare, a de gejatertehe: «Naba tsawetse. A wakurka lyawa,» a ba ñane á elvan ge itare.

⁸ Ta kante ire wá, ta naa ba Yaisu palle ßaaka ura umele ázenjara.

⁹ Am sarte na tá átira tsekwa á sa áte ire á wa ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma ge ware keni ndaawanka názena kwa nanaa kure na ðekideki, dem sarte na má tsanetsa ya, ya *Ura á emnde bademme am faya.»

¹⁰ Zlauzle elva-aara, ta naba ndavanuhe ge pukura-aha na, a ba itare tá elvan ge ñane: «Máki estuwa, labara tá bantsa malum-aha á *tawraita geni watse á semse emtsaafé Ailiya ádaliye na?»

¹¹ A ñwaterante ge Yaisu: «Una ba jire-aatare, ba seke una ta ndahanaa itare ñanna, á eptsá Ailiya emtsaafé, á se tsatsanaatsatsa ñane duksa bademme.

¹² Amá wá, yá ndaakur ba jirire: Ailiya wá, ndza eptsapta á sawa, diyarseka ba emnde, ta naba maga hakuma-aatare áte ñane. Ya *Ura á emnde bademme keni tá de magiyán ba estuwa.»

¹³ Daaci diyareddiye pukura-aha mazle-aara ganakini á ndaater elva a Yuhanna slemaga baptisma.

*Yaisu ñgyansengye jini am egdzere
(Mark. 9:14-29; Luka 9:37-43)*

¹⁴ Tsekwaretsekwa á sa áte ire á wá, ta se bera jahava á emnde. A duhe ge zhele umele, a de kezla ugje am sera á Yaisu,

¹⁵ a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yaakadada-aaruwa, tasle á ɲa zanvareze seke ge egdza-aaruwa, aɲkwa á maganá palasa tauraurau, ser kwakya á valyaná á dem kárá, antara á dem yawe.

¹⁶ Ya saterán ge pukura-aha á ɲa, amá dzegwaránka mbanaamba.»

¹⁷ Ba wera we-aara ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure dekideki, kwa mandzaweha jipu! Watse yá njá antara kure dem laukte-ara? Yá fakurá ervaunđe dem sarte-ara estuwa? Sawiyansa kwa kure egdze ɲanna ge iya!»

¹⁸ Daaci Yaisu a valaarhe á ba an ndzedá ge jini na am vuwa á egdze ɲanna, a ɲgyansehe, kertenj a naba mbehe ge egdzere á ba am sarte ɲanna.

¹⁹ Am iga á una ɲanna maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya ge ndavanu una ɲanna, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Labara dzegwanjeranka ɲere ɲgyesaa jini ɲanna?»

²⁰ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «A maganaa cekwire á fetarfire á kure. Yá ndaakur ba jirire: Máki aɲkwa fetarfire á kure cekwaangudí, ma ba seke wulfe á pilli keni, kwá bananba ge wa na: Tsetse áhuna, ezzlala ádehuwa, ba jirire á tsettse, á zlala, baaka názu á jakurviyaaje dekideki. ((

²¹ Amá keni, jeba á jini na, sey tá ɲgyanse an maduwa, antara tsufa ndera.»))

Yaisu á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mark. 9:30-32; Luka 9:43-45)

²² Vacite umele jaremmeje pukura-aha am Galili, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, watse ta fine am erva ge emnde.

²³ Emnde nanna tá de jija. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» Ba cenarancena una nanna pukura-aha maa, daremda am dzama ire yaikke.

Elva a puwa hadama á mashidi

²⁴ Am sarte na daremda tara Yaisu antara pukura-aha-aara á dem Kafarnahum, ta duhe ge emnde a jaha hadama á mashidi á deza Piyer, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Malum á kure na nane á puweka hadama á mashidi emtu?»

²⁵ A nwaterante ge Piyer: «Á eppuwa», a ba nane á elvan ge itare.

Daaci am sarte na Piyer anƙwa á dem bere, Yaisu a ndavanu elva, a ba nane á elvan ge nane: «Ndindaha mu, emnde-ara una tá puwaná hadama antara náza njezla ge slekse á larde? Egdzara á larde emtu, wayve-aha he?»

²⁶ A nutehe ge Piyer: «Tá puwaná ba wayve-aha», a ba nane. A ba Yaisu: «Daaci estuwa tá puweka egdzara á larde.

²⁷ Aley keni wá, mi zladaterveka ervaunƙe ge emnde nanna. Daaci edduwa áte we á haye, de puwumpuwa narre á na á dem haye, kelfe na ká de eksaná ka zunƙwe na wá, naba werura we-aara, watse ká shansha shunƙu am mbuwe á kelfe nanna, á hyephye ge puwa hadama á miya antara ka, naba vaterteva.»

18

Ware male am kwara á Dadaamiya? (Mark. 9:33-37; Luka 9:46-48)

¹ A ba am sarte ɲanna, ta duhe ge pukura-aha á deza Yaisu, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Am *kwara á Dadaamiya mu, ware una male arge emnde umele?»

² Ge vaterte jawapa, Yaisu a dante egdzere, a tsanaahe á katafke-aatare,

³ daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki eptsakurapteka, gakurevka ba seke egdzara mesheshe, kwá demka am kwara á Dadaamiya dekidfeki.

⁴ Ura male am kwara á Dadaamiya wá, ba edda una má ganaaga ire-aara, a ganve ire-aara ba seke egdze na náwa ɲane na.

⁵ Ma ware una a lyevaa egdzere seke una adaba elva-aaruwa, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa.»

Kazlaɲa na á mbedɗa ura á dem haypa (Mark. 9:42-48; Luka 17:1-2)

⁶ Am iga á una ɲanna maa, a ba ɲane: «Má edda-aara mbedɗanaambeda palle á egdzara ɲanna ta fetaare áte iya na á dem haypa, ámbane tá ɲgudɗanemɲgudɗa nákwá á ha hiya am mbiye, tá eblyanma am haye á emtsa, ɲgulme ba una ɲanna ge edda-aara.

⁷ Kay! Palase á duniya na, adaba kwakya názena á puwa emnde á dem haypa, baaka janaaje-aara dekidfeki. Amá laruwa ge edda una emnde tá puwa á dem haypa adaba ɲane na.

⁸ «Máki erva á ña, bi sera á ña áñkwa á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye yiyiye an ka. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an erva palle bi an sera palle, arge una ká njá an ubiya-aha á ña baðemme, amá ká dem kárá náza ba ge ðekideki na.

⁹ Máki ice á ña á dáká á dem haypa wá, sansese ice ñanna, eblyanveblye yiyiye an ka. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka ðekideki na an feke palle, arge una ká njá an ice-aha á ña bukerðe, amá ká dem kárá na ßaaka emtsa-aara dem ba ge ðekideki na.»

*Naraje an kyawe na ndza keðaakeda,
sharánsha
(Luka 15:3-7)*

¹⁰ «Tsufautsufa ire á kure ba shagera, ep-sawanaaka ba ura palle keni am egdzara ñanna. Yá ndaakur ba jirire: Malika-aha-aatare tá ba tsatse á katafke á Edderwa am samaya. ((

¹¹ Aðaba iya *Ura á emnde baðemme wá, ya se ñezla una keðaakeda na.))

¹² Máki ura an kyawe-aha-aara deremke, amá keðaakeda kyawe palle am kaamba, á yanka kyawe-aha kul maselmane ju maselmane na áte wa, ñane á tsekwa á de tataya una keðaakeda na emtu? Emtu ázara a ba kure?

¹³ Yá ndaakur ba jirire, má de shánsha wá, á higetehiga ervaunðe-aara jipu á ba arge kyawe-aha kul maselmane ju maselmane na tá ankwá na keni.

¹⁴ Eddekure na am samaya na keni ba estuwa. Ñane wayaaka ðekideki ganakini á keða ba palle-aatare keni am egdzara-aara ñanna.»

Elva áte egdza emmeña má a gu haypa an ka

¹⁵ «Máki egdza emmeña gawge haypa an ka wá, de ndandaha ba kure kwa buwa antara ñane. Má cenakvaarcene, tsakanmartse ge egdza emmeña.

¹⁶ Amá máki yanaaya elva á ña wá, ká se tatayevá ura palle, bi emnde buwa, lauktu kwá duwa zlafe ádaliye antara itare, geni a gevge á ba áte una a ndahanaa wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Ma ugje-ara keni a tsaatse á ba áte seyde á emnde buwa bi keye na.

¹⁷ Amá máki cenaaka náza-aatare zlafe ádaliye wá, naba bateranba ge emnde a fetarfe am jahava. Má cenaaka náza á aiklaisiya wá, a gevge ba seke ura á jeba umele, ba seke edda ñezla mazle-aara á katafke á ña.»

Má kwa yanaa kure ura, am samaya keni tá de yanya

¹⁸ Am iga á una ñanna maa, a ba ñane: «Yá bakurá ba jirire: Ma kwa piyetaa uwe am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una ñanna. Ma kwa yateraa baráma á uwe keni, am samaya keni tá á ba áte una ñanna.

¹⁹ «Yá ndaakurndaha zlafe ádaliye: Má emnde buwa am dagave á kure ta ñgudaa ye-aatare palle ge ndava duksa am maduwa, á vaterteva Edderwa na am samaya na duksa ñanna.

²⁰ Adaba am tatu ta jamme emnde buwa bi keye am zhara-aaruwa, iya yá aṅkwa am dagave-aatare.»

*Naraje an sleslera na kwalekwale yanaare
haypa ge ura
(Luka 17:4)*

²¹ Daaci a tsetehe ge Piyer damme á deza Yaisu ge ndavanundave, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yaakadada, yá yanaare haypa ser wanyara ge egdza emmerwa, máki ɲane á far ba mága haypa an ya? Dem ser vuye emtu?»

²² «A'aa ser vuyeka, ser kul vuye kul vuye ser vuye», a ba Yaisu.

²³ Am iga á una ɲanna a ba ɲane: «Náwa gáráva á názu á magavá am *kwara á Dadaamiya: Ankwa slekse umele, a detaa emnde a slera-aara geni tá vante lisaafi á nalmane-aara baɗemme.

²⁴ Demde am lisaafi wá, jesarje edda á gema-aara á ɗaban ge nalmane kwakya jipu, ta eksanvaahe.

²⁵ Edda-aara ɲanna ba názara-aara keni ɓaaka ge pelese gema na. Daaci a ba zanwe-aara: Eksauvaksa irice-aara velawuvele. Velawuvele mukse-aara, antara egdzara-aara, ira názu am huɗe á há-aara baɗemme, ge pela gema-aaruwa an ɲane.

²⁶ Daaci a duhe ge zhel ɲanna á deza edda á gema, a de kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ɲane: Tasle á ɲa fifa ervaunɗe ambarka á ɲa, yá eppela baɗemme.

²⁷ Ura male na a naba zanvaarehe, a yanaa gema ɲanna baɗemme, a belanaahe.

²⁸ «Amá ɲane ba segashe-aara, a se ja ba ire antara ukfenjara, ndza tá am slera palle, ɲane keni a ɗaban ge egdza gema wá, a naba ɲanaahe

am kwara: Sey ká pelisepele duksa-aaruwa, a ba ñane á elvan ge ukfeɲara na.

²⁹ Ukfeɲara a kezlanaa ugje, a ba ñane: Tasle á ña fifa ervaunɗe yá pelaksepele baɗemme!

³⁰ Amá faaka ervaunɗe ɗekideki, a de nguɗehe am ɗanɗay, sey máki pelesepele duksa-aara baɗemme.

³¹ «Ba ta naa una ñanna emnde umele na ndza tá am slera kerɗe na wá, tá geja ba ire. Tá de balanse labara ñanna baɗemme ge zanwe-aatare.

³² Daaci zanwe a naba ɓelaa emnde-aara, ta de ɗanante, a ba ñane á elvan ge ñane: Ekka wá, ka slemáɗnzawe ba jire. Ekka ni ya naba yakaare gema-aaruwa baɗemme aɗaba slapala á ña;

³³ Abi zlaya ka keni ma ká zanvaareze estuwa ge ukfeɲa?

³⁴ Jaaja ervaunɗe zanwe-aara. A ba ñane: A daránda á dem ɗanɗay, ñane keni sey má pelesepele gema-aaruwa baɗemme.»

³⁵ Am iga á una ñanna maa, a far una Yaisu: «Edderwa na am samaya na keni, á de magakurán ba estuwa ge kure keni, má kwá yateraareka an ervaunɗe á kure palle ge emnde a magakuraa haypa.»

19

*Elva á Yaisu áte elva a ica nika
(Mark. 10:1-12)*

¹ Yaisu zlanazle elva-aara, a naba tsetehe am Galili, a zlala á dem haha á Yahudiya áte iga a guwa á Urdun.

² Emnde kwakya ta dɔabemhe áduwa, emnde umele tá an emnde-aha-aatare ta lapika-aha. Yaisu a de mbateraahe.

³ Daaci ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, ta de tsagwadanaa áte elva. Ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Vantevahe *tawraita baráma ge zhele geni á belánaabelá mukse-aara adaba dalila á ma uwe keni?»

⁴ A ɲwaterantehe, a ba ɲane: «Ndaakurseka názu am wakita á Dadaamiya emtu? Am fakta wá, Dadaamiya a nderaterhe tara zhele an mukse.»

⁵ Daaci a ba ɲane: «Adaba una ɲanna, zhele á yá tara eddenɲara antara emmenɲara, tá mázláva an mukse-aara; itare ta buwa ɲanna, tá gevge ba vuwa palle.

⁶ Estuwa, ta buweka mázle-aara, tá geva ba vuwa palle. Daaci názena ni a janmaa Dadaamiya wá, a icanveka urimagwe.»

⁷ *Farisa-aha ɲara ta ndavanuhe: «Labara a bantsa Muusa zhele á vante nalmesheri á ica nika ge mukse, máki ba estuwa?»

⁸ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Muusa a vakurte baráma a pakyava antara ɲwasha-aha á kure na wá, adaba degdegire á ire á kure. Am fakta wá, ndza estuweka dekideki.

⁹ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a ekseva am gwardzire, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire.»

¹⁰ A ba pukura-aha-aara tá elvan ge ɲane: «Máki elva á tara zhele an mukse gevge estuwa

wá, ambane emnde tá yanya elva á nika ba dekidefeki.»

¹¹ A njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Emnde bademme ka una tá dzegwándzegwa eksar elva njanna, sey ba emnde na Dadaamiya a vaterte hákuma á nja estuwa.

¹² Anj kwa dalila-aha gergere na ni á piyante gá mukse bi de gá zhele ge ura: Ura umele wá, ta yanaa á ba an njane, vuwa-aara ba estuwa, elva á nika á taa gevka ge njane. Náza á emnde umele, ta halatertaave ba emndimagwaha. Emnde umele zlafe á daliye, ta yaa nika adaba *kwara á Dadaamiya. Kwaye njane tsáha njanna, edda una á dzegwándzegwa na, a eksanteksa.»

*Yaisu á gaterar barka ge egdzara
(Mark. 10:13-16; Luka 18:15-17)*

¹³ Emnde kwakya ta sanaa egdzara ge Yaisu, ganakini á puwaterar erva a barka-aara, antara á magaterar maduwa, amá pukura-aha ta naba valateraarhe ge emnde a saa egdzara njanna.

¹⁴ Daaci, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawaterteka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwara á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare.»

¹⁵ Daaci a puwateraarhe erva a barka-aara áte ire-aha-aatare, a tsetehe am tate njanna, a zlalehe.

*Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu
(Mark. 10:17-31; Luka 18:18-30)*

¹⁶ A sawhe ge dawale umele áseza Yaisu, a ba ñane: «Malum, shagera slera-ara yá maganaa-maga, lauktu yá sha shifa na á zleka na?»

¹⁷ A ba Yaisu, á elvan ge ñane: «Labara ka ndaviyu elva áte duksa na shagera? Baaka ura shagera dekiddeki sey ba ura palle. Máki wayak-wáyá ká daada á dem tate á shifa na á zleka na wá, ñanaaṅa shairiya-aha á Dadaamiya.»

¹⁸ A ba ñane á elvan ge Yaisu: «Ura-ara-aha-aara ge shairiya-aha?» A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Una a ba: Jeka shifa, maṅka gwardzire, ileka, maṅka seydire á fida áte ura,

¹⁹ dematervedeme tara eddeṅa an emmeṅa, ira ewwáyá sleriya á ṅa ba seke ire á ṅa. Kwaye ñane shairiya-aha ṅanna.»

²⁰ A ba dawale ṅanna á elvan ge Yaisu: «Una ṅannaṅa baɗemme. A juwa uwe umele?»

²¹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Máki ká kátá gev edda una hyephye am duksa baɗemme wá, de valuvále názu am rezege á ṅa baɗemme, tegatertega shunṅu-aara ge taláge-aha. Ekka watse ká shánsha láɗá-aara am samaya, daaci sawa ɗabidába.»

²² Ba a cenaa una ṅanna dawale ṅanna maa, a da á ba an dzámá ire, aɗaba nalmane-aara kwakya jipu.

²³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurá ba jirire: Zlazlaɗa jipu ganakini ura berba á demda á dem *kwara á Dadaamiya.

²⁴ Yá ndaakurndáhá zlaɓe ádaliye: Náwa zlazlaɗa ganakini á dedde nazlegwame am biye á lipere, amá zlazlaɗa ba náza á sleberba zlaɓe adaliye ge dem kwara á Dadaamiya.»

²⁵ Ba ta cenaa una ɲanna pukura-aha wá, tá geja ba ire. A ba itare: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á ɲezlesenjzle dekiɲeki.»

²⁶ A zharateraahe ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare. «Áza emnde wá, una á taa gevka, amá Dadaamiya wá, baaka názu á janviya ge ɲane.»

²⁷ Piyer a eksetaa elva, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Kwaye ɲere, yanjeranya duksa baɲemme, náwa ɲá ɲaba ba ka na mu, watse á geva estara náza á ɲere?»

²⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Am sarte na má watse se njaniinja ya, iya *Ura á emnde baɲemme am kurshi á sleksire-aaruwa am duniya na watse á de sawa áɲwaslire na, am sarte ɲanna wá, kure emnde kelaawa ju buwa na kwá anjkwá ɲabiɲába na keni, watse kwá sha kurshi á yaikkire kelaawa ju buwa áte kure, kwá de njá am kurshi-aha ɲanna ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa.

²⁹ Ma ware una a yaa eddeɲara, bi emmeɲara, bi egdzar mama-aha-ɲara zála an ɲwásha, bi egdzara-aara, bi fe-aara, bi a yaa huɲe á há-aatare baɲemme aɲaba iya, á de shánsha una-aha ɲanna huɲe deremke ira shifa na á zleka na.

³⁰ Amá emnde kwakya ta emnde a zuɲɲwa ba itare kina, tá de gev emnde a kataliya. Emnde kwakya tá am kataliya kina, watse tá gev emnde a katafka ba itare.»

20

Naraje an emnde a mága bariyama am fe

¹ «Am *kwara á Dadaamiya wá, náwa tá gáráva an labáre na náwa ñane na: Ankwa edda á há a degashe an enlya werre ge de hálá emnde bariyama á dem fe á náfá-aara.

² Daaci mbera-aatare maa, ta zluwa á ba áte gane na ndza tá vaterteva ba kelaazare na; gane ñanna suley suley áte váha. Daaci a naba daterhe á dem fe-aara.

³ A sesehe zlafe ádaliye am saa maselmane maa, á zhárá ba emnde umele áte we á kwaskwe, baaka slera-aatare.

⁴ A ba ñane á elvan ge itare: “Kure keni daumbare á dem fe-aaruwa, watse yá vakurta názena deydey á slera á kure.”

⁵ Tá naba duhe. Edda á fe ñanna a sesehe zlafe ádaliye an vacitire keni, a magán ba estuwa. An lásar keni a magán ba seke una ñanna.

⁶ Herzhe watse emnde tá maga niya sá am fe maa, a sesehe ge edda á fe ñanna, á zhárá ba emnde umele zlafe ádaliye tá áte we á kwaskwe, a ba ñane á elvan ge itare: “Labára kwa váha á njá áhuna, baaka názena kwa maganaa kure?”

⁷ Tá ñwanante, a ba itare: “Adaba baaka ura a ndavanerndáva.” A ba ñane á elvan ge itare: “Kure keni naba saumbare á sem fe-aaruwa, magaumaga slera.”

⁸ «Eblyablya vaciya maa, a ba edda á fe á elvan ge male á emnde a slera-aara: “Daterdáhá, tegatertega mbera-aha-aatare, ká fantau áte emnde na ta duwa á kataliya, ká zláná áte emnde na ta duwa itare zuññwe á dem slera.”

⁹ Ta duhe ge emnde na ta de fantau ge slera herzhe á eblya vaciya na, bademme-aatare ta

sha suley palpale.

¹⁰ Am iga-aatare, ta duhe ge emnde na ta fantuwa itare zuɗɗwe ge slera na. Itare ta kurken watse an saga náza-aatare, amá itare keni ta vaterte ba suley palpale ɗanna.

¹¹ Ta lyevaahе, amá jaterja ervaunɗe áte edda á fe ɗanna.

¹² A ba itare tá elvan ge edda á fe: “Náwa emnde na ta se gejante slera ba cekwaanɗuɗi ni, ka biyateraa shunɗu kalkale antara náza á ɗere na ɗa váha deppe á maga slera áte zlaɗa á vaciya na!”

¹³ Amá edda á fe a ɗwanante ge palle-aatare, a ba ɗane á elvan ge ɗane: “Ba palle a zlerma na ya magakanaa ya baaka ura-aaruwa. Ha! Ndza zlamiyuka am gane geni suley palle áte váha emtu?”

¹⁴ Lyevaalya suley á ɗa, jinaaja. Iyá yá kátá vanteva ge edda una a fantau á kataliya na keni ba seke názá á ɗa.

¹⁵ Emtu aɗkwa slepiyite mága slera an shunɗu-aaruwa áte una yá kataná iya emtu? Emtu ká shelha aɗaba ya maganaa shagerire ge ura emtu?” »

¹⁶ Yaisu zlauzle am tsáká elva-aara, a farhe zlaɓe áɗaliye, a ba ɗane: «Emnde na tá am kataliya kina, tá de gev emnde a katafke. Emnde na tá á katafke kina, tá de gev emnde a kataliya.»

*Yaisu aɗkwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya
(Mark. 10:32-34; Luka 18:31-34)*

¹⁷ Ankwa á dem Urusaliima Yaisu wá, a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa. Tá átira a zláá, a ba nane á elvan ge itare:

¹⁸ «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, iya *Ura á emnde bademme tá de eksivaksa, tá de vite ge male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita. Tá de ndahaná itare geni a jareja shifa-aaruwa.

¹⁹ Daaci tá de fime am erva ge emnde na baaka nadina-aatare, tá de zlazlisá itare, tá de jiya itare, tá de zleneliya itare áte dzangala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáyá.»

*Ndáva á emmarge tara Yakuba an Yuhanna
(Mark. 10:35-45)*

²⁰ Duwa á emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, ta duwa antara ba egdzara-aara nanna á de katafke á Yaisu, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ndavanuhe máki á shansha njálá ázejara.

²¹ «Ká kátá uwe ka emmaaye,» a ba Yaisu á elvan ge nane. A nwanante, a ba nane á elvan ge Yaisu: «Máki dakemda am sleksire á na wá, yá kátá palle á egdzara-aaruwa na á de shá njá am nadafa á na, palle keni á de shá njá am názlaba á na.»

²² A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ábi diyakurka wedere á kure na ma andze kwá ndava nane na. Kina wá, watse kwá dzegwándzegwa emtu sha zlaða áte náza-aaruwa na watse yá essha na?» Tá nwanante: «Ŋá dzegwándzegwa,» a ba itare.

23 «Zlafa-aaruwa wá, ba jire watse kwá de essha, amá elva a de njá am nadafa-aaruwa antara am názlafa-aaruwa wá, am erva-aaruweka una nanna. Tá anƙwa emnde na a dzeratersaa Edderwa ge de njá am slede-aha nanna.»

24 De cenarácena pukura-aha umele na jaruje kelaawa na labáre nanna, a naba jaterhe ge ervaunƙe áte egdzar mama-aha buwa nanna.

25 A ɗaterthe ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Náwa diyakurdiya ganakini slekse-aha á larde wá, itare tá anƙwa á kwára larde-aha-aatare an mára hákuma áte emnde. Male-aha á ekse keni tá anƙwa á mára hákuma-aatare am ekse.

26 Amá jeba á una nanna wá, a gevka am dagave á kure. Ma ware una á kátá gev male keni, arge una nanna wá, a gevge ba seke walaadi á kure.

27 Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, a gevge ba seke náve á kure. Malire wá, ba una nanna am ice á Dadaamiya.

28 Ba iya *Ura á emnde bademme keni, sanku geni tá se magiya emnde slera, amá iya una ya se magateraa slera ge emnde, ya se yá shifa-aaruwa geni yá lyelye emnde ba kwakya.»

*Wulfe-aha buwa sharánsha ice áza Yaisu
(Mark. 10:46-52; Luka 18:35-43)*

29 Segashe-aatare am ekse á Yairikau maa, emnde kwakya ta daa ɗaba Yaisu.

30 Tá anƙwa wulfe-aha buwa tá á njanja áte we á unƙule, cenarácena anƙwa á degashe Yaisu, ta naba kante kwára: «Yaakadada, *Egdza á Dawuda, tasle á na zaƙervareze,» a ba itare.

³¹ Ta valateraarehe ge emnde, ta bateraa a darufe, amá itare ta farhe zlafe adaliye á ba an hula, a ba itare: «Yaakadada, Egdza á Dawuda, zanervareze.»

³² A tsaahé ge Yaisu, a daterte á dezeńara, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá magakurá estara kina?»

³³ Ta ñwanante, a ba itare: «Ŋá kátá ba ñá nanna ice á ñere Yaakadada.»

³⁴ Yaisu a zatervaarehe, a semtateraa ice-aha-aatare. Ba seke ndaha á miya na emnde buwa na sharansha ice-aha-aatare, ta dábete Yaisu.

21

Yaisu á dem huđe á Urusaliima
(*Mark. 11:1-11; Luka 19:28-40; Yuh. 12:12-19*)

¹ Daraada am ekse á Baytifaji áte vuwa á Wa Anyaranyara, zlauzle herzharanteherzhe Urusaliima maa, Yaisu a belaa pukura-aha-aara buwa á de katafke.

² A ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem ekse na kwaye á katafke á miya na wá, ba kerten kwá de bera úmá á ezzenwa an ñgufa, tá antara egdza-aara wá, pelawaapele, sawiyansa.

³ Máki a ndaakur elva ura umele wá, bawanánba ge edda-aara geni a ndavanaa Yaakadada, á de yakuránya, kwá sánsa.»

⁴ Á magava una ñanna, geni a gevge elva na ankwá a ndahesaa nabi na, a ba ñane:

⁵ «Bawateránba ge emnde a berni á *Siyauna wá: Kwáye ankwá á sawa slekse á kure á sem ekse á kure an kemaarire, ankwá á sawa áte úmá á ezzenwa ira egdza-aara.»

⁶ Daaci ta naba zlala pukura-aha na, ta de magán ba seke una a baternaa Yaisu.

⁷ Ta sanmehe úmá á ezzenwa na antara egdza-aara áseza Yaisu, ta ndakaa zane-aha-aatare áte ezzenwa-aha ñanna lauktu a njetaa Yaisu átekwa.

⁸ Kwakya náлга, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, emnde umele ta datsaa hyema á debina, ta pelanse áte baráma ñanna.

⁹ Daaci ma emnde na tá á zlala á katafke á Yaisu, ma emnde na tá am iga-aara keni bademme-aatare tá leva ba hula, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya demdemire ge *Egdza á Dawuda, a ganga barka ge edda una á sawa am zhera á Yaakadada na, Slekse ba Dadaamiya palle am samaya.»

¹⁰ Am sarte na Yaisu anƙwa á dem huđe á Urusaliima maa, emnde bademme am huđe á berni ñanna, tá anƙwa á ndava geni ware ñane zhele ñanna. Bademme á huđe á ekse ba hayakhayake.

¹¹ Ta ñwaterante ge dikele á emnde na tá dá ɗaba Yaisu na, geni una nabi Yaisu ura Nasarátu am haha á Galili.

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*

(Mark. 11:15-19; Luka 19:45-48; Yuh. 2:13-22)

¹² Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de beraa emnde a válá kazlaña, antara emnde a shákwá kazlaña am mashidi, a naba ñgyaterse. A zadfanve tabel-aha á emnde a peteke, antara kurshi-aha á emnde a válá takala masar bademme.

13 Am iga á una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, tá ðaháná an bere á maduwa. Amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

14 Tá ankwa wulfe-aha antara emnde a dere, ta semhe áseza Yaisu á ba am mashidi ñanna, a naba mbateraahé.

15 Ba ta naa slera á najipu na a maganaa Yaisu na male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá wá, a naba jaterhe ge ervaunðe. Adaba antara ba egdzara keni tá ankwa á hula á ba dem zhegela, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya ðemðemire ge *Egdza á Dawuda.»

16 A ba male-aha ñanna, tá elvan ge Yaisu: «Ka cenáncena názena tá ndahaná itare ka?» «Ane, ya cenáncena», a ba Yaisu. «Kure ndaakursekahe názena am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Shakánsha gálá am mbuwe á egdzara sadadde, antara egdzara na tá áte erva na emtu?»

17 Mázla-aara, ba zlala-aara ázetare, a desehe am huðe á berni baðemme. Kwaye a zlalá á dem Baytaniya, a de háre áhuwa.

*Yaisu a nyainyainve mama á nabugda
(Mark. 11:12-14, 20-24)*

18 Mákuralla-aara ankwa á sá Yaisu á sem huðe á berni maa, ñanaañja waya.

19 Daaci a naa mama á nabugda áte we á unñule, a duhe á dem ekte á nabugda ñanna, shánka egdzere átekwa, jauwa ba hyema. A ndahese elva-aara áte nabugda ñanna, a ba ñane: «Egdzere áte ka wá, gadðiru tá nánka.» Kertenj welasewele nabugda na baðemme.

²⁰ Tá maga ba najipu pukura-aha am ta naa una nanna. Ta ndavanu ge Yaisu geni a sawa estara welasewele nabugda na shekwaaka ðekideki.

²¹ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki fakurtaarefe á ba an jirire, magakurka shaige, anyya una náwa ya maganta iya ge nabugda na ka, ma kwa banán ba ge wa na: Tsetse áhuna de mbedfanaambedá ire á na á dem háye keni, sey á magaavemage.

²² Máki ankwá fetarfire á kure wá, ma kwa nála uwe keni kwá shánshá.»

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?

²³ Yaisu a duhe á dem mashidi, a de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde. Ta duhe ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á dezeńara, a ba itare tá elvan ge nane: «Ka shanaa áme hákuma á mága duksa-aha na? Emtu a vaktáa ware baráma-aara?»

²⁴ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Iya keni yá ndavakurundave, máki vakuriteva jawápa wá, yá ndaakurse tate na ni ya shaa hákuma átekwa.»

²⁵ Daaci a ba nane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge se magaterá baptilisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?» Ta fantau ge ndahanaa am dágame-aatare emtsaáde: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiya: labára fakurtaareka an nane?»

²⁶ Má mi baa, ta belanaa ba emndimagwaha, sey mí kuva emnde keni, adaba emnde

baɗemme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.»

²⁷ Adɓaba una ɗanna, «Diyaɗerka», a ba itare tá elvan ge Yaisu. A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an egdzara buwa

²⁸ Yaisu a fateraarehe zlaɓe áɗaliye ge elva an naraje na. A ba ɗane á elvan ge itare: «Aɗkwa ura an egdzara buwa. A de banaa ge una male na: Vatena ká de maga slera am fe.

²⁹ A ɗwanante ge egdzere: Yá duka, á bina. A dzamanaahe wá, am iga-aara a naba duhe.

³⁰ Daaci duwa á dada á deza palle na keni, a de banaa ba elva ɗanna. ɗane wa: Ane, yá duwa edda, á bina, amá wá, daaka.

³¹ Ate kure mu, ura-ara am egdzara ɗanna una a magaa názena a katanaa eddeɗara?» «Ba egdze na ta ndaan ge ɗane zuɗɗwe na,» a ba itare. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Watse tá daada ba emnde á ɗezla antara zaware-aha zuɗɗwe á dem zlanna á Dadaamiya arge kure.

³² Adɓaba sámsa Yuhanna, a kwarakurse baráma a jirire, fakurtaareka an ɗane. Amá emnde a ɗezla, antara zaware-aha wá, fartaarefe an ɗane. A ba am sarte na nakuráɗna duksa ɗanna zlauzle keni, aley eptsakurka am tuba geni kwá fetaraarfe an ɗane.»

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva

(Mark. 12:1-12; Luka 20:9-19)

³³ «Cenaucena naraje umele zlaɓe á dɔliye,» a ba Yaisu: «Ndza anƙwa edda á há umele, a dzeɓaa náfa á inabauhi am fe-aara, a jantaave an dala, a magaa tate á beca egdza á náfa, ira bere á edda á ufa fe ɲanna, daaci a yateraa fe ɲanna baɗemme am erva ge emnde a slera, ɲane a daa shula.

³⁴ Samsa sarte a tsaka inabauhi maa, edda á fe na a belaa emnde a slera-aara umele áseza emnde na a yateraa fe am erva, geni tá lyanvaalya dza á inabauhi-aara.

³⁵ Amá náwa názu ta magatertaa itare: Ta sluwatervaahe baɗemme á emnde na a belateraa edda á fe na, ta hyanhe ge palle-aatare an ja, buwire-aatare ta ja shifa-aara ba ɗekiɗeki, keyire-aatare ta dzageɓe an nákwá.

³⁶ Edda á fe na a naba belaa emnde a slera-aara umele jauje ba ge una am zunɲwire na, amá emnde a mága slera am fe ta de magateraa ba názena ta magaterte ge emnde zunɲwe.

³⁷ Mazla-aara wá, edda á fe na a belateraa egdza-aara ba ge ɲane. A ba ɲane: Egdza-aaruwa ba ge iya na wá, sey tá de fa zherwe áte ɲane.

³⁸ Amá ba ta puwete ice áte ɲane emnde a mága slera am fe wá, a ba itare am dáɓave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á zaná ɲane waráta á fe á miya na. Gwawami-yargwe, jaumija ba shifa-aara, fe-aara ɲanna watse á gev ba náza á miya.

³⁹ Daaci má ta eksevaahe, ta danse áte iga a dala á fe ɲanna, ta naba ja shifa-aara.»

⁴⁰ A ndavateruhe ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á

magaterá uwe ge emnde a mága slera am fe na?»

⁴¹ Ta nwanante, a ba itare: «Watse á zattervaareka dekideki ge emnde a mándzawe nanna, sey watse á cebaterceba, watse á yaterá inabauhi-aara am erva ge emnde na ni watse tá vante dza á inabauhi-aara an unjule-aara na.»

⁴² A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádalije: «Ankwa naraje am wakita á Dadaamiya, a ba nane:

“Ba nákwá nanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á náná nane ndzedá á bere nanna bademme. Kwaye nane názena a maganaa Yaakadada, shagera ge miya, máki namiyanna duksa nanna.”
Ábi ndaakursende naraje nanna.»

⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádalije: «Yá ndaakur ba jirire, una keni watse ba estuwa nanna. Watse Dadaamiya á de sanse hákuma á maga slera-aara am erva á kure, á de vaterte ge emnde a jeba umele na tá de fansaarefe na.

⁴⁴ Nákwá nanna wá, ma ware una a mbedehe átekwa keni, sey á kezlevkezle am tate umele. Edda una a eblyaara nákwá nanna ge nane, á hánaahe edda-aara á ganvege ba seke haha.»

⁴⁵ Ba ta cenaa naraje-aha á Yaisu na, male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha wá, ta naba diyeddiye geni á ndahaná áte itare.

⁴⁶ Ta naba tátaya pute á ekseksa-aara, amá á waterwa lyawa átuge jáháva á emnde na, adaba emnde bademme njarantenje Yaisu, geni nane nabi á Dadaamiya.

22

Naraje an muṅri á larusa (Luka 14:15-24)

¹ Yaisu aṅkwa á vaterte sera á elva á ba an naraje zlaḅe á daliye, a ba ṅane á elvan ge itare:

² «Náwa názu á gárává an dem zlanña á Dadaamiya: Aṅkwa slekse, a magaa muṅri á larusa, a ganaa gyaale ge egdza-aara.

³ Daaci a belaa walaadi-aha-aara, tá de ḍanante emnde na ni tá se za ḍafa á larusire na, amá emnde ṅanna kwalarevkwále sarka.

⁴ A belaa emnde umele zlaḅe á daliye an nara-aara, a ba ṅane: Bawateranba ge emnde na ya ndavateraa ya na wá: Cebanceba dalau-aha-aaruwa, antara dabba-aha-aaruwa umele na ni tá an ṅasla jipu na, an tsatsa duksa baḍemme, sawmbare á sem muṅri á larusa!

⁵ Amá emnde na ta ḍahateraa á dem muṅri ṅanna faranuka hyema ge una ṅanna ḍekidēki, ta zlalehe á dem tate á wedere-aha-aatare. Ura umele a dem fe-aara, umele a dem tsakala-aara,

⁶ emnde umele ta sluva emnde a bela á slekse ṅanna, ta magateraa palása, ta cebaa shifa-aatare.

⁷ Daaci jaaja ervaunḍe slekse maa, a naba bela sawji-aha-aara geni tá de cebá emnde a ceba shifa ṅanna, ta zu ekse-aatare baḍemme an kára.

⁸ Daaci a ba slekse á elvan ge emnde a slera-aara umele: Muṅri á larusa wá, an gya, amá emnde na ndza ya ḍaterḍaha na wá, tá fuka mázla-aara.

⁹ Naba zlalauzlala á dete we á wálkame-aha, ma kwa shaa emnde-ara keni dewaterdáhá, a se zaruze.

¹⁰ Duwa-aatare á dete we á wálkame-aha, bademme á emnde na ta de shateraa itare na, ta saterhe bademme, emnde a jirire, an emnde a mándzawe bademme, a se nahete ge huđe á há an nalga.

¹¹ «A tsete ge slekse, a de zhárá emnde na a dáhateraa nane maa, a naa ba ura, tsekwámka am nangyuwe á dem larusa.

¹² A ba nane á elvan ge nane: Ura-aaruwa, ka shanaa estara ka baráma á sehuna tsekwakemka am nangyuwe á larusa na? Palle á elva na a ndahanaa zhel na baaka.

¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge kwakwane-aha-aara: Puwawanempuwa zawa am mbiye ge zhel na, takwasawutakwasa ba shagera erva-aha antara sera-aha-aara bademme, de eblyawan-meblye á dem tate na tabedamme jipu na ágáshe, a kyuwa kwa áhuwa, a ekkerda slare-aara.»

¹⁴ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba nane: «Kwakya emnde na á dáháterá Dadaamiya, amá á dzerese ba cekwa am huđe-aara.»

Elva a hadáma ge male á larde á Rauma

(Mark. 12:13-17; Luka 20:20-26)

¹⁵ Daaci duwa á *Farisa-aha, ta de magaa sawari-aatare geni sey tá eksevaksa Yaisu áte elva.

¹⁶ Am iga á sawari-aatare nanna maa, ta naba bela pukura-aha-aatare umele antara emnde á *Hirudus á deza Yaisu, geni tá de ndavanu elva na. A ba itare: «Malum, diyanjerdiya geni

ekka wá, ka slejirire, ka slekwaraterse jirire á Dadaamiya ge emnde áte una á kataná ñane, baaka lámbe á ña áte ñgahire á urimagwe na tá ndahaná emnde na.

¹⁷ Daaci náwa ñá ndava ázeña wá, ndañerndaha názena ka disaa ka. Am *tawraitá á miya mu, aṅkwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he?»

¹⁸ Amá kertenṅ diyeddiye Yaisu mándzawire na ta kwamanaa itare baɗemme. A ba ñane á elvan ge itare: «Kwa emnde a fida, labára kwá tsagwaditsagwada?»

¹⁹ Marawiyánmárá emtsaade shuṅgu na tá puwa hadáma an ñane na.» Ta maranaa suley palle.

²⁰ A ba ñane á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shuṅgu na? Ira zhera na mu, zhera á ware?»

²¹ Ta ṅwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Daaci má estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.»

²² Tá maga ba najipu á jawapa na ta cenanaa itare na. Daaci ta yaa Yaisu, ba zlala-aatare.

*Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya
(Mark. 12:18-27; Luka 20:27-40)*

²³ Ba vacite ṅanna zlaɓe ádaliye maa, ta naba sem ge *Saduki-aha áseza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, baaka tse á emnde am faya na. Ta se ndavanu elva, a ba itare:

²⁴ «Malum, a ba Muusa, máki emtsamtsa zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza

emmenjara mukse-aara geni á yaná egdzara ge egdza emmenjara na kedaakeda na.

²⁵ Iyau, ndza tá anjwa dawalaa vuye ázenjere ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, áma a naba kedehhe, a yaa mukse na baaka egdzere.

²⁶ A melese ge sledfaba-aara, njane keni a kedehhe, a yaa mukse na baaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa, itare vuye na bademme ta gaa ba mukse njanna, bademme zlaruzle yaránka egdzere ba palle keni.

²⁷ Am iga-aatare bademme, a kedehhe ge mukse njanna keni.

²⁸ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare vuye na ndza mukse-aatare ba njane palle!»

²⁹ A njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Kure jakuraaveje áte baráma a jirire, adaba diyakurka názu am wakita á Dadaamiya, diyakurka ndzedá á Dadaamiya keni dekideki.

³⁰ Má tsaretse emnde a faya wá, baaka gá mukse, ma njwasha keni baaka de gá zhele. Emnde bademme tá de njá ba seke malika-aha am samaya.

³¹ Tse á emnde am faya keni maa, kure ndaakurseka názu a bakurnaa Dadaamiya áte elva njanna emtu? Adaba a ba njane áte eggye-aha á kure werre:

³² Ba iya una ya Dadaamiya á Ibrahima, ya Dadaamiya á Isiyaaku, ya Dadaamiya á Yakubu. Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, njane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya

á emnde na ni tá an emtseka.»

³³ Baɗemme á dikele á emnde na ta cenaa jawapa-aara na tá maga ba najipu-aara.

Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya?

(Mark. 12:28-34; Luka 10:25-28)

³⁴ Cenaráncena *Farisa-aha geni jawapa á Yaisu katevaaka ye ge *Saduki-aha maa, ta naba jamme átirpalle.

³⁵ Anƙwa ura palle am dáƙave-aatare wá, ɲane malum á *tawraita, a magaa niya-aara geni á de tsagwada Yaisu áte elva. A ba ɲane á elvan ge Yaisu:

³⁶ «Malum yaikke, yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya baɗemme?»

³⁷ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ɲa an ervaunɗe á ɲa baɗemme, an shifa á ɲa baɗemme, an enƙale á ɲa baɗemme.

³⁸ Yaikke ba una ɲanna am shairiya-aha á Dadaamiya, demɗeme zlaɓe adaliye.

³⁹ Náwa buwire-aara na ni tá gáraɗa na: Ewwáya sleriya á ɲa ba seke ire á ɲa.

⁴⁰ Am *tawraita á Muusa antara názu ndza ta kwaratersaa nábi-aha umele ge emnde, yaikke-aara ba shairiya-aha buwa na.»

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda*

(Mark. 12:35-37; Luka 20:41-44)

⁴¹ Am tá anƙwa *Farisa-aha jarammeje átirpalle maa, Yaisu a ndavateru elva na, a ba ɲane á elvan ge itare:

42 «Kure mu, kwá slanve uwe ge *Almasiihu? Kwá ba wulfe á ware?» Ta nwanante a ba itare: «Wulfe á *Dawuda.»

43 A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay estara kena Dawuda keni ndza á d'aháná an Yaakadada na? Adaba a ba Dawuda an hákuma á Shefekwe Cufedfe:

44 “A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am nadafa-aaruwa, dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á na tate á puwa sera á na.”

45 Máki ndza a d'antaa Dawuda Almasiihu an Yaakadada, á sawa estara kena zlafe adaliye ni á gev wulfe-aara na?»

46 Ba palle keni jerka edda una ni á nwanantenwa. A fantau á ba am sarte nanna, baaka ura á kwamaha de ndavanu elva mázla-aara.

23

*Yaisu ankwá á gíyá emnde geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha*

(Mark. 12:38-39; Luka 11:43, 46; 20:45-46)

1 Daaci a ba Yaisu á elvan ge jáháva antara pukura-aha:

2 «Malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha wá, slera-aatare tá kwaraterse názu a ndahanaa tawraitá á Muusa ge emnde ákyiye.

3 Daaci fawatersaarefe, magaumága názena tá bakurná itare bademme. Amá wá, magauka názena tá maganá itare na d'ekideki. Adaba názu tá kwaraterse ge emnde na, itare tá manka áte una nanna.

4 Tá faterar gwatame demdemme ge emnde, amá itare ba gulanda-aatare keni tá feka átekwa deki deki ge melaterumele.

5 Bademme á názena tá maganá itare, tá magán ba geni a zhararaterzhára emnde. Estuwa, tá puwa nayya-aha, tá dzebemá am duksa ba seke laya, tá ngudaná áte wafke-aha-aatare antara áte erva-aha-aatare, ira tá saganve jeba á puwa-aha umele ankwá áte zane-aha-aatare.

6 Ma am muñri-ara keni itare tá kátá ba slede na ni an dárádza jipu na. Am mashidi keni slede-aatare sey á jauje ge náza á emnde bademme, ma ware keni á náterna.

7 Tá kátá emnde tá dahátera an “malum”, tá gater use an ga ire am dágave á zlamaha.

8 Amá kure wá, vawarterteka baráma ge emnde geni tá dahákurá an malum-aha, adaba bademme á kure kwa ba egdzar mama, ankwá Malum á kure ba palle.

9 Dahauka ura áte duniya na an dada deki deki, adaba Eddekure ba palle ankwá am samaya.

10 A daharakurka an male deki deki, adaba ankwá Male á kure ba palle, ba nane una *Almasiihu.

11 Ma male ware am dágave á kure keni, a gevge waladi á kure.

12 Ma ware una a kantaa ba nane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Áma edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

*Yaisu á balaterse zlada á malum-aha á *tawraitá an *Farisa-aha (Mark. 12:40; Luka 11:39-42, 44, 52; 20:47)*

13 «Watse zlaɗa ge kure malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Watse zlaɗa ge kure aɗaba kwá piyaterante dem *kwára á Dadaamiya ge emnde. Kure keni dakuremka, emnde na tá kátá demda na keni kwa piyaterante.

((

14 «Watse zlaɗa ge kure malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Kwá lyatervuwe duksa-aatare ge wegyegwar njwasha, daaci kwá slaɗanve maduwa-aha á kure geni tá fakura áte emnde a jirire. Aɗaba una njanna, zlaɗa á kure á de jauje ge náza á emnde baɗemme.))

15 «Watse zlaɗa ge kure malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Watse zlaɗa ge kure, aɗaba kwá anƙwa ja ɗaba am larde-aha antara áte ire á haye-aha baɗemme, geni kwá shansha ura palle á gevge am dza á kure ge ɗaba nadina á kure. Má shakuránsha keni, kwá ganve edda-aara dza á kára, á jakuru-uje ba ge kure ma ser buwa keni.

16 «Watse zlaɗa ge kure malum-aha, wulfe na ni kwá táɗá wulfe-aha. Aɗaba a ba kure: Má ura zauze waɗa an *mashidi yaikke, baaka názu á maganmága, sey máki a zu waɗa án dindar na am mashidi na lauktu á eɗɗaba waɗa-aara.

17 Kure wá, kwa uce-aha ba jire, kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara njane am duksa-aha njanna? Amaana yaikke dindar na am mashidi emtu? Tá eksetá mashidi wá, tá ganve dindar cudeɗɗe an njane emtu?

18 Kwa bántsa kure zlaḅe ádaliye wá: Má ura a zu waḍa an názu tá fa sadake átekwa wá, ḅaaka názu á maganmága dekideki. Amá máki edda-aara a zu waḍa an sadake na átekwa na wá, á eḍḍaba waḍa-aara ḅanna.

19 Kure wá, kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara ḅane am duksa-aha ḅanna? Amaana yaikke sadake arge duksa na tá faná átekwa na emtu? Emtu yaikke duksa na tá fa sadake átekwa, á ganvá ḅane sadake ḅanna cuḍeḍḍe na he?

20 Yá ndaakur ba jirire, máki edda-aara zauze waḍa an duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na wá, edda-aara a zu waḍa an duksa ḅanna ira sadake na átekwa na keni.

21 Edda una má zauze waḍa an *mashidi yaikke, a zu waḍa an mashidi ka palle. A zu waḍa an Dadaamiya na am mashidi ḅanna keni.

22 Edda una a zu waḍa an samaya, a zu waḍa an kurshi á sleksire á Dadaamiya, ira Dadaamiya na á njá am kurshi ḅanna keni.

23 «Watse zlaḍa ge kure, malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, aḍaba kwa emnde a fida! Dále-aha seke tara ḍale á minti, antara timba ira makshaksha wá, kwá anjwa vante luser-aara ge Dadaamiya. Amá duksa yaikke na á kwaratersa *tawraita ge emnde seke tara jirire, antara maggwire, ira dzayyire á ervaunḍe wá, kwá maḅka. Mbate keni ma andze kwá maganá á ba antara una-aha ḅanna, ḅaaka una kwá yanseye.

24 Kure keni kwa wulfe-aha, kwá taḍa wulfe-aha seke kure. Kwá yemese ugjanja am yáwe á kure, amá ezlegwame wá, yemakurka, kwá shaná á ba antara ḅane.

25 «Watse zlaɗa ge kure malum-aha á tawraita an Farisa-aha, aɗaba kwa emnde a fida! Kwá bára iga á náza sha duksa antara tasa-aha á za duksa á kure, amá an naha tara neylire, antara shagerkire am huɗe-aara.

26 Ekkure Farisa-aha wá, kwa wulfe-aha! Barawábára emtsaɗe huɗe á tasa-aha á kure, iga-aara watse á gevge tseɗaɗe.

27 «Watse zlaɗa ge kure malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Kure kwa ba seke irekhye-aha na an bára an duksa dzayye, zariya am ice á emnde, amá am huɗe-aara wá, an naha ba se á emtsa, an weshege-aha gergere.

28 Kure keni kwa ba seke una ɗanna. Ágáshe wá, kwa emnde a jirire áza emnde, amá kwakya fida antara mándzawire am kure.»

*Malum-aha á *tawraita an *Farisa-aha tá de ɗezleka am shairiya*

(Luka 11:47-51)

29 «Watse zlaɗa ge kure malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, aɗaba kwa emnde a fida! Kwá aɗkwa nderá irekhya á nabi-aha geni hayakuránháya slera á eggye-aha á kure, kwá aɗkwa caɗa irekhya á emnde na ndza ta magaa jirire á Dadaamiya,

30 aley wá, a ba kure: Ma andze ɗá aɗkwa am zamane á eggye-aha á ɗere wá, ma ɗá melateruka ge ceɓa shifa á nabi-aha.

31 Ba kure keni diyakurdiya am ire á kure geni kwa wulfe-aha á emnde na ndza ta ceɓaa shifa á nabi-aha.

32 Naba magaumága slera á kure yawánka, zlawanaazle slera á eggye-aha á kure.

³³ «Kwa havale-aha, kwa egdzara á pushe ba jire! Una ni kwá de ɲezla am shairiya, kwá duka á dem kárá á jahanáma, a ba kure? Kwá ɲezleka ɔfekideki.

³⁴ Adaba una ɲanna yá ndaakur ba jirire, cenaucena elva na: Watse yá belakurá nabi-aha, antara emnde a enjkale, ira malum-aha, amá emnde umele-aatare watse kwá ceɓa shifa-aatare, emnde umele watse kwá zlenjeláterá áte dzaɲgala, emnde umele watse kwá slerpáterá an ja am mashidi-aha á kure, watse kwá de tatayatertátaya am ekse-aha baɔemme.

³⁵ Daaci baɔemme á uzhe á emnde cuɔeɔɔde na ndza ta cebateraa am duniya na, kwaye emtsa á Habila, sem emtsa á Zakariya baɔemme á ba am mbiye á kure. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya egdza á Barakiya na ndza kwa janaa am dagave á tara bere cuɔeɔɔde antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na.

³⁶ Una yá ndaakur ba jirire: Baɔemme á uzhe á emnde ɲanna á ba am mbiye á emnde a zamáne na!»

*Elva á Yaisu áte Urusaliima
(Luka 13:34-35)*

³⁷ «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á ɲa ásezerwa, ba seke náza á mama á ukkula, máki a jemaa egdzara-aara á dem ekta á zlambake-aara. Amá kwalakefkwale.

³⁸ Kina wá, yanakaaya, ká de gev ba kaamba!

³⁹ Yá ndaakur ba jirire: Kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni watse

kwá bánba ba kure an we á kure ganakini a ganga Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na!»

24

*Yaisu á ndáhá elva a mbeɗa *mashidi yaikke
(Mark. 13:1-2; Luka 21:5-6)*

¹ Daaci sessa Yaisu am *mashidi yaikke, aṅkwa á zlá lá maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ezzhara emtsaafɛ jeba á nderáva á mashidi na.»

² Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Una ɲanna kwá zharaná kure baɗemme na, watse á mbeɗa baɗemme, ba nákwá palle keni watse á jauka áte ukfeɲara nákwá.»

Zlaɗa-aha na watse á magava lauktu á zla duniya

(Mark. 13:3-13; Luka 21:7-19)

³ De njaanja Yaisu áte ire á Wa Anyaranyara, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya á dezeńara, ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ndaɲerndaha watse á magava am sarterara una ɲanna? Watse ɲá dise áte uwe ganakini herzha sawa á ɲa, an zle á duniya?»

⁴ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane: «Kure wá, faufa ba hyema, a se keɗarakuraaka emnde umele.

⁵ Aɗaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware keni á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu. Daaci tá se keɗa emnde kwakya.

⁶ Watse kwá cenáncena labare á wáva-aha am larde-aha na ba herherzhe an kure, antara

am larde-aha na yiyiye an kure, amá gazlauka ðekideki. Sey á de magava una-aha ñanna, amá zlaɓe zle á duniya ka emtsaafɛ.

⁷ Watse larde umele á de darge larde umele an wáwa. Emnde á slekse umele, tá de darge kwára á slekse umele an wáwa. Waya antara gejava á haha á de magava am tate-aha gergere.

⁸ Baɗemme á una-aha ñanna, zlaɓe ba fakta á zlaɗa emtsaafɛ, ba seke náza á mukse na fanantaufe zlaɗa á yá.

⁹ «Watse tá sluwakursluwa, tá vakurte ge emnde tá magakurá palasa, tá de ceɓa shifa á kure. Emnde baɗemme tá de dá ba kelaadire áɗete kure aɗaba zhera-aaruwa.

¹⁰ Emnde kwakya tá de yá fetaare áte ya mazla-aara am sarte ñanna, tá de maga ba kelaadire, antara dugune am dagave-aatare.

¹¹ Tá de jesaareje nabi-aha fida kwakya, tá de keɗa emnde kwakya.

¹² Watse á kwakyeɗa ba shagerkire am dagave á emnde. Watse kwakya emnde na á de gula wáyáwa-aatare.

¹³ Amá edda una tsaatse shagera dem halawuwa-aara wá, á lyelye shifa-aara.

¹⁴ Á hyemhya labare á higa, elva a sem *kwara á Dadaamiya, am huɗe á duniya baɗemme, watse tá maganaamaga seyɗire am larde-aha baɗemme, lauktu á sawa zle á duniya.»

*Zlaɗa na baaka kalle-aara na
(Mark. 13:14-23; Luka 21:20-24)*

¹⁵ «Watse kwá nánná duksa na ni tá ðaháná an shagerkire emtaŋka ðekideki na am tate á cufeɗɗe. Nabi Daniyail wá, ndza a enndaha

elva-aara werre. Ma a ndaasa ware elva-aaruwa na keni, a cenevaacena elva ɲanna ba shagera.

¹⁶ Vacite na ni má nakuranna duksa ɲanna wá, watse kyaakya ge emnde na tá am Yahudiya, tá zlerda zhagade á dem huđe á wa.

¹⁷ Edda una áte ire á bere keni, a tsunƙa á dem huđe á bere ge hálá kazlaɲa-aara.

¹⁸ Edda una am fe keni, a eptseka á sá ge se hálá nanɲyuwe-aara.

¹⁹ «Watse á tsaame kwa zlaɗa á ɲwasha na watse tá á huđe am sarte ɲanna, antara ɲwasha na tá an egdzara áte erva na!

²⁰ Ɗalaunála Dadaamiya ganakini zhagade á kure a gevka am sarte á ekhye, bi an kwaskwe á puwansepuwe!

²¹ Adaba watse kwakya jipu zlaɗa am sarte ɲanna. Ta nderaa estuwa duniya, sem vatena, jerka jeba á zlaɗa ɲanna dekiɗeki. Á de jesarka keni zlaɗa na ni ta kalle an una ɲanna.

²² Ma andze gulanaaka Dadaamiya hare-aha á zlaɗa ɲanna wá, ma andze á jauka ura an shifa ba palle keni. Amá a naba gulanaahe ge Dadaamiya adaba emnde na a dzeratersaa ɲane.

²³ «Daaci am sarte ɲanna, ma a bakurnaa ware: Nawa aɲkwa *Almasiihu áhuna, bi kwaya aɲkwa áhuwa, lyiyauka elva ɲanna dekiɗeki.

²⁴ Adaba watse tá jesareje almasiihu-aha fida, antara nabi-aha fida am sarte ɲanna. Watse tá maga nalaama-aha antara najipu-aha gergere kwakya, geni ambane tá keɗateraakeda emnde na ni a dzeratersaa Dadaamiya áte eɲkale.

²⁵ Cenawáncena! Náwa fanakuremfa ya am vuwa zlauzle.

²⁶ «Daaci ma tá bakurá: Kwaye aṅkwa *Almasiihu am kaamba keni, kure daumbareka. Ma tá bakurá: Náwa ṅane, a shebevaa ire-aara áhuna keni, fautaareka an elva-aatare d'ekid'eki.

²⁷ Ad'aba ba seke mága á k'ará á ráde á sawa am samaya, á fantau am gedi dem pute keni ba ṅane na wá, watse sawa á *Ura á emnde bad'emme keni ba estuwa.

²⁸ Ad'aba am tate na ni aṅkwa lipa átekwa, zaatate-aha keni tá jaháva á ba ádehuwa.»

*Sawa á *Ura á emnde bad'emme
(Mark. 13:24-27; Luka 21:25-28)*

²⁹ «Kertenṅ am iga á zlad'a ṅanna maa, vaciya á de gevge danṅwe bad'emme, tere keni á de máreka parakkire-aara, terlyakwa-aha keni watse tá geda á sem áhá, bad'emme á ndzed'a á názena áte samaya á de gejavtegeje ba ṅarṅare slede.

³⁰ Daaci tá de zh'ará ba nalaama á *Ura á emnde bad'emme á sawa am samaya. Bad'emme á emnde na tá am duniya na tá de kyuwa, daaci tá zh'ará ba iya Ura á emnde bad'emme yá aṅkwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara d'emd'emire.

³¹ Tá de fertanteferta derkwákwá yaikke, daaci yá de bela malika-aha-aaruwa á dem karáfke-aha á duniya ufade kerde, geni tá jatermaare ge emnde na ya dzeratersaa ya na bad'emme.»

Gáráva an nabugda má yaaya hyema anwaslire

(Mark. 13:28-31; Luka 21:29-33)

³² «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda. Máki kwa nanna gedaageda hyema átekwa, yaaya umele anwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare.

³³ Una keni ba duksa palle. Máki anƙwa á magava duksa-aha ɲanna wá, diyaweddiye ganakini iya keni yá ba áte we á sera mazla-aara ge sawa.

³⁴ Yá ndaakur ba jirire: Emnde a zamane na tá de zlauka ba estuwa, sey máki naránna duksa-aha ɲanna.

³⁵ Tara samaya an haha wá, tá naba keɗa, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á keɗeka ɗekideki, sey má gevge.»

Sarte á zle á duniya wá, diyaa ba Dadaamiya palle

(Mark. 13:32-37; Luka 17:26-30, 34-36)

³⁶ «Elva á hára á bere, antara sarte ɲanna wá, ɓaaka slediya-aara ɗekideki. Ma malika-aha am samaya, ba iya *Egdza á Dadaamiya keni diyanka, sey diyaa ba Dadaamiya palle ɲane Dada.

³⁷ Ba názena ndza a magava am zamane á *Nuhu na wá, watse ba seke una ɲanna kalkale má watse yá sawa iya ya *Ura á emnde baɗemme.

³⁸ Am sarte na zlaɓe samka yáwe á keɗa duniya wá, slera á emnde ndza ba tátaya em-takire á duniya; tá ezza, tá essha, tá gá larusa, tá vaterte gyaale-aha-aatare ge zála, a semaa

estuwa kwaskwe na a demaa Nuhu á dem paare-aara, tá maga ba una.

³⁹ A se keɗateraaha ba estuwa yawe á keɗa duniya, farka hyema ɗekideki. Má watse yá de sawa iya ya Ura á emnde baɗemme keni, á de magava ba estuwa.

⁴⁰ Watse yá se bera emnde buwa am fe, watse yá eksa palle, palle-aatare yá yánya.

⁴¹ Nwasha buwa tá há hiya, yá eksa palle, yá yá palle.

⁴² Aɗaba una nanna, njawinja á ba am niya á kure. Aɗaba diyakurka sarte na ni á de sawa Yaakadada á kure átekwa na.

⁴³ Aɗkwa duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni watse á sawa neyle átekwa na wá, á peka háre ɗekideki, aɗaba wayaaka á demda neyle á dem huɗe á há-aara.

⁴⁴ Kure keni ba estuwa. Sarte na ni watse iya *Ura á emnde baɗemme yá de sawa átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

*Sleslera na dzayye ervaunɗe-aara, an una danɗwe ervaunɗe-aara
(Luka 12:41-48)*

⁴⁵ «Sleslera-ara nane dzayye ervaunɗe-aara, slenɗkale zlaɓe áɗaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aatare a yanaa huɗe á há-aara baɗemme am erva ge nane, á vatertá nane náza za ge emnde na tá am huɗe á há nanna baɗemme, á vatertá an laukte-aara na.

⁴⁶ Yá ndaakur ba jirire, watse higa yaikke ge sleslera ñanna, máki zanwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara.

⁴⁷ Rezege-aara bademme keni á naba fanemfe am erva zanwe-aara ge sleslera ñanna.

⁴⁸ Amá máki danñwe ervaunđe á sleslera ñanna wá, á naba bánba am ervaunđe-aara ganakini labára á saaka zanwe-aaruwa watse-watse.

⁴⁹ Daaci á fantau ge magateraa palasa an ja ge emnde a slera umele, á zá názu am huđe á há, á essha antara emnde a mbazla umele.

⁵⁰ Daaci má á sa zanwe á sleslera ñanna wá, á sa á ba an kwaskwe na ni tamaaka ñane đekideki, á sa am sarte na ni diyaaaka ñane đekideki na.

⁵¹ Palasa na á se magante zanwe-aara ge sleslera ñanna wá, náza enndaaka. Ba em-tanƙire na ni á se puwa emnde a fida á demkwa na wá, ñane keni á ba am huđe-aara. Á de kyuwa-aara am tate ñanna, á de kerdá ba sláre ge zladá.»

25

Naraje an gyaale-aha kelaawa

¹ «Daaci dem zlanna á Dadaamiya wá, watse á gáráva an labare á gyaale-aha ta kelaawa, ta tsetehe an kára á fanus-aha-aatare am erva, ta de yainu ge edda á larusa.

² Emnde ilyebe am gyaale-aha ñanna baaka enƙale-aatare đekideki. Ilyebe-aatare keni, ta emnde a enƙale jipu.

³ Duwa á gyaale-aha na baaka enjkale-aatare na maa, ta haletaa ba kára-aha á fanus-aatare, amá magarka kaashi á kanandzir.

⁴ Amá gyaale-aha na tá an enjkale na wá, ta haletaa kára á fanus-aha-aatare, ira kwalaba-aha-aatare kanandzir am huđe-aara.

⁵ Saaka edda á larusa nanna watsewatse maa, a naba cebaterhe ge háre. Gyaale-aha kelaawa na bademme parupe háre.

⁶ «Am huđe á vayiya wá, tá cena ba hula: Náwa samsa edda á larusa! Sawesse ásezenara, a ba itare.

⁷ Daaci gyaale-aha kelaawa na bademme tsaretse am háre na, tá fantau ge mba kára á fanus-aha-aatare.

⁸ Daaci: Kawaneruke kanandzir-aha á kure na, náwa á emtsa kára-aha á nje, a ba emnde na baaka enjkale-aatare na, tá elvan ge emnde a enjkale.

⁹ Ta nwaterante ge emnde a enjkale, a ba itare tá elvan ge itare: Nje nja velka! Watse á hyamiyarka antara kure, dawmbare ádeza emnde a válá kanandzir.

¹⁰ Ba zlarzlálá itare á de shekwa kanandzir na, a semhe ge edda á larusa keni. Gyaale-aha ilyebe na ndza tá am niya-aatare na daremda á dem bere á ga nika antara edda á larusa nanna, ta hedetaa bere an tsekweram.

¹¹ Shekwaashekwa wá, saremsa gyaale-aha umele na keni. Ta ketaa kwara: Edda! Edda, weranerantewera bere, a ba itare.

¹² Amá a nwaterante ge edda á larusa, a ba nane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire:

Diyanakurka ya d'ekid'eki, ma kwa emnde-ara keni.»

¹³ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ma vaatara keni, njawinja á ba am niya á kure, adaba diyakurka kwaskwe nanna, diyakurka sarte nanna.»

Naraje an emnde a slera ta keye

¹⁴ «Adaliye dem zlanna á Dadaamiya wá, á gáráva an zhel umele a daa shula. Lauktu á z'lálá, a d'etaa emnde a slera-aara, a tegateraa nalmane-aara.

¹⁵ A vante jekka deremke ilye'be ge slezuŋŋwe-aatare. Ge buwire-aatare, a vante jekka deremke buwa. Ge keyire-aatare, a vante jekka deremke. Ma ware keni a vante ba deydey á ndzed'a-aara, daaci ba z'lálá-aara ge nane.

¹⁶ Duwa edda una a shaa jekka deremke ilye'be, kerten a de mbed'a erva an nane, a shetaa riba jekka deremke ilye'be.

¹⁷ Edda una ta vante jekka deremke buwa na keni, a de magán ba estuwa, nane keni a shetaa riba jekka deremke buwa.

¹⁸ Amá edda una ta vante jekka deremke na wá, nane a de yese evege am haha, a hed'em nalmane á zanwe-aara am hude-aara.

¹⁹ «Shekwaashekwa wá, a naba saah'e ge zanwe á emnde a slera nanna, a d'aterte ge zhárá lisaafi á slera na ta maganaa itare.

²⁰ A sawhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke ilye'be na, a ba nane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke ilye'be, náwa ya shante riba jekka deremke ilye'be.

²¹ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge ñane: Ka sleslera á jirire, dzayye huɗe á ña. Ka magaa slera an duksa na cekwa dárádza-aara an ervaunɗe á ña palle; kazlaña na kwakya dárádza-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya.

²² A semhe ge edda una ndza a vante jekka deremke buwa, a ba ñane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke buwa, náwa ya shante riba keni jekka deremke buwa.

²³ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge ñane: Ká sleslera á jirire, dzayye ervaunɗe á ña. Ka magaa slera an duksa na cekwa dárádza-aara an ervaunɗe á ña palle; kazlaña na kwakya dárádza-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya.

²⁴ «Am iga-aatare baɗemme maa, a semhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke palle na keni áseza zanwe. A ba ñane á elvan ge ñane: Ambarka á ña male, diyandiya ganakini ka slemándzawe, ma jaŋka ba wulfe á duksa á ña keni, ká hálá ba duksa; ma tegaŋka ba duksa á ña keni ká jáha ba duksa.

²⁵ Iya jiija lyawa, ndza ya heɗem shuŋgu á ña am haha, náwa ñane duksa á ña.

²⁶ A ñwanante ge zanwe, a ba ñane á elvan ge ñane: Ka sleslera mándzawe, ka masefe! Diyakdiya ganakini ya slemándzawe, á ba ka? Ma janeka ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hála ba duksa; ma teganka ba duksa-aaruwa keni yá jahá ba duksa, á ba ka?

²⁷ Máki ba estuwa wá, ma andze ka de puweme nalmáne-aaruwa am baŋ kwa, daaci

ma ya se liyiya nalmáne-aaruwa an yawe.

²⁸ Daaci lyauvaalya jekke deremke na ázeṅara na, a ba ṅane á elvan ge emnde na tá tsatse ázeṅara, vawanteva ge edda una an jekka deremke ilyeḅe, riba keni estuwa na.

²⁹ Adaba edda una aṅkwa ázeṅara wá, tá de fanaarefe, tá de sagananvesage ba kwakya. Amá edda una shanteka ḁekidēki wá, ba una cekwa am erva-aara na keni, tá de lyevaalya am erva-aara.

³⁰ Ngudī na baaka námpire-aara ḁekidēki ṅanna maa, naba dawansede á degashe, de eblyawanmeblye á dem tate na ni tabeḁamme jipu na, á de kyuwa-aara am huḁe-aara, á de kerḁa ba sláre ge zlaḁa.»

Shairiya á emnde vaci tsa faya

³¹ «Má watse samsa *Ura á emnde baḁemme am sleksire antara malika-aha-aara baḁemme wá, a se ṅjema am kurshi á sleksire-aara.

³² Daaci baḁemme á emnde na tá am huḁe á duniya tá de jammeje á katafke-aara, á de láterá ṅane emnde baḁemme, ba seke náza suni má á lesa kyáwe-aha, á saterse am dagave á náwe-aha.

³³ Kyawe-aha wá, watse á puwáterá am naḁafa-aara, nawe-aha keni am nazlaḁa-aara.

³⁴ Náwa elva na á de baterná slekse ge emnde na tá am naḁafa-aara: Kure emnde na Edderwa a gakur barka-aara na, sawmbare á sem yaikkire na ta tsatsakurán ge kure kwaye am fakta á duniya.

³⁵ Adaba am sarte na a wiwa waya, kure kwa vite náza za; a wiwa ndera, kwa vite názu yá

shushe; ndza ya wayve, kwa lyivaahe á dem mba á kure.

³⁶ Am sarte na yá an ukhyiye dey, kwa tsek-wime am nanjyuwe; ndza ya lapika, zakuri-vaareze; ndza yá am dangay, kwa duwa á de zharizhara.

³⁷ Daaci watse tá nwanantenjwa emnde a jirire na á ndaater elva na: Ndza na nák vaatara á wáká waya, lauktu na vakte náza za na Yaakadada? Na nák áme á wáká ndera, na vakte yawe?

³⁸ Na nák vaatara ka wayve am ekse á nere, na lyiyáká am mba á nere? Bi ká an ukhyiye dey na tsekwakeme am nanjyuwe?

³⁹ Na nák vaatara lapika, bi ká am dangay, na de zharakzhára?

⁴⁰ Watse á nwaterantenjwa slekse: Náwá yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwa magateraa una-aha njanna ge egdzar mama-aha-aaruwa na cekwa ndzedá-aatare na wá, kwa magiyán ba ge iya.

⁴¹ «Am iga á una njanna maa, náwa názu watse á baterná slekse ge emnde na tá am názlaba-aara: Jawinaaja ázerwa, kure emnde na nyainyaikurvenyainye Dadaamiya, zlalau-zlalawa á dem kára na baaka emtsa-aara dekideki, ta tsatsannaa ge Shaitaine antara malika-aha-aara na!

⁴² Adaba ndza a wiyaa waye, kure vakuriteka náza za; ndza a wiyaa ndera, vakuriteka yawe;

⁴³ ndza ya wayve, lyiyakurika á dem mba á kure; ndza yá an ukhyiye dey, vakuriteka nanjyuwe; ndza ya lapika, ndza yá am dangay, dakurka á de zharizhára.

⁴⁴ Daaci watse tá ṅwanantenṅwa itare keni: Ndza ṅa nák vaatara á wáká waya antara ndera, bi ka wayve, bi ká an ukhyiye dey, melañerakuka na Yaakadada? Ndza ṅa nak vaatara ká lapika, bi ká am danṅay, danjerka á de zharakzhára?

⁴⁵ Watse á ṅwaterantenṅwa slekse: Náwa yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwalakurevkwala magateraa una-aha ṅanna ge emnde na cekwa ndzedá-aatare na, magakuriyanka ba ge iya.

⁴⁶ Daaci itare, watse tá dáterá á de magaterá palasa na á zleka d'ekid'eki na. Amá emnde a jirire wá, tá de shá shifa na á zleka na.»

26

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu
(*Mark. 14:1-2; Luka 22:1-2; Yuh. 11:45-53*)

¹ Zlanaazle Yaisu tsáká elva-aara maa, a ba ṅane á elvan ge pukura-aha-aara:

² «Diyakurdiya muṅri á *Paska wá, a juwaa ba háre buwa. Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá eksiva á ba am muṅri ṅanna, tá de zlenjeliyá áte dzanṅala.»

³ De jarammeje male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á ba am sarte ṅanna am mba Kayafas ṅane male á *liman-aha bademme.

⁴ Daaci ta njantaa átirpalle geni tá eksevaksa Yaisu an nasherire, tá kedánaakeda shifa-aara.

⁵ A ba itare am dágave-aatare: «Magaumika una ṅanna vaci muṅri, geni a tsaranteka emnde elva.»

*Mukse na a puwar waye ge Yaisu
(Mark. 14:3-9; Yuh. 12:1-8)*

⁶ Am sarte na Yaisu am Baytaniya na wá, a dem mbá á Simaun umele ndza á waná derve,

⁷ a demhe ge mukse umele an kuderá á waye-aara, á se emtake, kwakya gane-aara, a de puwar waye ɲanna ge Yaisu áte ire-aara am sarte na aɲkwa á za dɔfa.

⁸ Ba ta naa una ɲanna pukura-aha, a naba jaterhe ge ervaunɔe, a ba itare: «Azara shagerire-aara jeba á bádza duksa na?

⁹ Ambane ka ma ta velu waye ɲanna, ma tá sha shungu kwakya an ɲane, daaci ma tá tegater ge talága-aha!»

¹⁰ De cenáncena Yaisu elva na tá weshaná itare, a ba ɲane á elvan ge itare: «Labára kwá hyaná lyuwa ge mukse na? Názena a maginaa ɲane na shagera jipu.

¹¹ Adɔaba uwe, talága-aha wá, ma vaatara keni watse tá aɲkwa átevege kure, amá iya wá, watse ya baaka átevege kure.

¹² ɲane wá, waye na a puwiyaare ɲane na wá, tsatsiyaatsatse ge beliya am evege.

¹³ Yá ndaakur ba jirire: Am huɔe á duniya baɔemme, baɔemme á tate na ni tá de bálá labare á higa átekwa na wá, tá de ndaha názena ni a maganaa mukse na keni, tá de viyanaaka.»

*Yahuda aɲkwa á vela Yaisu
(Mark. 14:10-11; Luka 22:3-6)*

¹⁴ Daaci aɲkwa palle á pukura-aha kelaawa ju buwa, zhara-aara Yahuda Iskariyaud, a tsete duwa-aara á deza male-aha á *liman-aha,

15 a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwá vite uwe yá magakuránmaga ya pute na ni á demda Yaisu am erva á kure?» Ta naba kezlanaa shunngu kul keye, cappe ta puwanem am erva.

16 A fantau á ba am sarte ɲanna Yahuda ge tataya faterem Yaisu am erva ge emnde na á ba an keski.

*Yaisu arge masane á *Paska antara pukura-aha-aara*
(Mark. 14:12-21; Luka 22:7-14, 21-23; Yuh. 13:21-30)

17 Am váha zunɲwire na tá za muɲri na baaka shahi á makalá am huɗe-aara na, duwa á pukura-aha, ta de ndavanu ge Yaisu, a ba itare: «Ká kátá ɲá de tsatsaká dafa á *Paska am tate-ara?»

18 A ɲute ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem mba á manya am huɗe á ekse, de bawanánba wá: a ba malum wá, hyeɲhye sarte-aaruwa yá kátá za muɲri á Paska antara pukura-aha-aaruwa am mba á ɲa.»

19 Pukura-aha ta magaa názena a baternaa Yaisu na, daaci ta tsatsaa muɲri á Paska.

20 Am iga a manɲaripu maa, Yaisu antara pukura-aha-aara ta nja arge masane.

21 A ba ɲane á elvan ge itare arge masane ɲanna wa: «Náwa yá ndaakur elva, yá ndaakur ba jirire: Watse á veliya ba palle á kure.»

22 Daaci, baɗemme á pukura-aha jáviya ba tá kyuwa, ta fantau ge ndavanu an palpale, ma ware keni ba: «Iya ka ndza Yaakadada?»

²³ A ɲute ge Yaisu, a ba ɲane: «Edda una ni erva á ɲere antara ɲane am tása na wá, watse á veliya ba ɲane.

²⁴ Iya *Ura á emnde baɗemme wá, ɓaaka pekyaa-aara sey ba yá emtsa. Ate una ta puwete am wakita á Dadaamiya áte iya wá, ba estuwa. Amá watse zlaɗa jipu ge edda una ni á de veliyá ɲane, ambane ma yareka.»

²⁵ Yahuda wá, á de velaná ba ɲane keni, a eksetaa elva, a ba ɲane: «Iya ka ndza Yaakadada?» A ɲwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

Masane cufedɗe

(*Mark. 14:22-26; Luka 22:15-20; 1 Kaur. 11:23-25*)

²⁶ Am sarte na tá aɲkwa za masane maa, Yaisu a eksetaa dafa, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dafa na, daaci a vaterte ge pukura-aha-aara. «Nawmbare zawuze,» a ba ɲane, «una ɲanna vuwa-aaruwa.»

²⁷ Am iga á una ɲanna maa, a eksante feka, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a vaterte: «Shawushe», a ba ɲane á elvan ge itare.

²⁸ «Aɗaba una ɲanna uzhe-aaruwa; a puva aɗaba emnde kwakya, geni emnde kwakya a sharánsha gabera á haypa-aha-aatare, Dadaamiya á ɲgudaterá an una ɲanna namána ge emnde.

²⁹ Yá ndaakur ba jirire: Am sali kataliya na wá, yá dalika á shá yawe á egdza á náfa antara kure mázla-aara, sey watse mí de shá ba una aɲwaslire am zlanna á Edderwa.»

³⁰ Am iga á una ñanna maa, ta eksante lahe á gálá Dadaamiya, ba tse-aatare, ta zlala ádete ire á Wa Anyaranyara.

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(*Mark. 14:27-31; Luka 22:31-34; Yuh. 13:36-38*)

³¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «An vayiya vatena wá, bademme á kure na watse kwá yiyaaya. Adaba anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Watse yá ejja suni, bademme á kyawe-aha am walda tá de kya.

³² Amá má watse tsanetse am faya wá, watse yá daada ba iya zuññwe arge kure á dem Galili.»

³³ A ñwanante ge Piyer, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ma yarakaaya emnde umele keni, iya wá, yá yakaaka deƙideƙi.»

³⁴ A ñwanante ge Yaisu: «Yá ndak ba jirire, an vayiya ba vatena na, lauƙtu á kyuwa tsákálá, watse ká bánba ka ser keye geni diyakikire.»

³⁵ A ba Piyer: «Yá ndaaka una deƙideƙi. Ma emtsa antara ka keni ba yá emtsa.» Bademme á pukura-aha umele keni ta ndahán ba estuwa.

Yaisu am Gaicaimane

(*Mark. 14:32-42; Luka 22:39-46*)

³⁶ Daaci daada Yaisu antara pukura-aha-aara á dem tate na tá dahaná an Gaicaimane na. A ba ñane á elvan ge pukura-aha: «Náwa njawinja áhuna, iya kwaye yá de maga maduwa áhuwa.»

³⁷ A eksetaa tara Piyer, antara egdzara á Jaibaidaiyus buwa, ta duwa antara ɲane. Fantaufe wá, á tápá emtaŋkire, á tápá ba zlaɗa na ni an tsaka ire na am ervaunɗe-aara.

³⁸ Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Baaka zlaɗa na ni yá tapánka na am ervaunɗe-aaruwa, yá tápá zlaɗa á emtsa. Naba njawinja áhuna, pauka háre ɗekideki, sheraumishera ice ba shagera.»

³⁹ A zlalehe yiyye cekwaangudí an itare, a de kezlaa ugje am haha, wafke-aara ba teppe áte haha, a magaa maduwa. A ba ɲane am maduwa-aara: «Eddaye-aaruwa, máki á gevge wá, tasle á ɲa jinaaja zlaɗa na ba yiyye an ya. Amá wá, áte una yá wayaná ya ka, áte una ka wayetaa ka.»

⁴⁰ Daaci ba tse-aara wá, a seza pukura-aha keye na, amá a se berater tá am háre. A ba ɲane á elvan ge Piyer: «Dzegwakuránka njá an ice ba saa palle keni degey?

⁴¹ Pauka háre! Magaumaga maduwa geni a badakuruka shaitaine. Ire á urimagwe wá, wayaawáya jipu mága fesaarfire, amá baaka payɗa á vuwa.»

⁴² A daliye zlaɓe ádaliye ge buwire, a de magaa maduwa-aara, a ba ɲane: «Eddaye-aaruwa, mákini á taa jaaveka zlaɗa ɲanna áte ya na, sey ba yá shushe wá, a gevge ba namaari á ɲa.»

⁴³ Eptsa-aara zlaɓe ádaliye á seza pukura-aha-aara, a se berater tá á ba am háre. Dzegwaránka basha háre ɗekideki.

⁴⁴ A daliye zlaɓe ádaliye á dem tate á maduwa-aara, a de magaa ba kelaa maduwa-aara ɲanna

ge keyire.

⁴⁵ Zlauzle wá, a eptsehe zlaɓe ádaliye á seza pukura-aha-aara na. A ba ɲane á elvan ge itare: «Kure kwá pá ba háre á kure, kwá aɲkwa puwansepuwe shifa á kure ka? Ay degiya, iya *Ura á emnde bademme, hyephye sarte-aaruwa. Kwaye tá de fime am erva ge emnde a haypa.

⁴⁶ Tsawetse! Kwaye samsa edda una ni a veliyaa ɲane na, mí de yainuye.»

Ta eksevaa estuwa Yaisu

(Mark. 14:43-50; Luka 22:47-53; Yuh. 18:3-12)

⁴⁷ Ba elva ɲanna keni zlaɓe zlanaaka Yaisu wá, tá zhára ba sesse Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. Emnde kwakya tá sá dɓaba Yahuda ɲanna, tá an katsákar-aha, antara zade-aha ceppe am erva. Ta belateraa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha.

⁴⁸ Yahuda na a veluwa ɲane Yaisu na maa, kwaratersekwara nalaama á ɲgyekwaterá Yaisu ge dikele á emnde ɲanna. A ba ɲane á elvan ge itare: «Ba máki kwa niina yá aɲkwa gan use ge ura ni, seke aɲkwa urire á ɲere an edda-aara wá, edda una kwá tatayaná kure na ba ɲane, naba eksauváksa.»

⁴⁹ Ba watsewatse wá, a duhe ge Yahuda ɲanna á deza Yaisu: «Use malum», a ba ɲane á elvan ge ɲane, daaci á gan use an ervaunɗe-aara palle agire.

⁵⁰ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane: «A gevge názena ka se maganaa ka na ura-aaruwa.» Daaci yálla á ba emnde na, erva am mbiye ge Yaisu, ta naba eksevaahe.

⁵¹ Ura palle am emnde á Yaisu, a naba tefese masalam-aara ñane keni, a wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema palle.

⁵² «Femfa masalám á ña am bere-aara», a ba Yaisu á elvan ge ñane. «Adaba emnde na tá tefá masalam, itare keni watse tá kefaterá á ba an masalám.

⁵³ Diyañka ka yá dzegwándzegwa dāha Ed-derwa ge se meliyumele, ba seke ndáhāmīna ká zhárá ba malika-aha á wáwa á tsaaka an debu kelaawa ju buwa emtu?

⁵⁴ Amá watse á geva estara kena názena á ndaaná wakita á Dadaamiya na? Adaba áte una am wakita wá, sey á gevge ba estuwa.»

⁵⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge dikele á emnde ñanna baðemme: «Kwá se eksiyá an masalam-aha, antara zade-aha am erva na mu, ya neyle emtu? Ábi kelaazare yá njá á ba am mashidi, yá añkwa kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, labára eksakurika?

⁵⁶ Amá diyaweddiye geni baðemme á mága ñanna wá, ba geni a gevge elva-aha na ni ta ndahanaa nabi-aha añkwa am wakita á Dadaamiya na.»

Daaci kyaakya zhagade ge pukura-aha baðemme, ta naba yánhe.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke*

(Mark. 14:53-65; Luka 22:54-55, 63-71; Yuh. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Daaci emnde na ta eksevaa Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á Kayafas ñane male á *liman-aha. Mbate kertenj jarammeje

malum-aha á *tawraita, antara male-aha á ekse katakappe am mba á male ṅanna.

⁵⁸ Piyer wá, a daa ḍaba Yaisu á dehuwa, amá wá, gaterápteka ḍekideki. A de demhe á ba á dem riya-aara, a de njehe am dáḡave á emnde a ufa mashidi, ge zhara lámare ṅanna, ma watse á zla estara keni.

⁵⁹ Male-aha á *liman-aha antara emnde a *kendemkiya na baḍemme farantaufe ge tataya ba ni ma a ndarsende emnde umele elva an dzála áte Yaisu, ma ba fida keni, lauktu ma tá bá ṅanaṅa shairiya á emtsa.

⁶⁰ Kwakya tsa emnde na ta de ḍatsanve fida ge Yaisu, amá baaka názu ta eksanaa áte ṅane. Am iga-aara, saremsa emnde umele ta buwa wá,

⁶¹ a ba itare: «Zhel na degi a bantsa ṅane: Yá dzegwándzegwa mbedánaambedá *mashidi á Dadaamiya yaikke na. Yá nderaalindere am hare keye, á bina.»

⁶² Hattse a tsete ge male á *liman-aha na, a ba ṅane á elvan ge Yaisu: «Ká ndaka elva ḍekideki ka? Tá ndáhá uwe ṅane áte ka emnde na?»

⁶³ Amá a ḍu ba we-aara Yaisu. Daaci a ba male á liman-aha na á elvan ge ṅane: «Yá ndavaku una an zhara á Dadaamiya edda á shifa, ndindaha ba jirire ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya na emtu?»

⁶⁴ A ṅwanante ge Yaisu, «Ba estuwa,» a ba ṅane á elvan ge ṅane. «Amá wá, á katafke cekwaṅḡuḍi watse kwá niina ya *Ura á emnde baḍemme yá njá am naḍafa á Saksage na Slekse ba ṅane na, watse kwá niina zlaḡe adaliye, má watse yá sawa áte kumba á samaya.»

⁶⁵ Daaci male á liman-aha na a naba dzadzanve zane áte vuwa-aara, a ba ɲane: «A ganve ire-aara kalle an Dadaamiya.» A ba ɲane á elvan ge emnde: «Baaka wedere á miya an seyde-aha mazla-aara. Ábi cenakuráncena an hyema á kure názena a ndahanaa ɲane.

⁶⁶ Emtu estara á bá kure?», a ba ɲane á elvan ge emnde a *kendekyiya. A ba emnde: «Una ba haypa-aara, a njeka an shifa ɗekideki.»

⁶⁷ Daaci ta naba kyefanem nyaihe am ice, ta vavante ɗefekwa, emnde umele ta vavante babárva,

⁶⁸ a ba itare tá elvan ge ɲane: «*Almasiihu, diyeddiye mu a jakaa ware.»

*A ba Piyer ɲane diyaaka Yaisu ɗekideki
(Mark. 14:66-72; Luka 22:56-62, 63-71; Yuh.
18:15-18, 25-27)*

⁶⁹ Am sarte ɲanna wá, Piyer aɲkwa á njá am dagela am huɗe á riya á male á *liman-aha. Daaci a sesehe ge kwatena á male á liman-aha maa, a ba ɲane á elvan ge Piyer: «Ka keni ka ura á Yaisu zhel emnde a Galili na.»

⁷⁰ Amá eksarka Piyer ɗekideki, a ba ɲane á elvan ge kwatena ɲanna á katafke á emnde bademme: «Ma ká ndaha elva á uwe keni diyanka ya ɗekideki.»

⁷¹ A tsete ge ɲane aɲkwa á dete wakyiya, sesse kwatenaha umele daduwa á dezeńára. Ba a puwete ice áte ɲane wá, a ba ɲane á elvan ge emnde: «Degiya una keni ba ura á Yaisu zhel emnde a Nasarátu na!»

⁷² Piyer a naba kwaleve zlaɓe ádaliye, a ba ɲane: «Náwa waɗa-aaruwa máki diyandiya dawale ɲanna. Ba jirire diyanka dawale ɲanna.»

⁷³ Cekwaangudi am iga á una ɲanna maa, ta gapte ge emnde na tá anjka áhuwa á deza Piyer, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ba jirire ka keni ka ba palle-aatare, adaba á ba áte nara á ɲa keni diyarakdiya emnde, diyardiya tate na ka sawa átekwa na.»

⁷⁴ Daaci Piyer a fantau ge za waɗa-aha, a ba ɲane: «Náwa Dadaamiya diyanka dawale ɲanna dekiɗeki.» Á ba am sarte ɲanna wá, tsáksákwalikwaa, á ba tsákálá.

⁷⁵ Daaci Piyer a naba yehete elva na ndza a bannaa Yaisu, a ba ɲane: Lauktu á kyuwa tsákálá wá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na. Mazla-aara ba segáshe-aara, a de kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

27

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*
(Mark. 15:1; Luka 23:1-2; Yuh. 18:28-32)

¹ Weráwera ekse an enjlya werre wá, baɗemme á male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse njarantenja mazle-aara ganakini sey tá ejja shifa á Yaisu.

² Ta naba puwete záwa áte ɲane, ta danán ge sleksu *Pilaatu, ɲane slekse yaikke am kwara ɲanna, a fanaa ɲgumna a Rauma.

Emtsa á Yahuda
(Sler. emnde 1:18-19)

³ Yahuda na a velanaa ɲane Yaisu na nanna ganakini ɲgudarnɲguda Yaisu am shairiya maa, a deme am tuba, a naba sateraa shungu-aatare kul keye na ndza ta vantaa áte Yaisu na ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse.

⁴ A ba ɲane á elvan ge itare: «Yá an haypa ba iya, adaba ya velu ura cudɛɛde geni tá eija shifa-aara.» A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ázara lámbe á ɲere áte una ɲanna? Una á shá ba ka.»

⁵ Yahuda a naba puwateranve shungu am *mashidi yaikke, a de zlenjela ire-aara áte záwa.

⁶ Daaci male-aha á liman-aha ta halante suley na. Amá á bá itare: «An piya am *tawraita ganakini mi puwante suley na ge suley á slera á Dadaamiya, adaba gane á shifa á ura.»

⁷ Daaci ta magaa sawari am dagave-aatare, geni tá shekwevshekwe fe á slendera gahe umele an ɲane, ge hedá wayve-aha am huɛe-aara, ta naba shekweve.

⁸ Adaba una ɲanna, sem vatena tá dáhá fe ɲanna an fe á uzhe.

⁹ Daaci gevge názena ndza a ndahanaa nabi Yairaimiya, a ba ɲane: «Halarantehálá suley kul keye na egdzara á *Iserayiila, ta ges gane-aara átekwa na,

¹⁰ daaci ta shekweve fe á slendera gahe an ɲane, ba seke una a binaa Yaakadada na.»

*Sleksu *Pilaatu anɲkwa á ndavanu elva ge Yaisu (Mark. 15:2-5; Luka 23:3-5; Yuh. 18:33-38)*

¹¹ Tsarnaatse Yaisu á katafke á slekse yaikke, a ndavanuwa ɲane elva ge Yaisu, a ba ɲane á

elvan ge ñane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiyaha na emtu?» A ñwanante ge Yaisu, «Ba estuwa», a ba ñane á elvan ge ñane.

¹² Am iga á una ñanna maa, male-aha á *limanaha, antara male-aha á larde, tá anjwa dʼatsanve elva wá, Yaisu a naba dʼu we-aara mazla-aara.

¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge ñane: «Ká cenánka elva na tá tsakaná áte ka na emtu? Labára ká ndaaka elva?»

¹⁴ Amá Yaisu a dʼu ba we-aara, kamákamá ndahaaka elva. Haa slekse a magaa najipu kwakya.

*Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu
(Mark. 15:6-15; Luka 23:13-25; Yuh. 18:39-19:16)*

¹⁵ Ba kelaa má samsa muñri á *Paska wá, slekse anjwa á belaterá dangay palle, edda una tá kataná itare na ge emnde a ekse.

¹⁶ Ay am sarte ñanna maa, ndza anjwa slemandzawe umele am dangay, zhera-aara Yaisu Barabas.

¹⁷ Daaci á bá slekse á elvan ge jáháva: «Am dágave á tara Yaisu Barabas, antara Yaisu na tá dʼahaná an *Almasiihu na mu, kwá kátá yá belakurá ware?»

¹⁸ Diyaadiya tsa ganakini ta danaa Yaisu adaba ba shelha baaka elva umele.

¹⁹ Am sarte na sleksu *Pilaatu anjwa á kya shairiya á Yaisu na ma, mukse-aara a naba belanvaa ura, a ba ñane á elvan ge ñane: «Magánka ba uwe keni ge zhel ñanna dʼekideki, baaka haypa-aara. Adaba vatena ya hare á ba am palasa á shene adaba ñane.»

20 Amá a ba male-aha á *liman-aha, antara male á ekse tá elvan ge jáháva: «Bawánba kure geni a belarakurnaabelá ba Barabas, a jareja Yaisu.»

21 Slekse a ndavateruhe zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá belakurá ware am emnde buwa ɲanna?» Ta vante jawapa, á ba itare: «Belanernaabelá ba Barabas.»

22 A ba ɲane á elvan ge itare: «Yá maganá uwe ge Yaisu na tá dʒahaná an Almasiihu na?» Baɗemme-aatare ta ɲwanante, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Zleɲelezleɲela áte dzangala!»

23 A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «A gu uwe estuwa?» Amá itare ta far hula á ba an ndzedá, a ba itare: «Zleɲelezleɲela áte dzangala!»

24 Am nanna sleksu Pilaatu baaka názu á maganá ɲane, emnde tá far ba hula maa, a kevaa yawe, a baraa erva-aara á katafke á emnde, a ba ɲane á elvan ge itare: «Shifa á zhel na kwá de jáná kure na, haypa-aara á shika dʒekideki, á shá ba kure.»

25 Baɗemme á jáháva a ɲwanante, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Una á shakaaka, haypa á ja shifa á zhel na á ba am mbiye á ɲere antara egdzara á ɲere.»

26 Daaci sleksu Pilaatu a naba belateraa Barabas, amá Yaisu wá, ta zu an ja, lauktu ta de zleɲelaná áte dzangala.

*Sawji-aha tá aɲkwa á epsawa Yaisu
(Mark. 15:16-20; Yuh. 19:2-3)*

²⁷ Daaci ta naba danhe ge sawji-aha á sleksu *Pilaatu Yaisu na á dem huđe á há á slekse, ta de jamme ge sawji-aha bademme, tá á ba arge ɲane.

²⁸ Ta naba tsekwanse am nanɣyuwe-aara, ta tsekwanne am dira haɲɲe.

²⁹ Am iga á una ɲanna maa, ta nderse dake, ta faɗanse ire an ɲane ágire *ɗaɲkaula, ta fanem zade am naɗafa-aara. Mazla-aara ta gyanu rume ágire tá epsawupsawa, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Aska á ɲa, slekse á Yahudiya-aha!»

³⁰ Ta naba kyefanem nyaihe am ice. Ta lyevaa zade na am erva-aara, geni tá jáná an ɲane am ire.

³¹ Zlaruzle am maganaa palasa, ta tsekwanse am dira haɲɲe na, ta tsekwanne am náza-aara, lauktu ta dáná á dem tate na ta zleɲelanaa áte dzaɲgala.

Náwa ta zleɲelanaa estuwa Yaisu áte dzaɲgala

(Mark. 15:21-32; Luka 23:26-43; Yuh. 19:17-27)

³² Am sarte na daransede, ta de jaa ire antara ura Siraine umele zhera-aara Simaun, ta naba hyarhe ganakini á sepá dzaɲgala á Yaisu.

³³ Daraada am tate ɲanna tá ɗaháná an Gaulgauta na, amaana: Tate á feka á ire maa,

³⁴ ta de fanu mbazla ge Yaisu áhuwa. Mbazla ɲanna keni aɲkwa duksa yaiyaihe am huđe-aara. Amá ba a tapanaahe ge Yaisu mbazla na wá, a naba kwalve, shaaka ɗekideki.

³⁵ Daaci ta naba tsakwanse am kazlaɲa-aara, ta zleɲelehe áte dzaɲgala, ta tegaa kazlaɲa-aara

am dagave-aatare. Ge tega kazlaŋa-aara na wá, ta maga njeri am dagave-aatare, ganakini a sesse edda una ni á zaná ñane ma uwe keni.

³⁶ Daaci ta njehe á ba áhuwa ñanna ge ufufa-aara.

³⁷ Ta puwete názena ta bantsa itare tá jáná adaba ñane na áte naláwa, ta fetehe átire ge ñane. Náwa názena ni ta puwetaa itare: «Ba ñane una Yaisu, slekse á Yahudiya-aha.»

³⁸ Tá anƙwa neyle-aha buwa ta zleŋelater átirpalle antara Yaisu áte dzaŋgala-aha-aatare. Palle ta zleŋelanaa am naɗafa, palle keni am názlaba.

³⁹ Emnde a degáshe am tate ñanna tá geja ba ire, tá ámbera ezzlazle.

⁴⁰ A ba itare tá elvan ge ñane: «Ábi ka bántsa ka ká naba mbedanaambedá *mashidi yaikke na, á ba am hare keye ká nderendere umele á ba ka? Labara ká taa ñezlanaaka ba ka ire á ña? Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya, tsekwanaatsekwa kwa ire á ña áte dzaŋgala na!»

⁴¹ Male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitá, ira male-aha á ekse bademme ta fantau ge epsawa Yaisu. Ta bántsa itare wá:

⁴² «Iyau, á dzegwándzegwa ñezla emnde umele, ire-aara wá, á taa ñezlanaaka! Ábi ñane slekse á Iserayiila-aha? A tsekwanaatsekwa kwa ire-aara áte dzaŋgala na? Máki tsekwanaatsekwa wá, bademme mi fetarfe áte ñane.

⁴³ A bántsa ñane a fetaare an Dadaamiya, ñane *Egdza á Dadaamiya, mi ezzhara kwa kina má watse á sawa Dadaamiya ñanna á se melanumele!»

44 Neyle-aha buwa na ta zlenelaterhe áte dzaŋgala antara Yaisu na, itare keni ta zlazlese Yaisu ba seke male-aha ɲanna.

Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu
(*Mark. 15:33-41; Luka 23:44-49; Yuh. 19:28-30*)

45 Daaci a tsekwa a ge tabedammire an vacitire am huɗe á duniya baɗemme, dem lásar emnde ta á ba am tabedammire ɲanna.

46 Á maga saa keye wá, Yaisu a ketaa kwára á ba an ndzedá: «Aili! Aili! Laima sabaktani?» Amaana wá: «Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya? Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya?»

47 Á bá emnde umele am emnde na tá aŋkwa á tsaatse áhuwa: «Zhel na degiya á ɗaha nabi *Ailiya.»

48 Palle-aatare a tedfante zhagade, a de eksetaa sausau, a ɲguɗetaa áte zade, a femhe am mbazla umele ɗaɗɗaɗe ba estuwa, daaci a kante, a fante áte we ge Yaisu geni a shushe.

49 Amá a ba emnde umele-aatare: «Tsawaatse emtsaade, mi ezzhara má watse á semsa Ailiya ɲanna á se melanumele.»

50 Yaisu a fu hula zlaɓe ádaliye, mazla-aara a naba zlu ge shifa-aara.

51 Am sarte ɲanna maa, aŋkwa kacekaca á dzegwa am *mashidi yaikke wá, a naba tamme kalkale, a fantau á sawa átire sem áhá. Haha keni aŋkwa á gajava, palaha-aha tateptate ba ɓaley ɓaley.

⁵² Irekhya-aha keni kertenj tá an wara, emnde á Dadaamiya na ndza matsarematsa na kwakya tsaretse am faya.

⁵³ Emnde na ta tsetaa am faya nanna wá, am sarte na tsetsa Yaisu am faya na, daremda á dem berni cudedfde, emnde kwakya naráterna.

⁵⁴ Sawji-aha na a sáteraa ngumna a Rauma, antara male-aatare bademme tá ankwá ufa Yaisu na. Ba ta naa gejava á haha antara názena magaavemaga bademme na wá, dámdá lyawa am itare jipu. A ba itare: «Zhel na egdza á Dadaamiya ba jire.»

⁵⁵ Tá ankwá nwasha keni kwakya am tate nanna. Ta tsaahé yiyiye, ta zhara názena ni ankwá á magava na. Nwasha nanna kwaye ta saa á daba Yaisu á sawa am kwara á Galili ge maganaa slera.

⁵⁶ Tá ankwá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmetare ge tara Yakuba an Yusufa, ira emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, am dagave á nwasha nanna.

Faremfa Yaisu am irekhya

(Mark. 15:42-47; Luka 23:50-56; Yuh. 19:38-42)

⁵⁷ Herzhe watse á belya vaciya wá, a naba semhe ge sleberba umele ura á ekse á Arimatiya zhara-aara Yusufa. Njane keni fetarfe áte Yaisu.

⁵⁸ A duhe ge Yusufa nanna á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. Daaci a ba slekse a varanteva.

⁵⁹ Duwa á Yusufa, a eksante emtsa na, a de fademe am kalpakane anwaslire tsefanje, jeba á kalpakane nanna ba lefedfde.

⁶⁰ Daaci a de zlavanaahe am irekhya-aara halál na a yese am cacera, zlaɓe ba uññule á zlauzle-aara ge yá irekhya ñanna. Daaci a berhanu palame yaikke ge we á irekhya ñanna, lauktu a zlala.

⁶¹ Amá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na wá, itare zlalarka, ta naba njehe, wafke-aatare ba ndañje á deza irekhya na.

Sawji-aha tá aṅkwa ufa irekhya á Yaisu

⁶² Makuralla-aara, amaana kwaskwe á puwansepuwe wá, ta naba tsetehe ge male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha ta deza sleksu *Pilaatu.

⁶³ A ba itare tá elvan ge ñane: «Ambarka á ña, yehañerteyeha názena a ndahanaa slefida ñanna am sarte na zlaɓe an shifa. A bantsa ñane, watse á tsetse am faya am hare-aara ge keyire am evege.

⁶⁴ Ambane ká ñela emnde tá de ufa irekhya-aara am hare keye ñanna. A de tedarseka pukura-aha-aara, daaci watse tá baterán ge emnde geni tsetse am faya. Daaci fidire-aatare ñanna á de jauje ge una werre.»

⁶⁵ A ba edda á hákuma á elvan ge itare: «Kwaye sawji-aha ñanna, dawmbare, de mag-aumága názena kwa dzegwanaa kure ge ufufa-aara.»

⁶⁶ Daaci ba zlalá-aatare, ta de vanyaa we á irekhya ba shagera, ta fafete damshe á ñgumna, ta ñazlaa sawji-aha ge ufufa-aara.

28

Yaisu tsetse am faya

(Mark. 16:1-10; Luka 24:1-12; Yuh. 20:1-10)

¹ Dedde kwaskwe á puwansepuwe, an enlya werre ge laade wá, daremda tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na ta de zhara irekhya na.

² Ba watsewatse shekwaraaka dekideki wá, bademme á haha á gyagya á ba an ndzedá, a tsekwaá ge malika á Yaakadada á sawa am samaya, a berhanvuwe palame na ge we á irekhya maa, a njetaa átekwa.

³ Malika na á mbá wulwulire ba seke kára á ráde. Nanjyuwe-aara dzayye telle jauje ba ge sluzhe keni.

⁴ Naranna emnde a ufa irekhya na wá, ba gyaagya keni tá gyagyeteka mazla-aara ge lyawa, garevge ba seke baaka shifa am itare dekideki.

⁵ Amá nwasha na wá, a ba malika nanna á elvan ge itare: «A wakurka lyawa dekideki, adaba diyandiya kwa se tataya Yaisu na ta zlejelaá áte dazngala na.

⁶ Amá nane baaka áhuna mazla-aara, tsetse am faya ba seke una ndza a enndaha na. Sawmbare nawanaana tate na ndza á zlava átekwa.

⁷ Kina wá, dawmbare ba watsewatse, de mbedawaterumbede labare ge pukura-aha geni baaka, tsetse. Baira watse á daada ba nane zunjwe arge kure á dem Galili. Kwá de nanaana áhuwa. Una ya bakurnaa ba iya.»

⁸ Daaci ba zlalá-aatare ge nwasha na áte we á irekhya, ta zlalaa á ba á zhagade ge daterá labare na ge pukura-aha á Yaisu. Tá zlalá na

wá, ervaunċe-aatare ba seke nama, an wesha an lyawa zlaċe ádaliye.

⁹ Cekwaanġuċi wá, Yaisu a se yaiterwa á ba an ye ge ŋwasha na: «A vakurteva Dadaamiya hairire», á bá ŋane á elvan ge itare. Zhagade ge ŋwasha na ádezeŋara, ta kezlan ugje, ta ŋante sera, tá anġwa á eggala.

¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «A wakurka lyawa ċekidėki. De bawateranba ge egdzar mama-aha-aaruwa, a darduwa á dem Galili, tá de niina áhuwa.»

Názu watse tá ndahaná sawji-aha á ufa irekhya

¹¹ Zlaċe tá á ba átira zlala emtsaade ŋwasha na wá, sawji-aha á ufa irekhya na keni, emnde umele-aatare zlarzlala á dem huċe á ekse, ta de mbedateru labare ge male-aha á *liman-aha.

¹² Male-aha á liman-aha ta magaa sawari am dagave-aatare antara male-aha á ekse maa, ta vaterte shunġu camballe ge sawji-aha na.

¹³ A ba itare ta elvan ge itare: «Bawanba geni tá se tedesaa ba pukura-aha-aara an vayiya am sarte na ŋere ŋá am hare.

¹⁴ Ma a cenanaa ba edda á hákuma keni, diyanerdiya ŋere názena ni ŋá de ndahaná ŋere, ba názara keni á shakuraaka ċekidėki.»

¹⁵ Daaci sawji-aha ta naba lyevaa shunġu na, ta maganaa áte una ni ta ndaaterndaa na. Ta naba hyanme fida ŋanna am dagave á Yahudiya-aha bademme, sem vatena ta tsaa á ba áte una itare.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mark. 16:14-18; Luka 24:36-49; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

¹⁶ Daaci zlarzlala pukura-aha kelaawa jemtekwe keredde á dem Galili, ta deba áte egdza wa na ndza a baternaa Yaisu na.

¹⁷ Ba ta puwete ice áte njane, ta kezlan ugje, tá anƙwa á eggala. Amá emnde umele-aatare ta magaa shaige ganakini njane ka.

¹⁸ Samsa Yaisu á sezetare ba herezhzhe, a ba njane á elvan ge itare: «Bademme á hákuma ta fimaa á ba am erva-aaruwa, ma am samaya, ma am duniya keni.

¹⁹ Daaci naba dawmbare ma á dem larde-ara keni bademme, ma emnde-ara keni gawatervege emnde-aaruwa, mágawateránmaga baptisma an zhera á Edderwa, an zhera á Egdza-aara, an zhera á Shedekwe Cudedde.

²⁰ Kwarawatersekware maga fesarfire am názena ya fakuraara ya bademme. Diyaweddiye ganakini iya antara kure wá, yá anƙwa antara kure ma vaatara keni, dem halavuwa á duniya.»

Wandala
The Holy Bible in the Wandala language of
Cameroon
La Bible en wandala

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wandala

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source
files dated 13 May 2025

dec75dd5-4784-5059-aa00-668d508a6b0d